

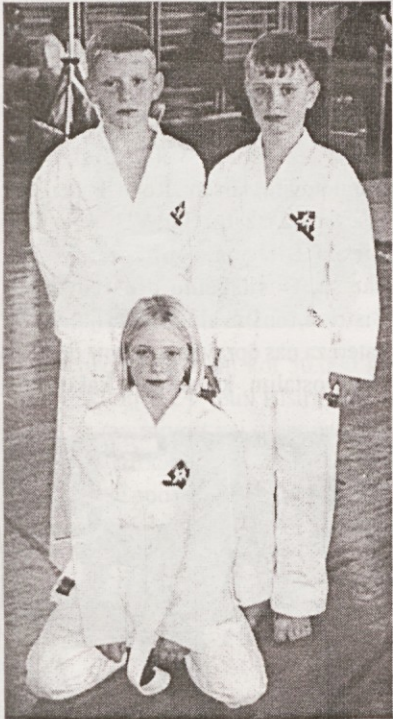
... IN PUSTOVALI

STR. 13

Na naši šoli ne gre tudi brez pustnega rajanja. Na pustni torek smo se vsi našemili in se šli v spremstvu harmonike najprej pokazat v Huje, potem pa še na Pregarje.

STR. 20

OGNJENI
KRST MALIH
SOKOLOV

Teja Kapelj, Domen Saftič, Tevž Kapelj...

PUST JE
PRŠU PO
ŠOLSKO

Po napornem delu in malici – pustnem krofu – so se našemili in skupaj s svojimi učiteljicami odšli v povorki v Trnovo, Bistrico in čez Plac do Doma starejših občanov

STR. 13

STR. 14-15

MOJA VAS

USTANOVLJEN OBČINSKI
ODBOR SDM ILIRSKA BISTRICA

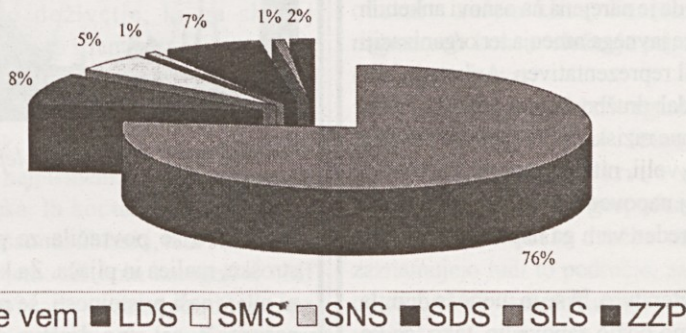
STR. 4

V petek, 22.2.2002 je potekala ustanovna konferenca SDM, na kateri sta bila ustanovljena občinska odbora SDM Ilirska Bistrica ter SDM Hrpelje – Kozina. Ustanovne konference se je udeležila tudi Alenka JERAJ, predsednica socialdemokratske mladine. Za Predsednika OO SDM Il. Bistrica je bil izvoljen Bojan OBLAK. Predsednik OO SDM Hrpelje – Kozina je postal Peter Filipič.

ZIMSKA LIGA MALEGA NOGOMETA 2001-2002

AVTOSHOP
PONOVRNO PRVAK

STR. 21

REZULTATI ANKETE
KATERO STRANKO BOMO VOLILI

STR. 9

KONJENIŠKO DRUŠTVO
»SNEŽNIK«

STR. 4

V DRŽAVNEM SVETU
MLADIH

STR. 6

STR. 19

TRNOVSKA ROŽA
NIKOLI NE UVENE

CERKNO 2002

Tukaj fino se imamo,
smučati že prav vsi znamo.
Sneža nam ne primanjkuje,
sonce žarke razkazuje.

V bazenu plavamo lepo,
v fitnesu se razgibavamo.
Pridite še vi, saj prostora je
še za mnoge ljudi.

Mihela, Barbara, Meta in Anja

STR. 5

OBMEJNI
PROSTOR
POTREBUJE
BONITETE

STR. 19

NARAVNI
KAMEN V
DOMAČEM
OKOLJU

ekART

grafična dejavnost d.o.o.
Tomšičeva 2. Ilirska Bistrica

BESEDA UREDNIKA

GOSPOD ŽUPAN, LAŽETE!

Časopis Snežnik je časopis občine Ilirska Bistrica, a ne zaradi njegove lastniške strukture, ampak zato, ker ga pišejo občani in tisti, ki izvirajo iz teh krajev. Z blatenjem Snežnika ponižujete svoje lastne ljudi. Sama nisem novinarka in nimam tovrstnih izkušenj od prej, imam pa toliko zdrave pameti, da vem kaj je dober občinski časopis. Pa bom to skrivnost zaupala tudi vam. Ko časopis pišejo občani je le-ta dosegel svoj namen. Snežnik je na dobri poti, da to tudi postane. Vem, da se nekatere stvari morajo spremeniti in doreči, je pa nastajanje in spreminjanje časopisa odvisno od veliko stvari, poleg dobre volje seveda.

Takšen časopis doseže svojo strokovno raven s tem, da zanj pišejo predstavniki različnih strok in iz različnih področij dela, vsekakor pa tisti, ki so blizu vira informacij, tako da lahko čim kakovostneje in hitreje priskrbijo popolne podatke.

Časopis se mora tudi prodajati, predvolilne zdrahe pa so pravišnja priložnost za to.

Vsakdo lahko v časopis napiše svoje mnenje ali pa poročilo o določenem dogodku. Ker ni pri časopisu nihče redno zaposlen, je praktično nemogoče biti vedno in povsod prisoten. To tudi dokazujemo z objavo vašega komentarja.

Nenazadnje pa je bil časopis prijavljen na Razpis društva novinarjev Slovenije za dosežke na področju novinarstva v kategoriji lokalni časopisi in mislim, da je njihova naloga, da presodijo o kvaliteti dela pri Snežniku.

Ste si pa s tem naredili več škode kot koristi. Če ste mislili, da nas boste s tem ustražovali, kakor ste to storil 5. maja v časopisu Dnevnik, ko ste trdili, da tožite lokalni časopis (takrat je bil samo eden), in s tem hoteli doseči to, da več ne objavljamo članke, ki vam niso po volji.

Koliko ste vi daleč od korektnega in civiliziranega pisanja kaže tudi to, da ne poznate osnovnih načel naslavljanja. Če mislite, da ste mene s tem prizadeli se motite, le celemu svetu ste pokazali vaše neznanje in nizko stopnjo kulturnega obnašanja. Ne preseneča me, da s takšnim in podobnim obnašanjem ne morete v prestolnici dobiti uspešnega sogovornika.

Kar se tiče ankete, bi vam rada pojasnila, da je narejena na osnovi anketnih vprašalnikov, ki jih izvaja Inštitut za raziskave javnega mnenja ter organizaciji kot sta Mediana in Cati center. Vzorec je bil reprezentativen. Anketa je bila anonimna in narejena po vseh osnovnih metodah družboslovnega raziskovanja. Naučiti se boste morali, da so takšne in podobne raziskave običajne, še posebej v predvolilnem času, pa četudi niso vam po volji, niti vam v prid.

Ne vem, če vam je Snežnik kdajkoli prej napovedoval poraz, vem pa, da se boste vsekakor morali prej kandidirati, preden vam ga napovem tudi jaz!

Gospod župan, ker ste vi meni svetoval literaturo, bi se jo mogoče drznila tudi jaz vam. Prav bi bilo, če bi začeli z osmo božjo zapovedjo, tako, da ko boste prišli do 9-letke, boste bili že kar dobro podkovani, bontona pa se lotite nekje na začetku srednje šole.

Trn v peti mi niste samo vi, ampak vsi tisti, ki imajo danes moč in možnost, da za naš kraj nekaj naredijo, pa tega ne storijo, zato ker to nočejo ali ne znajo.

To dokazujete tudi s svojim komentarjem. Morali bi se ukvarjati z vašim delom, za katerega ste bili izbrani, o časopisu bodo sodili drugi. Dejstvo, da ste župan, vam ne daje pravice, da se vmešavate v zadeve, za katere niste kompetentni. Z vašim mnenjem sem se ukvarjala prvič, zadnjič in nikoli več, za svojo resnico pa se boste morali malo bolj potruditi kar sami.

Pa še ena laž, gospod župan, pozna se in tudi pogovarjala sva se v vaši pisarni, poleti leta 2000.

Dragi občani, na naslednjih volitvah bomo morali pošteno paziti. Saj veste kaj pravi star pregovor: *Kdor laže, ta tudi...*

Urednica
mag. Milena Urh

O PUSTNEM KARNEVALU
TAKO IN DRUGAČE

Letošnji pust se je zgodil zelo zgodaj, koledarsko gledano je prehitel za cel mesec. Lansko leto je pust Ilirsko Bistrico obšel in to zaradi tega, ker so vse ilirskobistriške etno skupine odpovedale sodelovanje na bistriškem karnevalu. V Turističnem društvu smo bili tedaj mnenja, da nima smisla organizirati prireditve, ker smo pač smatrali, da naše znane maske sodijo na prireditev. Po pravici rečeno smo bili tudi enotnega mnenja, da bo morda to način, da se bodo zainteresirani za kulturno življenje v Bistrici vsedli za skupno mizo in obojestransko rešili vse nesporazume, ki obstajajo. Povedati moramo, da Turistično društvo ni nikoli odreklo organizacije te in še nekaterih drugih prireditev, vedno smo zagotovili tudi enake pogoje za vse maskirane udeležance, kot jih nudijo v drugih

Roj metuljev iz zamejstva je prinesel s seboj dobro voljo in veselje

Pomlad so naznanjali kot roj frfotajočih metuljev. Skupina "poljskih strašil" je za svoje kostume uporabila kar koruzno trsje in listje. Za svojo izvirnost so si prislužili nagrado in priznanje. Pozornost so vzbujale tudi

da so nas prijetno presenetile tri skupine otrok iz OŠ Dragotin Kette. Nadvse domiselno odpravljene, so bile te šeme prava osvežitev. Letošnje nagrade, ki so jih te skupine prejele in so bile zelo bogate bodo gotovo vzpodbuda, da bo drugo leto skupin šolskih otrok več na karnevalu. V društvu smo poskrbeli tudi za nagrade odraslim, predvsem pa so bile vse šeme deležne dobre jote, krofov, čaja in vina. Na lični stojnici je bilo moč kupiti tudi priložnostne pustne spominke.

Skratka kar zadeva organizacijo karnevala smo prepričani, da je bilo speljano vse kot je treba. Upamo le, da bo drugo leto več mask, mi se bomo potrudili in nekaj skupin pripeljali tudi iz zamejstva.

Da smo vse tako izpeljali pa se moramo zahvaliti našemu pokrovitelju Občini Ilirska Bistrica, sponzorjem Banki Koper d.d., Plami-Pur iz Podgrada, Iliriji Trgovini d.d., Mesarstvu Puc, Pekarni Mlinotest, Primc Vinkotu iz Velike Bukovice, Danilovim staršem, Rodu Snežniških ruševcev, Tiskarni Bor, VDC - ju, KSP Ilirska Bistrica, Knjižnici Makse Samsa, Gasilskemu društvu Ilirska Bistrica, našim dobrim prijateljem, kateri za nas opravljajo "javna dela" in vsem ostalim, ki ste nam kakor koli

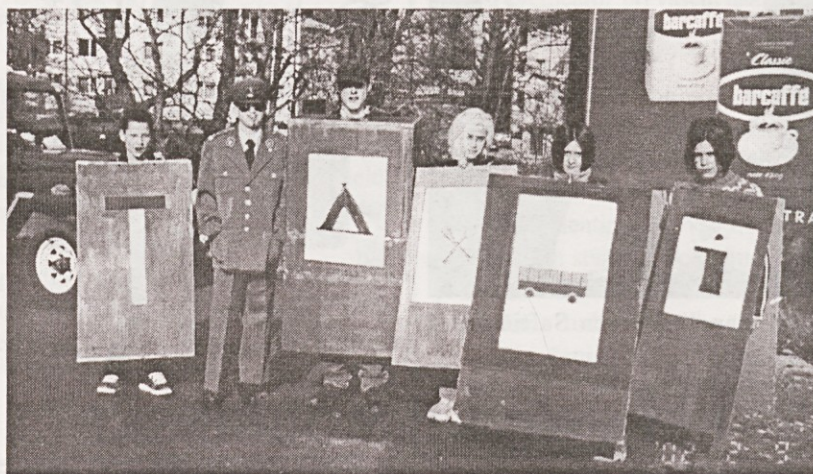

"Dobre vile" so pričarale lepo sončno vreme, veliko gledalcev, nad šemami pa niso imele moči

kraji. To so povračila za prevozne stroške, malica in pijača. Za kaj več pa ni niti v naši pristojnosti, še manj pa v naši moči, saj smo društvo, ki deluje na prostovoljni osnovi tako kot vsa ostala društva. Torej s članarino, sponzorji in pokrovitelji iz proračuna občine pa smo za delovanje v letu 2001 prejeli 58.000,00 sit. Zdi se nam neodgovorno, da člani nekaterih društev zavračajo krivdo za, po njihovem mnenju, neurejeno financiranje na naše društvo. Pri vsem tem pa smo prepričani, da si to najmanj zaslužijo gledalci, katerih ni na tovrstni prireditvi nikoli malo. Prav iz spoštovanja do njih smo se v društvu letos odločili, da kljub vsemu prireditev speljemo, pa čeprav bo skupin malo.

Deževno jutro ni naznanjalo prav nič prijetne pustne nedelje. Kaj storiti? Če smo res "dobre vile" in imamo čarobne paličice prav lahko pričramo tudi lepo vreme. In smo ga. Nedeljsko pustno popoldne je bilo s soncem obsijano. Na prizorišče je zvabilo ogromno gledalcev. Čeprav je bilo skupin malo, je bilo posamičnih mask zelo dosti. Predvsem je bilo ogromno otrok, ki so se sprehajali v prekrasnih pustnih kostimih. Mamice velja zelo pohvaliti, saj toliko različnih kostumov in likov pri otrocih na "placu" še nismo videli. Zagotovo bodo prav ti otroci čez nekaj let prastari običaj šemljenja negovali. Kot vsako leto so tudi letos za pravo pomladansko veselje poskrbeli naši dobri prijatelji iz Šapjan. Njihova dobra volja je tako pristna, da je pravo veselje biti v njihovi družbi.

manjše skupine čarovnic, cigank, španskih plesalk, lovec z rdečo kapico, vojščaki, ki so prišli iz antičnega Rima, dama iz Pariza in še mnogo drugih. Škoda, ker so se nekatere šeme kar malo skrivale kot, da jih je sram. Toda vse po vrsti so obljubile, da naslednje leto še pridejo. Pri šanku se je zbrala tudi skupina pustnikov izpred dveh

Policistu ni težko urejati prometa, če ima ob sebi tako lepe in vesele prometne znake

desetletij, ki se je prepoznala na plakatu. Dogovorili so se, da bo odslej pust na bistriškem potekal tako kot je včasih. Medtem, ko bo na pustno nedeljo vse splošno rajanje na placu, se bodo fantje in moške v torek odpravili na "poberijo". Obiskali bodo vsako hišo in kar bodo nabrali bomo družno na placu spekli in skuhalo ter pojedli. Torej kljub vsemu navkljub se nam tudi v Bistrici obeta, da bomo pusta praznovali tako kot včasih.

Če se vrnem nazaj k nedeljskem pustovanju moram posebno poudariti,

pomagali. Posebna zahvala velja tudi vsem sredstvom javnega obveščanja, saj bi brez njihove pomoči prireditev ne imela take publicitete. Zahvalo si zaslužijo vsi, ki so si ta dan nadel masko in se pokazali našim gledalcem, ki si tudi zaslužijo, da jim rečemo hvala, ker so prišli. Mi v društvu, ki nam ni vseeno, da bi bila Ilirska Bistrica "dolina miru" kot so lani pisali grafiti pa obljublamo, da bomo drugo leto poskrbeli, da bo plac poln šem.

Za TD Ilirska Bistrica
Vojka LENARČIČ

Snežnik

Za vse ostale informacije pokličite ali pridite na
Uredništvo - Bazoviška 40, 6250 Ilirska Bistrica; telefon: 05/71-00-320, telefaks: 05/714-11-24

CENA OGLASOV JE:

1/16 - 6.783,00

1/8 - 13.387,50

1/4 - 26.775,00

1/2 - 53.550,00

1/1 - 107.100,00

V ceno je vključen tudi prometni davek.

Cena oglasov na prvi in zadnji strani je višja za 30%. Za večkratno oglaševanje imate 10% popust in za večkratno mesečno oglaševanje po letni pogodbi 30% popust.

Besedilo in logotip za oglas dostavite do 20-tega v mesecu v uredništvo Snežnika - lahko tudi po pošti ali po elektronski pošti.

SLAVNOSTNI KONCERT

Dne 8. februarja je bil v Domu na Vidmu slavnostni koncert v počastitev SLOVENSKEGA KULTURNEGA PRAZNIKA.

Nastopili so Moški pevski zbor Dragotina Ketteja ter Učiteljski pevski zbor Slovenije Emil Adamič. Dirigent

je bil nihče drug kot dr. Mirko Slosar, ki že nekaj časa vodi oba zbora.

Na zelo dobro obiskani prireditvi so sodelovali tudi recitatorji Anja Udovič, Marjan Krebelj in Damjan Škrli.

AVTO V HARIJE

Pred kratkim se je končala velika novoletna akcija trgovskega podjetja Ilirija, v kateri je bilo podeljenih lepo število nagrad. Glavna nagrada pa je bil Saxo Citroen

Izmed nekaj manj kot 50.000 kuponov, ki smo jih vsi pridno zbirali, je bil zreb naklonjen 24-letni Bistričanki Iram Smrdelj, vzgojiteljici v vrtcu.

Kot zanimivost naj omenimo, da je ključ avtomobila, ki ji jih je v petek, 1. februarja izročil direktor Ilirije Žarko Logar, prejela prav na svoj 24. rojstni dan. Kupon ji je podarila njena babica Vida Urh iz Harij, zadel pa je ravno peti kupon. Srečni dobitniki čestitamo tudi v uredništvu Snežnika.

Bojan Oblak

V PRIČAKOVANJU POMLADI

Člani Kulturnega društva Alojzij Mihelčič iz Harij, ki se po svojih močeh trudijo, da bi si sčasoma tudi Harije odrezale svoj košček turističnega kolača, so letošnji kulturni praznik počastili s pesmijo in lepo besedo. Razpoloženje je bilo enkratno, o čemer priča tudi gornja fotografija.

Alenka Penko

SLOVENSKI VOJAKI-
VZORNI KRVODAJALCI

V programu krvodajalstva pri OZRK Ilirska Bistrica imamo zapisano, da je slovenska vojska izjemen pomočnik pri zagotavljanju krvodajalcev.

Že kar nekaj let traja to sodelovanje z vojašnico v Ilirski Bistrici. Sodelovanje s poveljstvom vojašnice, tako s predhodnim, kot danšnjim, pod vodenjem poveljnika Roberta Glavaša, ima izjemen posluh za razvijanje te plemenite dejavnosti med mladimi. Vsaka generacija mladih vojakov dobi v času svojega služenja v SV, priložnost, da se izkaže tudi na tem humanitarnem polju.

Leto 2001 je bilo v našem sodelovanju z vojašnico v Ilirski Bistrici izjemno in nadpovprečno. V tem letu sta se izmenjali 2 generaciji vojakov. Druga generacija, ki je napolnila vojašnico v jeseni, pa je bila tudi drugače nadpovprečno številna. Tako smo uspeli motivirati kar 576 vojakov. Akcije smo izpeljali v sodelovanju s Transfuzijskim oddelkom bolnišnice Izola, ki je sprejelo 348 vojakov, Zavodom za transfuzijo v Ljubljani z 201 vojakom, manjši del, 27 vojakov pa je sodeloval na terenski akciji v Ilirski Bistrici.

Vsaka akcija je za organizatorja, to je Območni Rdeči križ Il. Bistrica, posebno doživetje, ki ga skupaj podoživljamo s fanti z vsemi strahovi, pogumom, resnostjo, pa tudi odgovornostjo. Kajti darovanje krvi je dogodek, ki se ti vtisne v zavest, kot dejanje najplemenitejše solidarnosti do sočloveka. In kot tako je premljano z zelo mešanimi občutki, tudi strahom in vprašanjem: »ali bom zmogel?«, »MI bo slabo?«, pa s samopotrditvijo, pa tudi pretiranim junačenjem. In na koncu

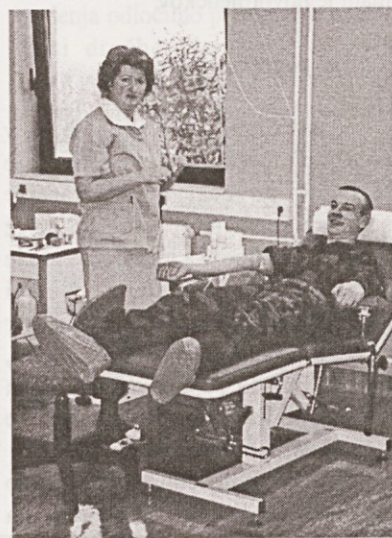
Čakajoč na sprejem

z občutnim olajšanjem »Uspelo je!«

Urico, ki jo preživimo skupaj na vožnji do oddelka porabimo za informiranje o krvodajalstvu, poteku samega postopka, ter o izpolnjevanju posebnega vprašalnika, ki ga mora vsak dajalec izpolniti pred odvzemom.

Naj povemo, da se tudi strokovni delavci, posebej na oddelku v Izoli, posebej potrudijo, tako s pristrčnim in toplim odnosom, ki omili vse težave, pa tudi s strokovnim delom. Prepričani smo, da se bo marsikdo, ki je tako odprto in prijazno sprejet v Izoli, še kdaj odzval našemu klicu. Fantom za nagrado ob koncu služenja pripadeta dva prosta dneva

V Sloveniji je potrebno organizirati 100.000 krvodajalcev letno, da pokrijemo potrebe po krvi v naših bolnišnicah. In številni gospodarski in drugi problemi naše družbe močno zaznamujejo tudi to področje, zato so odgovornosti organizatorjev toliko večje.

Darovanje krvi je najplemenitejša solidarnost

Na tem mestu bi se zahvalili vojakom in odgovornim v vojašnici v Ilirski Bistrici za podporo in sodelovanje.

Nada Čeligoj, OZRK

VRBOVSKE ŠJME

Na pepelnično sredo smo člani Kulturnega društva ŠJME VRBOVO, pa tudi nekateri vaščani, na zadnjo pot k počitku (k sreči samo enoletnemu) pospremili našega Giovaniya Pusta.

Spomnili smo se, da je v času svojega obstoja storil veliko dobrega: spoznali smo nekaj novih krajev, srečali smo nekaj starih prijateljev in spoznali veliko novih, spoznali smo veliko odličnih gostiteljev, spili smo kar nekaj litrov pijače, si povedali stotine vicev in se spomnili neštetihih anekdot, poslušali dobro glasbo in se tudi naplesali. Kot najvažnejše pa: v smeh

in dobro voljo smo spravili veliko, veliko množico ljudi, tako v Kraljevi, Opatiji, na Matulj, v Udinah, v Postojni, pa tudi po Bistrici. Šli bi še kam, pa je zmanjkalo časa.

Žal pa je Giovanni storil tudi veliko slabega: zaradi njega smo prehodili tri dežele in obilico kilometrov (če ne štejemo še tistih, ki smo jih preplesali). Zaradi njega so nas bolele noge in čevlji so bili vsak dan ožji. Mnogokrat smo se prepotili, tako da je nekatere bolele še hrbet. Muzikant je imel dobro kondicijo, sicer bi mu zaradi nenehnega igranja odpadle roke. Bolele so nas čeljusti zaradi smeha in damam se je razmazal make-up zaradi solz smeha. Domov smo hodili kasno (lahko bi rekli tudi zgodaj). Zaradi tega so nas ogovarjali in po nas zivali žolč zavisti.

K sreči smo proti dehidraciji pili dobro pijačo in nas glava ni bolela.

Za sponzorstvo se moramo zahvaliti Banki Koper, Petrolu, BMD Brunjak, Brozini, Balastyu, In Blue, Labirintu, Duty free Jelšane, Gostilni Potok, Gostilni Pek, Klepac Moniki, mesnici Kaluža, Triglav Pub, Martinčič, cvetličarni Margita, Bonita, Kogovšek, mesnica Puc in Oblak Milenku.

Na sedmini istega pepelnicega večera smo ugotovili, da smo se imeli lepo. Pripravili smo že plan, kaj bomo izboljšali v naslednjih letih.

Kljub temu, da smo zimo preganjali večkrat in na vse preizkušene starodavne načine in veščine, se je leta naslednji vikend vmila. Spet bo treba v akcijo.

V krempljih bele kuge

PREDOBRE MAME SO VSEGA KRIVE

Ko sta konec osemdesetih let nastopili gospodarska in politična kriza v Jugoslaviji je v državi nastalo dolgotrajno moreče vzdušje negotovosti in strahu. Ta kriza je kaj kmalu pokazala v Sloveniji svoj odsev tudi v demografskih gibanjih. Neugodna demografska gibanja v Sloveniji so sicer bila pričakovana in tudi napovedana. Prebivalstvo se naglo stara, Slovenci živijo vedno dalj, vse manj je novorojenčkov.

Več pogrebov kot rojstev

V naslednjih desetletjih se bo v celotnem prebivalstvu Slovenije bistveno povečal delež starejše populacije, zmanjšal pa se bo delež otrok in mladine. Za tolažbo ne gre le za slovenski problem. Nemci napovedujejo, da bo čez petdeset let kar za tretjino manj Nemcev kot danes, Hrvati pa, da se bo v naslednjih tridesetih letih populacija države zmanjšala za milijon prebivalcev.

Že v tridesetih letih tega stoletja so slovenski demografi opozarjali na pojav "bele kuge", na to, da se je nataliteta pričela zmanjševati. Slovenija je podobno kot druge evropske države doživela demografski boom. To je bilo v drugi polovici prejšnjega stoletja. Smrtnost se je naglo zmanjšala, rodnost pa je tradicionalno bila visoka. Toda v slovenskih deželah takrat niso mogli izkoristiti naglega povečanja prebivalstva. Podobno kot v drugih evropskih deželah so mladi ljudje množično odhajali v Ameriko, Argentino ali v Avstralijo. Če bi takrat lahko mladi ljudje našli delo in perspektivo v domači deželi bi Slovenija po vsej verjetnosti imela danes dvakrat več prebivalcev kot jih ima. In potem sta prišli dve grozljivi vojni. Samo prva svetovna vojna je odnesla kakšnih 30 tisoč življenj mladih moških. Španska mrzlica, ki je razsajala po koncu vojne, pa je v Evropi odnesla dvakrat več življenj kot sama prva svetovna vojna. Tudi slovenskim deželam ni bilo prizanešeno.

V tridesetih letih prejšnjega stoletja še ni bilo razloga za demografski preplah, saj se je zlasti na vasi še vedno rojevalo veliko otrok, toda danes je pričela bela kuga resno pestiti Slovenijo. V petih letih zadnjega desetletja je prišlo do "negativnega naravnega prirastka", kar pomeni, da smo v teh letih v Sloveniji imeli več pogrebov, kot so v poročnišnicah imeli živorojenih dojenčkov.

Prvič je do tega pojava prišlo leta 1993, naslednje dve leti je naravni prirastek bil skromen, a pozitiven, v naslednjih štirih letih pa se je negativna razlika med rojstvi in pogrebi bistveno poslabšala. Najhuje je bilo leta 1998, ko so registrirali skoraj 1200 pogrebov več, kot je bilo porodov. Če bi šlo za ta pojav le v enem letu, bi lahko govorili o izjemnem dogodku. Glede na to, da

se vztrajno pojavlja štiri leta, gre očitno za pojav trajnejše narave.

Evropske demografske skrbi

S podobnimi težavami se ubadajo tudi naši sosedje, razvite zahodne države, vse pa kaže, da je najhuje v slovanskih državah bivše Sovjetske zveze.

Med sosedi bela kuga najbolj pesti Madžare: negativni naravni prirastek je leta 1997 znašal kar 40 tisoč ljudi. V Italiji že leta bijejo plat zvona: tudi tam so istega leta imeli za 25 tisoč več pogrebov, kot je bilo živorojenih dojenčkov.

Avstrija in Italija sicer imata pozitiven demografski prirastek, toda prej bi lahko govorili o "pozitivni nuli", ki kaj hitro lahko prerese v negativno razliko. Hrvaška je ena od redkih držav, ki se je aktivno lotila reševanja tega problema. Kontroverzni duhovnik don Ante Baković je celo ustanovil posebno gibanje za spodbujanje natalitete in zmanjševanje splavov. Bivša oblast mu je v ta namen dala velik denar, izdajali so poseben časopis za spodbujanje rojstev Narod, toda zadeva je klavrno propadla, saj je zlasti pri mladih ljudeh zbužala odpor in podsmehovanje. Najnovejši ukrep hrvaške vlade, ki je občutno zmanjšala nadomestila za poročniški dopust, zanesljivo ni v prid demografske obnove sosedne države.

Med evropskimi državami Nemčija, gospodarsko najmočnejša evropska država, ima presenetljivo visok negativni naravni prirastek. Leta 1997 so imeli za petdeset tisoč več pogrebov kot rojstev. Presenetljivo, tudi Švedska je v tej družini, čeprav je ni dežele na svetu, ki bi imela bolj izpopolnjen sistem socialnih podpor.

Vsekakor pa je najhuje v Ruski federaciji, Ukrajini, Bolgariji in Belorusiji. V Ruski federaciji znaša letna negativna razlika med pogrebi in rojstvi živorojenih otrok kar 750 tisoč, v Ukrajini pa 300 tisoč. V Bolgariji je rojstev samo nekaj nad 60 tisoč letno, pogrebov pa prek 120 tisoč. Tudi v Belorusiji imajo za 50 tisoč več pogrebov letno kot rojstev živorojenih dojenčkov.

Pa na območju bivše Jugoslavije? V Bosni in Hercegovini je celo enkrat več rojstev kot pogrebov, tudi v Makedoniji je nekaj podobnega. Podatki za ZR Jugoslavijo sicer govorijo o 20 odstotnem pozitivnem naravnem prirastku za leto 1997, toda tu je bilo še vključeno Kosovo. Tudi Srbijo že dolga leta pesti nizka nataliteta, še zlasti je to bilo izraženo za najbogatejši del države, za Vojvodino. Albanija je v evropski špici po naravnem prirastku: imajo kar trikrat več rojstev na vsakega umrlega, nekaj podobnega verjetno velja tudi za Kosovo in zahodno Makedonijo, kjer je albansko prebivalstvo v večini.

Prihodnjič:

In kako je v naših krajih ter
Za en Maribor manj dojenčkov

Miro Simčič

Društvo se predstavi

REDNI OBČNI ZBOR KONJENIŠKEGA DRUŠTVA »SNEŽNIK« ILIRSKA BISTRICA

Konjeniško društvo Snežnik je bilo ustanovljeno 5. septembra 1996, svoj sedež ima v občini Ilirska Bistrica, Vodnikova 17, 6250 Ilirska Bistrica. Društvo prostovoljno združenje rejce in ljubitelje konj z namenom izboljšati kakovost reje konj in ukvarjanje s konjeniškim športom. Naloge društva so predvsem: izobraževanje članov v vseh zadevah v zvezi z rejo konj, organizacija konjeniških in drugih prireditvev, sodelovanje na konjeniških in drugih prireditvah. V društvo je včlanjenih 44 članov, v tem številu je všteta podmladek in redni člani.

Društvo je športnem področju organiziralo nekaj odmevnih tekmovanj v endurancu in v treningu ali pa so se njeni člani udeležili tekmovanj v slovenskem merilu ter dosegli nekaj športnih uspehov. Vidnejše rezultate v endurcu na pokalih so dosegli: Miha Dekleva; dva prva mesta, dvakrat drugo mesto, Janez Dekleva enkrat tretje mesto, Jadran Dekleva enkrat tretje mesto. Na galopskih dirkah je Miha Dekleva dosegel drugo mesto.

Društvo je nekaj let imelo v najemu konjeniški poligon pri Žabovci, ki ga je Sklad kmetijskih zemljišč v letu 2000 odprodal zasebniku. Od tedaj dalje iščemo nadomestno zemljišče. Društvo trenutno razpolaga z enim konjem lipicancem in prikolicco za prevoz konj. Potrebe po prevozu s prikolicco so dokaj velike, zato smo precej naporov vložili v zbiranje finančnih sredstev za nabavo nove ustrežnejše prikolice, vendar nam to doslej še ni uspelo, kar ostaja naloga za naprej. Med nerealiziranimi nalogami je tudi pridobitev mlajših športnih konjev za vzgojo mladih.

Razvoj konjeništvu na našem območju nima še tradicije, zato so naporji v utrjevanje in razvijanje te dejavnosti organizacijsko in materialno zahtevni. Ob skromni pomoči sponzorjev in donatorjev nam je uspelo

to dejavnost približati ljudem, še posebej pa smo veseli, da smo spodbudili ustanoviti še nekaj tovrstnih klubov na območju občine (Gotnik, Zlata ostroga, Društvo rejcev hladnokrvnih konj).

Redni občni zbor konjeniškega društva »Snežnik« je bil v soboto, 15. decembra 2001. Najprej je bilo podano poročilo o delu v preteklem obdobju ter poročilo o porabi finančnih sredstev. Med številnimi drugimi aktivnostmi je društvo v zadnjih letih prepoznavno tudi p sodelovanju na pustovanjih, konjeniškem pohodu – jurjevanju, udeležbah na raznih športnih prireditvah, tekmovanjih, sodelovanju na viziti...

Vse te številne aktivnosti je pripravil, organiziral in izvedel upravni odbor društva.

Sprejet je bil tudi program dela za naslednje obdobje s planom finančnih sredstev. Še naprej bodo zelo aktivni in zaradi želje po večji prepoznavnosti društva si bodo prizadevali za čimprejšnjo izdelavo društvene zastave, kmalu pa bodo imeli tudi lastno spletno stran.

Ob koncu so bili izvoljeni še organi društva ter določena članarina društva.

POGOVOR V TRIGLAV PUBU: DRUGI GOST JE BIL ANDREJ JEREB

V četrtek, 31. januarja, je na drugi izvedbi Pogovorov v Triglav Pubu gostoval državni prvak v avtomobilizmu, Andrej Jereb. Z gostiteljem Alešem Zidarjem sta se pogovarjala o njegovi športni poti in o zanimivostih iz njegovega življenja.

Pogovora v Triglav pubu se sicer ni udeležilo preveč obiskovalcev, kljub vsemu pa je bilo ozračje prijetno. Predvsem zaradi Andreja Jereba, ki je tudi ob tej priložnosti pokazal, da je šampion od glave do pete. Kot uspešen športnik, kot uspešen poslovnež in kot dober sogovornik. Z Alešem Zidarjem sta namreč poslušalcem predstavila precej zanimivosti in podatkov o njegovi športni poti, poleg tega pa se dotaknila tudi aktualnih tem slovenskega avtomobilskega športa. Ob tej temi je sodeloval kot posebni gost tudi Milan Bubnič, prav tako avtomobilist, doma iz Klenika pri Pivki, ki je z svojimi odgovori popestril tokratni večer.

Pogovor v Triglav pubu je vsekakor poživitev bistriškega dogajanja, saj se lahko obiskovalci prireditve v živo srečajo z znanimi Slovenci in o njih izvedo marsikaj zanimivega. Da se prireditve ne bo hitro pozabila, so poskrbeli tudi na lokalni televiziji TV Galeja in na Radiu 94 iz Postojne, saj so Pogovor posneli in predvajali v naslednjih tednih. Za nemoteno izvedbo prireditve so poskrbeli člani ŠD Bas šport iz Il. Bistrice, omogočili pa pokrovitelji Triglav Pub, Gostilna pod gradom v Gornji Bitnji, Moško frizerstvo Marko Kinkela in prodajalec avtomobilov Seat Avto Martinčič iz Il. Bistrice.

Ob tej priložnosti napovedujemo nov Pogovor v Triglav Pubu. **V sredo, 13. marca bodo v goste tokrat prišli znanci iz kulture: Franko Korošec in Boris Devetak, znana člana TV Popra**, ki je prav v tem mesecu pričel z novo sezono na nacionalni televiziji. Prireditve bi prav gotovo spadala v kontekst bistriških prireditvev ob mesecu kulture, že sedaj pa obeta precej – če ne drugega smeja.

SDM

SOCIALDEMOKRATSKA MLADINA

Socialdemokratska mladina – SDM – je organizacija, ki vključuje člane socialdemokratske stranke stare od 15 do 30 let.

Kadarkoli se bo v občini pojavilo vprašanje, ki zadeva nas, mlade, bomo poskušali čim bolj zastopati naše interese – preko v javnosti čim bolj opaznih akcij ter preko svetnikov v občinskem svetu, nenazadnje pa tudi preko naših poslancev v parlamentu.

Dragi mladi bralci, veseli bomo, če se boste odločili postati člani socialdemokratske mladine tudi vi ter začeli sodelovati v občinskem odboru.

Vsi, ki si želite, da bi v Ilirski Bistrici zopet imeli bazen, razne druge športno-rekreativne objekte, morda fitness ali kakšen drug kraj, kjer bomo lahko preživljali prosti čas in ste za dosego teh ciljev pripravljeni aktivno delovati, pridružite se nam. S tem boste pripomogli, da bomo še učinkovitejši.

Verjamemo v moč demokracije, v moč pravičnosti. Ta ne bo potonila, ampak bo živela z nami.

RADOŠ GREGORČIČ PREJEL NAGRADO GOSPODARSKE ZBORNICE SLOVENIJE

Gospodarska zbornica Slovenije je na prvi februarjski dan 2002 v ljubljanskem Cankarjevem domu slovesno podelila nagrade za izjemne gospodarske in podjetniške dosežke v letu 2001. V kategoriji velikih podjetij je nagrado Gospodarske zbornice Slovenije za izjemne gospodarske in podjetniške dosežke prejel **Radoš Gregorčič**, direktor Plama-pur, proizvodnja in predelava plastičnih mas, d.d. Podgrad, kot visoko priznanje za izjemne dosežke trajnejšega pomena v gospodarstvu.

Radoš Gregorčič se je rodil 4. septembra 1949 v Mostarju. Po končani gimnaziji je šolanje nadaljeval na Ekonomski fakulteti v Ljubljani. Poklicno pot je začel leta 1974 v tedanji Plami v Podgradu kot komercialist prodaje. Od tedaj je vso svojo kariero posvetil tovarni mehkih poliuretanskih pen in razvoju krajev na brkinsko-kraškem območju. Med letoma 1976 in 1980 je opravljal dela in naloge vodje prodaje, v letih 1980 do 1988 je bil direktor TOZD Poliuretani, en mandat je opravljal funkcijo direktorja marketing sektorja, od leta 1992 pa vodi družbo Plama-pur.

Radoš Gregorčič je aktiven v organih GZS. Je dolgoletni član

upravnega odbora GZS Območne zbornice Postojna in član skupščine GZS. Deluje v združenju delodajalcev, je član UO Združenja za kemijsko in gumarsko industrijo, član dveh nadzornih svetov delniških družb in upravnega odbora SOD.

Prejel je Priznanje RTV Slovenije za najuspešnejšega gospodarstvenika Primorske za leto 1997 in Zlato plaketo Občine Ilirska Bistrica za leto 2000.

Radoš Gregorčič je vodenje podjetja Plama-pur prevzel leta 1992,

sredi najgloblje krize, ki je nastala po izgubi takratnega jugoslovanskega trga, kamor so izvozili tri petine izdelkov iz mehke poliuretanske pene. Agresivno trženje na tujih trgih in uveljavitev sodobne podjetniške strategije družbe sta pod njegovim vodstvom omogočila ponovno rast in razvoj podjetja. Fizični in vrednostni obseg poslovanja je bil v letu 2001 skoraj štirikrat večji kot leta 1992. Prvi temeljit preobrat je bil dosežen že v letih 1993-1997, ko je bil sprejet in uspešno uresničen prvi strateški plan.

Fizični in vrednostni obseg prodaje sta naraščala po več kot 15-odstotni povprečni stopnji letno, v zadnjih treh letih pa se rast nadaljuje z več kot 20-odstotno povprečno letno stopnjo. Plama-pur je pod vodstvom Radoša Gregorčiča z njegovim učinkovitim vodenjem, podprtim s strokovnim znanjem in bogatimi izkušnjami, postalo vodilni proizvajalec mehkih poliuretanskih pen po kontinuiranem postopku na območju nekdanje Jugoslavije.

Na evropskem trgu, kamor neposredno izvozi več kot polovico svoje proizvodnje, posredno pa skoraj 90 odstotkov, dosega 1,5 odstotni tržni delež., Podjetje danes ponuja okoli 100

različnih tipov pen, med drugim za zelo zahtevne kupce, saj je skoraj 30 odstotkov pene uporabljene za avtomobilsko industrijo. To je izrazit napredek v primerjavi z letom 1992, ko je ponudba obsegala le okoli 20 tipov pen.

Radoš Gregorčič je v družbi razvil jasno vizijo in postavil ambiciozne cilje. Tako je smelo zastavil tudi tretji strateški plan za obdobje 2000 do 2005. Temeljni cilj tega obdobja je ostati pomemben evropski dobavitelj mehkih poliuretanskih pen in še povečati delež prodaje na trgu zahtevne avtomobilске industrije. Kot direktor družbe posveča veliko pozornost celovitemu upravljanju kakovosti in poslovni odličnosti. Že leta 1997 je Plama-pur prejela certifikat ISO 9001, v letu 2000 pa še dopolnilni certifikat VDA 6.1, ki velja za avtomobilsko industrijo. Zdaj skuša pridobiti certifikat ISO 14000. Poslovanje se interno preverja tudi po modelu poslovne odličnosti.

Radoš Gregorčič zna pridobivati in spodbujati vse sodelavce za uresničevanje zastavljenih ciljev. To mu uspeva zlasti z razvijanjem dobrih medsebojnih odnosov in ustvarjanjem ugodnega delovnega vzdušja. Še posebej pa vztrajno spodbuja pridobivanje in širjenje znanj. Vsak zaposleni je namreč za usposabljanje porabil povprečno 35 ur letno.

Hitra rast podjetja je odraz tudi stalnih vlaganj v razvoj, tehnologijo in

opremo. V zadnjih osmih letih je bilo za posodobitev tehnologije in opreme letno namenjenih povprečno 13 odstotkov prihodkov iz prodaje. Podjetje sodi po tehnološki opremljenosti in tehnoloških rešitvah v sam evropski vrh.

Uspešni poslovni rezultati omogočajo tudi novo zaposlovanje, kar je v regiji in občini z visoko stopnjo brezposelnosti in nizkimi povprečnimi plačami pomemben dejavnik razvoja. V letih 1995-1999 je družba zaposlila več kot 70 sodelavcev. Z osebnim delom in angažiranjem je Radoš Gregorčič dosegel tudi višjo kakovost življenja ljudi v regiji.

Radoš Gregorčič je s svojim širokim in bogatim strokovnim in menedžerskim znanjem, osebno zavzetostjo in učinkovitimi metodami vodenja odločilno prispeval k uspešni rasti družbe Plama-pur in njeni uveljavitvi v regiji, Sloveniji in v Evropi. Med njegove najpomembnejše dosežke nedvomno štejeta uspešna preobrazba in visokokonkurenčna uveljavitev podjetja v evropskem in svetovnem prostoru. Ti uspehi so plod njegove jasne vizije, kolegijalnega in povezovalnega načina dela in ustvarjanja ugodnega delovnega ozračja med zaposlenimi. Vse to ga uvršča med vzorne in uspešne menedžerje.

Pojasnilo

TELEFONI SPET AKTUALNI

V začetku meseca februarja so sredstva javnega obveščanja, dnevno časopisje in televizija, dodobra razburkala javnost z novico o vračanju dela vložka občanom, ki so (so)financirali izgradnjo telefonskih omrežij in montažo novih telefonskih central.

Za kaj gre? Vlada v Ljubljani je sprejela predlog zakona, ki naj bi občanom, ki so združevali finančna sredstva in s prostovoljnim delom gradili telefonsko omrežje, povrnili del vložka.

Ta predlog zakona bo obravnaval in dodelal še državni zbor, nakar bo sledila privatizacija telekoma in šele nato bo stekel proces vračanja dela vložka. Po dosedaj dosegljivih informacijah bodo vrnjeni sredstva prejele pravne osebe, ki so združevale finančna sredstva za izgradnjo, torej v našem primeru KS Ilirska Bistrica, leta pa bo vračala krajanom in sicer v višini od 25% do 40% vložka, odvisno od leta izgradnje.

V KS II. Bistrica smo v obdobju, ki ga obravnava predlog zakona, vodili in izvajali tri investicije izgradnje telefonskega omrežja in sicer leta 1981, 1988 in 1991. V tem času je bilo v naši KS priključenih več kot 1000 novih priključkov. KS ima arhivirane vse

potrebne listine (pogodbe, račune, vplačila in sezname občanov, ki so prispevali denar oz. s prostovoljnim delom izvajali zemeljsko – gradbena dela), tako da občanom ne bo potrebno dokazovanje o sodelovanju pri navedenih izgradnjah.

Pri banki smo že prejeli ustrezne tečajne liste, ki nam bodo v pomoč pri preračunavanju takrat zbranega denarja v DEM, del vložka pa bomo po ustrezno veljavnih tečajih izplačali v tolarjih. Višina izplačila dela vložka pa je odvisna od višine procenta, ki ga bomo uspeli z argumenti iztržiti pri TELEKOMU, ter ga razdelili na vse naročnike telefona, sorazmerno njihovem prispevku pri izgradnji.

Glede na to, da je minilo že precej časa od izgradnje, naprošamo samo tiste krajanke, ki so bili vključeni v izgradnjo telefonije preko KS ter se med tem časom preselili ali odselili, da javijo točen naslov prebivališča na tajništvo KS – tel. 05/714-51-40, da bomo imeli točne naslove upravičencev – prejemnikov vrnjenega dela vložka.

Skratka, postopek se je premaknil z mrtve točke in ko bodo znane konkretnejše informacije in kriteriji vračanja, bodo vsi upravičenci ustrezno obveščeni.

ZMAGO TREBEC

Maloobmejni sporazum

OBMEJNI PROSTOR POTREBUJE BONITETE

Mešana slovensko hrvaška komisija po Sporazumu o obmejnem prometu in sodelovanju med Republiko Slovenijo in

Republiko Hrvaško, se je pred nedavnim ustanovila ter se prvič sestala 29. januarja 2002 na Mokricah. Ustanovljena je z namenom, da bo skrbela za razvoj prometa in sodelovanja ter vsebinske dopolnitve sporazuma.

Maloobmejni sporazum je sprejet in ratificiran, sedaj pa nastopi delo mešane komisije, da postavi določene vsebinske stvari v skladu z sporazumom v življenje. Glede na to, da je občina II. Bistrica obmejna občina s Hrvaško ter da je več kot dobra polovica njenega prostora v maloobmejnem pasu, je nujno, da izkažemo svoje interese in vztrajamo glede pridobitve obmejnih bonitet. Slovenski del mešane komisije oziroma boljše rečeno ministrstvo za zunanje zadeve RS je v vsebinske priprave za vzpostavitev obmejnega režima vključil tudi župane obmejnih občin. To pomeni, da imamo po tej plati možnosti, da neposredno dajemo vsebinske predloge mešani komisiji. Poveza slovenskih obmejnih občin ob hrvaški meji v smislu enotnega nastopanja glede predlogov bonitet za obmejni promet, bi vsekakor imela svojo težo, učinek in koristi za obmejno prebivalstvo. Od aktivnosti nedavno ustanovljene operativne koordinacije predstavnikov obmejnih občin, ki jo

sestavlja šest županov, bo odvisno, kako bodo predstavljeni in v kolikšni meri uresničeni predlogi in zahteve obmejnega področja.

Prioritetno reševanje maloobmejnega prehoda Novokračine

Eno izmed praktičnih in pomembnih vprašanj je odprtje maloobmejnih prehodov. Vseh 27 maloobmejnih prehodov ne bo zgrajenih in danih v funkcijo naenkrat. Zato je potrebno, da občina II. Bistrica poda mešani komisiji predlog za prioriteto izgradnjo maloobmejnega prehoda Novokračine. Čimprejšnje odprtje tega maloobmejnega prehoda je nujno zaradi intenzivnega prometa v poletnih mesecih proti Kvarnerju in Dalmaciji, ter zaradi domačinov ob sami meji, saj jim bo maloobmejni prehod Novokračine bistveno olajšal prehajanje meje.

Določitev turističnih con

Snežniški gozdovi, Gomance in Dleto so področja, ki jih bo zajemal bodoči Snežniški park. Zaradi neposredne bližine državne meje, ter prehajanja le te na različnih mestih, bi kazalo ugotoviti z vsemi dejavniki na Bistriškem, ali je morda potrebno opredeliti turistične cone ob meji in kakšne koristi bi prinašale. Poleg evropske pešpoti Baltik – Jadran, ki gre preko Snežniških gozdov, tradicionalnih planinskih pohodov Snežnik – Snježnik, Snežnik – Učka ter še nekaterih drugih, bi kazalo mednarodno uokviriti še kakšno drugo pešpot ali kolesarsko stezo preko meje. Za vse takšne in podobne predloge se je potrebno čimprej dogovoriti v lastni občini ter z usklajenimi predlogi priti

pred mešano komisijo.

OLAJŠAVE ZA PRENOS BLAGA PREKO MEJE

Vsi se še dobro spominjamo, kako so odigrale pomembno vlogo prepustnice ob italijanski meji. Lastnik takšnega dokumenta je lahko mesečno prenesel določeno količino blaga preko meje ne da bi plačal carinske dajatve. Če hočemo, da obmejno področje ne bo še naprej nazadovalo v smislu trgovine predvsem z kmetijskimi pridelki, potem je nujno, da se omogoči lastnikom prepustnic (začeli naj bi jih izdajati letos spomladi), da prenašajo določene količine živil in kmetijskih pridelkov preko meje brez plačila carine. Če bi recimo posamezen imetnik prepustnice lahko mesečno prenesel preko meje blago v protivrednosti 100 – 200 EUR brez plačila carine, bi prodaja kmetijskih pridelkov in živil ponovno zaživela. Bistriški kmetje bi tako prodali svoje pridelke doma na dvorišču, trgovci z žvili pa bi bistveno povečali svoj promet. Prav takšna boniteta bi dejansko pomenila nov gospodarski zagon v obmejnem prostoru. Potrebno se je zavzemati za takšno boniteto tudi širše, saj je ves slovenski obmejni prostor ob hrvaški meji gospodarsko slabo razvit razen redkih izjem in skoraj v celoti demografsko ogrožen.

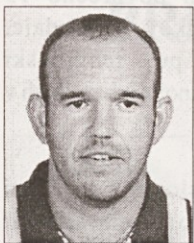
Navedeni trije predlogi so le del tega, kar bi morali predlagati in vztrajati, da dosežemo. Predvsem olajšave za prenos blaga preko državne meje, pa bi pomenile velik napredek v medsebojnem poslovanju, nenazadnje pa bi bil velik tudi doprinos k gospodarski poživitvi naših krajev.

Vladimir ČELIGOJ

VABILO

Društvo za krajevno zgodovino in kulturo ter Zveza kulturnih društev II. Bistrica vabita na predstavitev dveh knjig iz novejših primorske zgodovine: Prvi primorski partizanski bataljon Simona Gregorčiča, avtorja Jožeta Hočevarja, ter Primorska 1945 - 1955, avtorja Danila Petrinje - Primoža. Predstavitve bo v četrtek, 28. marca 2002, ob 18. uri v prostorih Knjižnice Makse Samsa II. Bistrica

IZ POSLANSKIH KLOPI ...

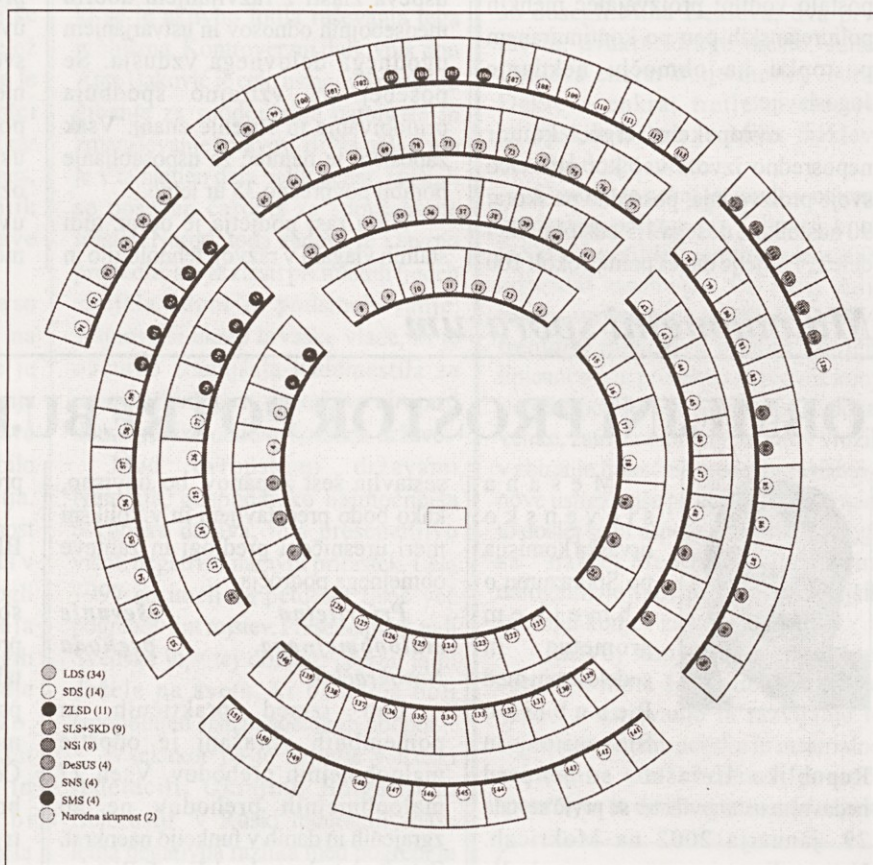
Pretekli mesec je poslanske klopi razgrelo kar nekaj tem kot so interpelacija ministru za okolje in prostor, nacionalni interesi, delavska ustava, ustanavljanje novih občin...

Interpelacija o delu in odgovornosti ministra za okolje in prostor, mag. Janeza Kopača, ni bila sprejeta. Minister se je uspešno obranil in bo še naprej vodil okoljski resor. Predlagatelj interpelacije, poslanci SDS, NSi in SNS so zgrešili naslovnik interpelacije, ker so ministru očitali odgovornosti, ki bi jih morali očitati vladi. V odgovorih na interpelacijo je minister jasno navedel, da je vse postopke in dejanja, ki jih je storil, odobrila vlada, ki je na ta način prevzela tudi formalno odgovornost za vse očitane nepravilnosti. Resorno ministrstvo za okolje in prostor po mnenju Stranke mladih Slovenije v zadnjem letu sicer na določenih področjih deluje dobro, osnovne in prioritete naloge, ki naj bi jih opravljalo ministrstvo, to je varovanje okolja in zagotavljanje ekoloških norm, ki bodo naše okolje ohranile tudi našim bodočim rodovom, pa zanemarijajo ali se z njimi sploh ne ukvarjajo, kar lahko rečemo tudi za stanovanjsko politiko. Interpelacijo lahko ocenjujemo predvsem kot medijsko zelo odmevno politično igro, v kateri bi ključno igro moral odigrati predsednik vlade, in sicer tako, da bi ministra zaradi napak, ki so mu bile očitane, zamenjal sam. On pa je storil drugače in v imenu vlade nase prevzel vso politično odgovornost. Očitki so leteli na neizvajanje zakona o zagotovitvi sredstev za odpravo posledic suše, neurja s točo, plazenja tal in sluzenja morja leta 2000; na podpis škodljive pogodbe o toplotni obdelavi živalskih odpadkov za začasno skladiščenje pred sežiganjem; na lokacijo sedeža holdinga slovenskih elektrarn... Navedel sem samo tri točke iz skupaj zelo obsežne interpelacije, ki pa po mnenju Stranke mladih Slovenije kažejo le na eno, in sicer, da je vlada tista, ki je sprejemala odločitve in je v celoti odgovorna za očitane nepravilnosti, zato bi se interpelacija morala glasiti nanjo. Vsekakor pa je razprava slovenskim državljanom vsaj malo osvetlila in razjasnila napake vladajoče koalicije.

Drugo obravnavo je uspešno prestal zakon o delovnih razmerjih, ali kot mu nekateri pravijo delavska ustava. Ta, še posebno pomemben sistemski zakon v demokratični državi, ki ne želi biti samo pravna, temveč tudi socialna družba, je lahko samo kompromis med vsemi socialnimi partnerji. Predlog zakona je dokaj uravnotežen, vendar ne dovolj. Iz predloga zakona je jasno videti, da so na določenih področjih določbe, ki delavcem ne zagotavljajo tolikšne zaščite kot bi bilo primerno. Vlada je potrebovala več kot pet let, da je zakon pripravila za drugo obravnavo. Tako

pomemben zakon bi zagotovo moral biti prioriteta pri delu vlade, pa to očitno zaradi različnih vzrokov ni bil. Za tretjo obravnavo bo potrebno zakon še nekoliko dodelati. Področje individualnih razmerij delavcev bi bilo nujno normativno v celoti urediti z zakonom, ki izrecno določa, da država zagotavlja zakonsko varstvo zaposlovanja in dela. V zakonu poleg navedbe začasnih in obasnih del dijakov in študentov, manjka sistemsko urejen institut izvajanja teh del, predvsem zaradi določenih posebnosti, ki so značilne le za to vrst del. Za delodajalce verjetno noben zakon, ki kakorkoli varuje delavce in njihove pravice ni dovolj dober, vsak tak predlog je ponavadi označen kot spodnja meja sprejemljivega, tudi ta predlog ni izjema. Ta predlog pa vendarle omogoča delodajalcem podjetniško svobodo in omogoča gospodarsko rast. Rezerve v gospodarstvu niso skrite v manjših

sosednje države, niso nič drugega, kot ponesrečen poskus zaščite njihovih lastnih nacionalnih interesov. Kako mora v taki situaciji odreagirati suverena država, nam jasno kaže primer Bosne in Hercegovine. Odgovor mora biti hiter in učinkovit. In kako smo odreagirali mi? Zagrozili smo jim, da jih bomo "zašpecali" svetovni trgovinski organizaciji, pa si še tega nismo upali pravočasno storiti, kajti če bi vsaj to storili pravočasno, potem bi svetovna trgovinska organizacija o tej zadevi razpravljala že februarja, ne pa šele marca. Seveda so te prijave mednarodnim institucijam in odškodninski zahtevki potrebni in pomembni, vendar to ni hiter odgovor. Naše gospodarstvo, tako naše naftne družbe, kemijska industrija, zlasti pa prevozniki naftnih derivatov in drugih nevarnih snovi, v tem času trpijo gromozansko gospodarsko škodo, ki jo nekateri ocenjujejo na nekaj 10 milijonov evrov. Če bi ti

Sestava državnega zbora

delavskih pravicah in plačah, temveč predvsem v boljšem vodenju in večji dodani vrednosti. To pa je naloga delodajalcev.

Kaj je to nacionalni interes in kako ga zaščititi, je bilo eno glavnih vprašanj, ki so pretekli mesec razburjali slovensko javnost. S tem v zvezi sem se tudi sam odzval in predsednika vlade, na začetku februarjskega zasedanja pozval, naj nam razjasni kaj je naša vlada storila v zvezi s spornimi ukrepi hrvaške vlade, ki omejujejo prevoz nafte in nevarnih snovi po hrvaških cestah. Ker so ti ukrepi direktno prizadeli tudi ilirsko bistrški Transport, je zadeva za nas še toliko bolj aktualna. T.i. naftna vojna, ki jo je pred mesecem dni sprožila sosednja država, je povzročila veliko ogorčenja in razočaranja med slovenskimi državljani. Razočarani so predvsem zaradi odgovora, oziroma bolje rečeno, neodgovora, neodziva slovenske vlade na hrvaške ukrepe. Ukrepi, ki jih je sprejela vlada sosednje države in ki omejujejo prevoz naftnih derivatov in drugih nevarnih snovi po cestah

gospodarstveniki čakali na odziv naše vlade, bi marsikateri med njimi že zdavnaj lahko zaprl vrata svoje firme. Dejstvo je, da je hrvaških tranzitov čez Slovenijo kar nekajkrat več, kot slovenskih čez Hrvaško, in da gre 90 odstotkov hrvaškega izvoza čez slovensko ozemlje in to v glavnem s tovornjaki, ki ne ustrezajo vsem okoljevarstvenim in varnostnim standardom. Izražam veliko kritiko kompletni slovenski vladi, ki v ključnih trenutkih ni znala ali pa ni zmogla pravilno odreagirati. Predsednik vlade Drnovšek je vse moje kritike zavmil kot neutemeljene. Slovenska vlada je o tem nekajkrat razpravljala zelo resno in tudi o možnosti drugih bilateralnih ukrepov. Vendar so pri drugih možnih ukrepih, ki bi bili povračilni ukrepi Hrvaški, prišli do tega, da bi v tem primeru sami postali kršitelji mednarodnih listin in mednarodnih pogodb in da bi v tem primeru proti nam bil sprožen postopek zaradi takšne kršitve. Vlada je torej svoje rekla, prevozniki najdete se kakor veste in znate.

Igor Štemberger

V DRŽAVNEM SVETU MLADIH

Ste že slišali za Državni svet mladih? Ne? Tudi mi nismo, vse do trenutka, ko so nas povabili zraven. Torej: Državni svet Republike Slovenije je po svoji vlogi predstavnik interesov, s tem tudi predstavnik mladih. Po svoji ustanovni pristojnosti DS lahko daje mnenje k zakonom, predlaga spremembe k delom zakona, lahko tudi vloži predlog zakona. In kakšna je vloga Državnega sveta mladih? Temeljni cilji DSM so seznaniti mlade s pravili demokracije, pomagati jim razumeti vlogo posameznika v današnji družbi,

Sama seja je imela šest predstavitev. Naši osnovnošolci so se prav dobro odrezali. Čestitke Kaji Dekleva in Tini Vrh, ki sta strumno predstavili našo šolo in problem preživljanja prostega časa na Bistriškem. Ostali razpravljalci so bili srednješolci. Zanimivo in kvalitetno je temo predstavil dijak z Gimnazije Bežigrad. Predstavljaj je mladinske parlamente po svetu. Mladi gospodar je uporabil svoj šarm, suknjič, kravato in vso razpoložljivo tehniko (elektronske prosojnice) in prikazoval, kako mladi po svetu opozarjajo vlado na probleme in predlagajo rešitve.

spodbujati prevzemanje aktivnega dela mladih v razvoju slovenske demokracije ter organizirati seje. Naloge DSM so iskanje in seznanjanje z novostmi in tekočo problematiko v zakonodaji, oblikovanje osnutkov zakonov in informiranje javnosti o delu.

Kdo lahko sodeluje v DSM?

Posamezne skupine mladih, ki pod vodstvom mentorja opravljajo raziskovalno delo na določeno tematično, ki je predhodno določena z dogovorom med aktivnimi skupinami in Državnim svetom. Rezultat dela, predvsem pobude in predloge, skupina na seji predstavi, nato sledi razprava.

Še nekaj je. Na sejo povabijo tudi predstavnike DS ali druge vplivne politike, pristojne za določeno problematiko, skupina ima možnost, da tudi sama predlaga, koga naj se še povabi na sejo.

Sklepe DS posreduje Državnemu zboru, ustreznim službam in vladi.

Torej, biti tam ni kar tako.

In kako so nas izbrali? Našli so nas na internetu, kjer je naša šola lepo predstavljena na domači strani. Vprašali so nas za sodelovanje in delavni, kot smo, nismo odklonili.

Predlagali smo nekaj cenjenih gostov, ki so naklonjeni mladim in so s svojim vplivom že do sedaj precej pripomogli k izboljšanju standarda, za kvalitetnejše preživljanje prostega časa v naši občini. Med njimi so: Nada Čeligoj - sekretarka OORK in tajnica DPM Ilirska Bistrica, Milan Dekleva - ravnatelj in občinski svetnik, Ivica Smajla - zdravnica pediatrinja in občinska svetnica, Karmen Šepc - ravnateljica in občinska svetnica. Povabili smo še Bojana Babiča - aktivnega akterja na sceni v Ilirski Bistrici ter občinskega svetnika, gospoda župana in načelnika za družbene dejavnosti, ki pa se, žal niso udeležili omenjene seje.

Seveda smo se v parlamentu počutili kot doma, saj nas je pričakal naš poslanec Vojko Čeligoj. Sprejela in pozdravila nas je tudi sekretarka Državnega sveta mag. Marija Drogenik, sicer vnukinja Antona Žnideršiča, po katerem se imenuje naša šola.

Problemi so skoraj taki kot v Bistrici: onesnaženje, brezposelnost, problemi mladih, brezplačni javni prevozi ...

Samo pogubne luknje v cestah so manjkale!

Drug prispevek, ki je zelo vžgal, je bil predlog, da bi bilo ustno ocenjevanje napovedano. Vnela se je razprava. Eni so bili za to. Navajali so razloge, kot so stresnost šole, obremenjenost učencev, premalo prostega časa. Drugi so bili proti. Rekli so, da bi napovedano spraševanje privedlo do kampanjskega učenja in vprašljiva bi bila kvaliteta in trajnost znanja. Postavili so vprašanje, ali se res nihče ne uči z veseljem!?

Zadnja točka ne bi bila vseh učiteljem. Dijaki so trdili, naj bo šola veselje. Predlagali so, naj bi bila materinščina edini obvezni maturitetni predmet, vsi ostali pa po izbiri. Prikazali so primer dekleta, ki ima veselje za biologijo, ima odlično ocenoin mnoge dosežke s tega področja, a ker nima drugih predmetov visoko ocenjenih, ji je študij v to smer zaprt ... Kaj hočemo, pri nas je zdaj tako.

Povedali so še, da je večina profesorjev zagledanih v svoj predmet. Da izžarevajo nejevoljo. Predlagali so, da bi uporabniki imeli možnost ocenjevanja učiteljevega dela (kot nekeje v Ameriki). Če bi bil slabo ocenjen, bi njegovo mesto zasedel drug ... Dijaki so trdili, da bi moralo biti profesorjem poučevanje v veselje, in rekli nekako tako: Kdor ne stoji zadovoljen za katedrom, naj ga raje zapusti.

Seveda smo bili vsi tiho, razprave ni bilo. Povzetek in komentar je podal predsednik DS RS g. Tone Horvat, da je vse sicer res, a vendar ni tako enostavno menjati profesorjev, saj jih običajno primanjkuje.

Seja je bila pri koncu. Doživeli smo skromno pogostitev in prijetno predstavitev slovenskega parlamenta, ki ga je izvedel naš poslanec Vojko Čeligoj. Na koncu smo seveda našo udeležbo ovekovečili, fotografijo prilagamo.

Šolska svetovalna delavka
Darinka Dekleva

SPODBUJANJE PODJETNIŠTVA

Za podporo podjetniškim spodbudam je bila na državnem nivoju ustanovljena Pospeševalna mreža za malo gospodarstvo Slovenije

(PMMG). Območna obrtna zbornica Ilirska Bistrica je članica mreže že od samega začetka. Koordinacijo aktivnosti opravlja Pospeševalni center za malo gospodarstvo (PCMG), ki ima svoj sedež v Ljubljani. Poslanstvo centra opredeljuje akt o ustanovitvi in posamezni programi vlade. Osnovno poslanstvo PCMG je razvoj in vzpostavljanje učinkovitih podpornih storitev za pospeševanje obrti, podjetništva in samozaposlovanja ter promocija podjetniške kulture. Med strateške cilje za obdobje od leta 2002 do 2006 je PCMG zapisal štiri naloge:

- obstoječim in potencialnim podjetnikom olajšati dostop do informacij, storitev svetovanja in usposabljanja, olajšati dostop do potrebnih finančnih virov ter poenostavljati postopkov pri registraciji in izvajanju dejavnosti,
- izboljšati kakovost ponudbe storitev,
- izboljšati ugled podjetništva in sooblikovati ustvarjalno podjetniško kulturo,
- postopno razvijati funkcijo inkubatorja podjetniških projektov širšega pomena in
- svetovanje in opravljanje pospeševalnih storitev v malem gospodarstvu.

Realizacija zastavljenih ciljev bo odvisna od uspešnosti posameznih programov, kot so: izvajanje vavčerskega sistema svetovanja in usposabljanja, podpora pospeševalnim aktivnostim in projektom mreže na regionalni in lokalni ravni, izvajanje dela antibirokratskega programa, usposabljanje in izobraževanje za podjetništvo, promocija podjetniške kulture, promocija ženskega podjetništva, razvoj podjetnosti in ustvarjalnosti mladih, uvajanje dela na domu in e-dela, posebni projekti pospeševanja pri povezovanju in internacionalizaciji podjetij itd.

Kljub temu, da so programi zanimivi, obsežnost slednjih ne dovoljuje podrobnejše predstavitve, zato namenimo nekaj besed le, po našem izboru, najzanimivejšim programom.

PROMOCIJA ŽENSKEGA PODJETNIŠTVA

Usklajevanje poklicnega in družinskega življenja postaja posebno težavna naloga za ženske, ki se zaradi strukturnih sprememb v gospodarstvu uvrščajo med brezposelne. Zaradi družinskih obveznosti so omejene pri zaposlovanju, zato se uveljavljajo nove oblike zaposlovanja kot so: delo na domu, delo na daljavo, sezonsko delo, zaposlitve za krajši delovni čas itd. Tovrstne oblike zaposlovanja omogočajo predvsem ženskam lažje usklajevanje poklicne kariere in družinskih obveznosti.

PCMG izvaja poseben program spodbujanja poklicnega uveljavljanja žensk. Namenjen je brezposelnim ženskam, ženskam z nizko stopnjo izobrazbe, samohranilkam, kmečkim ženam, starejšim ženskam, ženskam s socialnimi težavami ter podjetnicam in obrtnicam. Cilj programa je izboljšati ekonomski položaj žensk in zagotoviti njihov enakopravni položaj v družbi. Opirajoč se na uspešno prakso v tujini, se je rodila ideja o promotorkah, katere bodo spodbujale žensko podjetništvo v lokalnih okoljih.

Eden izmed najpomembnejših dosežkov v omenjenem programu je odprtje informacijskega središča META. Središče se trudi spodbuditi ženske k samostojni poklicni poti in jim pomagati s svetovanjem ter obveščanjem. Od novembra lani deluje podjetniški telefon 080 1150. Na brezplačni telefonski številki je med 9. in 16. uro (vsak delovni dan) mogoče pridobiti informacije o možnosti zaposlovanja, pravnih vprašanjih in podjetništvu nasploh. Telefon ni namenjen izključno ženskam, ampak tudi drugim brezposelnim osebam, podjetnikom začetnikom in vsem tistim, ki razmišljajo o samostojni poklicni poti.

Seveda pa ste prav vljudno vabljeni tudi v prostore naše zbornice, povabilo velja predvsem v primeru, ko se odločate nadaljevati svojo poklicno pot v obrtniških vrstah, kajti tudi naša zbornica ima od leta 1995 dalje usposobljeno svetovalko za svetovanje in opravljanje pospeševalnih storitev v malem gospodarstvu.

POSEBNI PROJEKTI POSPEŠEVANJA IN POVEZOVANJA TER INTERNATIONALIZACIJA PODJETIJ

Ob zaključki bi vas opozorili še na projekt EDINSTVENO IZ SLOVENIJE, ki ga vodi Pospeševalni center za malo gospodarstvo. Projekt je lepa priložnost, da predstavite svoje izdelke na domačih in tujih sejnih pod skupnim imenom Edinstveno iz Slovenije (»Uniquely from Slovenia«). Pred nastopom na sejnih bodo vaši izdelki ocenjeni s strani strokovne komisije. V primeru pozitivne ocene boste imeli možnost pod ugodnimi pogoji preveriti povpraševanje po vaših izdelkih na globalnem trgu. V letu 2002 načrtujejo nastope na sejnih: California Gift Show, MOS in AF - L'artigiano in Fiera. Medtem, ko se je rok za prijavo na California Gift Show, ki bo potekal v Los Angelesu, res že iztekel, pa imate še vedno čas, da se do 30. aprila 2002 prijavite za Mednarodni obrtni sejem v Celju ali AF - L'artigiano in Fiera, ki so organiziran v Milanu.

Več informacij in prijavnica je na voljo na Območni obrtni zbornici v Ilirski Bistrici.

Rada bi vas spomnila še na zbornična sejma z enako vsebino (domača in umetna obrt), ki se bosta spomladi odvijala v Slovenj Gradcu in na ljubljanskem gradu.

Alenka Penko

Novosti iz doma strejših občanov

KO SE BLIŽA STOTI ROJSTNI DAN

Marsikateremu človeku je dano prestopiti prag devetdesetih let in se približati celo stotemu rojstnemu dnevu.

Kje je skrivnost dolgosti življenja je vprašanje, ki vznemirja človeštvo že od nekdaj. Pa ne samo leta življenja, ampak tudi vprašanje KAKO LETOM ŽIVLJENJA, DODATI ŽIVLJENJE?

O tem in še o marsičem smo se v teh dneh, pogovarjali z našimi stanovalci, ki so že dopolnili devetdeset let, ali pa se njihova leta že bližajo stotemu rojstnemu dnevu.

V Domu starejših občanov Ilirska Bistrica je namreč kar 6,4 odstotkov stanovalcev starih že devetdeset in več let. O tem kaj počnejo in kako živijo v teh letih so nam marsikaj zanimivega povedali.

Gospa Ivanka bo konec poletja praznovala 99. rojstni dan. Čeprav brez pomoči težko še karkoli naredi, so v njenem spominu trdno ohranjena leta, ki jih je preživela na zemlji. Kako je delala in se veselila jeseni, ko je pobirala krompir, se tudi sedaj rada vedno znova in znova spominja.

Nona Marija je med nami komaj leto dni. Preselitev v Dom je bila zanjo prvo in najdaljše potovanje v življenju. Vse je pustila v rodni Brdih, kjer so njeni ljudje in zemlja. Čeprav je vse njeno ostalo tam, o tem nikoli ne govori z obžalovanjem. Sedaj je tu, med drugimi ljudmi. Vsi njeni so ostali tam in ko so tukaj, pri njej, jih je vesela.

Včasih potoži v tisti lepi, pojoči govoric, ki se je ohranila med brici: «TU NOTRKA MI NEJ DUBRUU, MAM DRUG SRC'» in to je vse.

Že naslednji trenutek se oklene spremljevalke roke, ki jo odpelje v skupino med nove znanke. Nona Marija se z njimi loteva ročnega dela, telovadi

Del skupine stanovalcev doma, starih več kot devetdeset let

in včasih tudi kaj zapoje. Edino kar v življenju obžaluje je to, da v mladosti ni bila dovolj radovedna. Kaj vse bi ji lahko povedal pokojni oče, če bi ga le vprašala. Tako pa marsičesa ne bo nikoli izvedela...

Septembra bomo skupaj nazdravili za njenih 98 let, in to z domačim vinom iz njenih Brd, že zdaj napoveduje praznovanje svojega rojstnega dne.

Gospod Albin bo kmalu dopolnil 96 let. Čeprav živi v Domu že skoraj deset let so njegovi spomini na vas kjer se je rodil, poročil in ustvarjal, še vedno živi. Zaradi popolne slepote imajo zanj doživetja iz preteklosti poseben pomen. Kolikokrat ga obujeni spomini na vsa veselja, razposajenosti in gostilniška druženja v njegovi vasi spravijo v smeh. V njegovih ugaslih očeh vse to tako močno oživi, da kar pozabi, da je to samo spomin na vesele dogodke iz preteklosti.

Gospod Andrej, ki je že vstopil v 93. leto starosti, nas vedno znova razveseljuje s svojo hudomušnostjo in veseljem, ki ga v izobilju trosi okrog. Včasih, ko ga zdravje le preveč zapusti, ga prevzame otožnost, ali pa celo kanček jeze, ker ni več tako kot je bilo

nekoč. Rad se spominja let, ko sta z ženo potovala po Sloveniji. Koliko kilometrov poti sta prevozila z motorjem in kaj vse sta videla in doživela...

Tudi gospa Valerija se že bliža 93. rojstnemu dnevu. Če komu, potem je bilo prav njej že ob rojstvu zapisano, da bo njeno življenje ena sama pesem. Pa ji ni bilo vedno lahko, vendar o tem ne želi razmišljati.

»Veselim se lepega, saj je življenje tako neznansko lepo«, je njeno življenjsko vodilo.

Do mojega stotega rojstnega dne je vendar še nekaj let, se vesela zasmije...

Človekovo življenje sestavljajo obdobja, ki vsako na svoj način zaznamuje čas. Pa naj bo to čas odrasčanja, zorenja, ustvarjalnosti ali postopnega umiranja in umikanja iz aktivnega življenja.

Eno pa je resnično – doživetja posameznih življenjskih obdobij nas spremljajo in ostajajo del tistega, kar lahko tudi pozni starosti DODA ŽIVLJENJE.

Mira Lenarčič

Življenje nas vsak dan preseneča, prijetno in žal, tudi neprijetno. V Zavarovalnici Triglav se zavedamo, kakšnim nevarnostim je izpostavljeno Vaše premoženje. Da bi Vam pomagali čimbolj zmanjšati tveganje, smo pripravili posebne pakete premoženjskih zavarovanj.

V paket premoženjskih zavarovanj za gospodinjstva lahko vključite tako obstoječa kot tudi nova zavarovanja, ki bodo zagotavljala celovito zaščito Vašega premoženja. Več zavarovanj pomeni manj tveganja, pa tudi manj stroškov. Za premoženjska zavarovanja, združena v paket, Vam bomo priznali poseben popust ter ugodne plačilne pogoje, in sicer:

PAKET
PREMOŽENJSKIH ZAVAROVANJ

POPUST	10%	5 zavarovanj in več VELIKI PREMOŽENJSKI PAKET
	7%	najmanj 3 zavarovanja MALI PREMOŽENJSKI PAKET

Osnova za pridobitev paketnih popustov:
• požarno zavarovanje ali zavarovanje stanovanjskih premoženj

ZAVAROVALNICA TRIGLAV, d.d.
OBMOČNA ENOTA POSTOJNA
NOVI TRG 5, 6230 POSTOJNA
TEL: 05 728 22 00 N.C. FAKS: 05 728 22 82

Za vse informacije smo vam prijazno na voljo na območni enoti, na vseh predstavništvi in v zastopniških pisarnah ali pri vašem zastopniku.

triglav

POVZETEK GOZDNOGOSPODARSKEGA NAČRTA ZA GOZDNOGOSPODARSKO OBMOČJE POSTOJNA ZA OBDOBJE 2001-2010

Postojnsko gozdnogospodarsko območje v celoti zajema dve občini (Loška dolina in Postojna), delno pa še pet občin (Cerknica, Bloke, Logatec, Pivka in Ilirska Bistrica).

Po tem območnem načrtu Postojnsko gozdnogospodarsko območje sestavlja 34 gozdnogospodarskih enot.

Skupna površina območja znaša 107.342 ha, od tega je 76.564 ha gozdov, kar predstavlja 71,5 % gozdnatost.

Glavne značilnosti območja in gozdov v območju

Postojnsko gozdnogospodarsko območje leži v dinarskem svetu jugozahodne Slovenije. Osrednji del tvori Snežniško - javorški planota, ki preko Postojnskih vrat sega še v pogorje Hrušice in Nanosa. Na severovzhodnem delu se ob vznožju Snežniško-javorškega masiva razprostirajo Planinsko, Cerkniško, Loško in Babno polje. Matična podlaga je apnenec, zato vodotoke najdemo samo ob robu Snežniško - javorškega masiva na območju kraških polj. Zaradi bližine morja je ob južnem obrobju Snežnika eden izmed padavinskih maksimumov v Sloveniji (Gomance 3.000 mm/m² leto).

V območju prevladujejo mešani, dinarski gozdovi jelke in buke, slede predgorski in visokogorski bukovi gozdovi. V lesni zalogi prevladuje bukev s 35 %, sledi jelka z 31 %, smreka z 19 %, bori 5 % plemeniti listavci 5%, na ostale drevesne vrste odpade 5 %. Velika večina gozdov je ohranjenih, medtem ko je spremenjenih, močno spremenjenih in izmenjenih gozdov zelo malo.

Lastništvo gozdov

V območju prevladujejo zasebni gozdovi. Skupno število gozdnih

posesti v območju je 8.774, tako je povprečna zasebna posest velika 5,0 ha in jo sestavlja 5,4 prostorsko ločenih parcel (do 1 ha 27,0%, 1 - 5 ha 45,9%, 5 - 10 ha 15,7%, 10 - 30 ha 10,6%, nad 30 ha 0,8%).

Funkcije gozdov

Funkcije v gozdovih na postojnskem GGO so zelo pestre in številne, vendar glede na stopnjo poudarjenosti posamezne funkcije močno izstopa lesnoproizvodna funkcija in ekološke funkcije.

Podatki o gozdovih v območju in odprtost gozdov z gozdnimi prometnicami

Na območju je 1.188 km gozdnih cest, od tega je produktivnih 1.070 km. Gozdove odpira tudi 428 km produktivnih javnih cest. Povprečna gostota produktivnih cest je 20,3 m/ha.

Temeljni problemi pri gospodarjenju z gozdovi v območju

Osnovni problemi v območju so: nizka lesna zaloga v primerjavi s ciljno lesno zalogo in s tem povezan slabo izkoriščen rastiščni potencial, znaten del gozdov v zasebnih gozdovih in to predvsem drogovnjakov, je slabo negovan ali celo nenegovan, previsok delež debelega lesa (nad 50 cm) pri iglavcih in delno tudi pri listavcih v raznomernih gozdovih, kakor tudi v debeljakih, preizkize lesne zaloge v debeljakih predvsem v mešanih sestojih na rastišču Omphalodo - Fagetum. Velika mehanska in biološka nestabilnost mladih gozdov iglavcev in listavcev, neusklajen odnos gozd - divjad na delu območja na nekaterih delih območja.

Splošni cilji za gospodarjenje z gozdovi v obdobju 2001 - 2010

So sledeči: Povečati proizvodno vlogo gozdov ob enakovrednem upoštevanju vseh ostalih funkcij gozdov.

Razvoj gozdov

Leto	Površina (ha)	Lesna zaloga (m ³ /ha)			Letni prirastek (m ³ /ha)			Letni posek (m ³ /ha)		
		Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj
1971 - 80	65.574,13	140,1	67,5	207,6	3,79	1,74	5,53	3,24	1,27	4,51
1981 - 90	69.027,00	134,4	75,7	209,1	3,46	2,70	6,16	3,21	1,03	4,24
1991 - 00	71.491,28	125,1	87,2	212,3	2,91	2,81	5,72	1,78	0,78	2,56
2001 - 10	76.564,13	125,4	102,4	227,8	2,76	3,00	5,76	2,13 *	1,77 *	3,89 *

* načrtovan možen posek

Načrtovani ukrepi za obdobje 2001 - 2010

	Enota	Načrt 1991-2000	Realizacija 1991-2000	Načrt 2001-2010	Indeks Načrt 01-10/ načrt 91-00	Indeks Načrt 01-10/ realizacija
Možni posek	m ³	2.534.540	1.828.672	2.947.706	116	161
Obnova	ha	5.832	4.526	4.798	82	106
Nega	ha	25.852	11.489	17.242	67	150
Varstvo	dni	16.618	12.677	19.043	115	150
Dela za funkcije gozdov	dni	-	-	8.790	-	-

Povečati dohodek iz gozda lastnikom gozdov.

Zagotoviti socialno varnost zaposlenih v gozdarstvu.

Splošne usmeritve za doseganje ciljev

So sledeče: dvig lesne zaloge zagotoviti z akumulacijo prirastka predvsem v negovanih, mlajših debeljakih in debelejših drogovnjakih. V raznomernih gozdovih dvig lesne zaloge zagotoviti z akumulacijo prirastka oziroma s krepitvijo deleža srednje debelega in debelega drevja v tistih sestojih, kjer delež tega drevja zaostaja za optimalnim stanjem. V letvenjakih in tanjših drogovnjakih dosledno izvajati izbirna redčenja. Mešane, oziroma čiste jelove, starejše debeljake, na rastišču Omphalodo - Fagetum, s prenizko lesno zalogo in nadpovprečno velikim deležem lesne zaloge v drevju debelejšem od 50 cm, s premenilnimi redčenji preoblikovati v mešane, raznomerne sestoe, če je v teh sestojih dovolj vitalnega, tanjšega in srednje debelega drevja iglavcev (jelke). Če tega drevja ni dovolj,

oziroma ni dovolj vitalno, postopno uvajanje debeljakov v obnovo. V mešanih sestojih v obnovi na rastišču Omphalodo - Fagetum, kjer je drevesna, debelinska in vertikalna struktura sestojev zelo pestra, s premenilnimi redčenji in postopnim nadaljevanjem obnove oblikovati raznomerne gozdove. V vseh raznomernih sestojih in v sestojih, ki so po zgradbi blizu prebiralni zgradbi, je potrebno ukrepati v smislu prebiralne nege gozda in tu krepiti raznomerno oziroma prebiralno strukturo gozda. Pri negovalnih delih v mladju in gošči pospeševati drevesne vrste, ki po naravi sodijo na določeno rastišče, čim prej oblikovati skupinsko zmes in primeren razpored izbrancev. Pri teh delih tudi upoštevati in pospeševati manjšinske drevesne vrste (jerebika, mokovec, tisa) in jim omogočiti vrst v odrasle sestoe. Trajno zagotavljati usklajen odnos gozd - divjad z načrtovanjem in izvajanjem dovolj visokih izločitev parkljaste, rastlinojede divjadi po količini in

strukturi in z izvajanjem del na vzdrževanju in ohranjanju pašnih površin v gozdnem prostoru, z ustreznim varovanjem ključnih območij za divjad (zimovališča, mirne cone).

Opravljen dela v preteklem obdobju

V preteklem obdobju (1991 - 2000) je bilo posekano 1.828.706 m³, kar je 72 % od načrtovanega. Gojitvena dela so bila pri obnovi gozda realizirana 78 %, negovalna dela 44 % in varstvena dela 76 %. V preteklem obdobju ni bila zgrajena nobena gozdna cesta (načrtovano 206 km). Traktorskih vlak je bilo zgrajenih 112 km; 138 km pa rekonstruiranih (načrtovanih 1.500 km novogradenj in rekonstrukcij traktorskih vlak). V preteklem obdobju je bilo izvedeno tudi 109,20 ha krčitev gozda, največ za kmetijske namene.

Vodja odseka za gozdnogospodarsko načrtovanje na OE Postojna
Marko Udovič univ. dipl. inž. gozd

Informacije Upravne enote Ilirska Bistrica

POSTOPEK ZA PRIDOBITEV DUPLIKATA IZJAVE O USTREZNOSTI VOZILA

Za izdajo duplikata izjave o ustreznosti vozila je pristojna DIREKCIJA REPUBLIKE SLOVENIJE ZA CESTE - Sektor za vozila, v nadaljevanju DRSC. Duplikat izjave o ustreznosti vozila se izda v primeru, če je prvotna izjava izgubljena, ukradena ali kako drugače uničena.

Za pridobitev duplikata izjave so potrebni naslednji dokumenti:

1. Vloga za izdajo duplikata izjave (dopis), ki obvezno vsebuje naslov vložnika in je kolkovana z upravnimi koleki v višini 800 SIT v skladu z Zakonom o upravnih taksah (Uradni list RS, št. 8/00) in Sklepom o uskladitvi vrednosti točke v zakonu o upravnih taksah (Uradni list RS, št. 41/01).

2. Kopija izgubljene, ukradene ali kako drugače uničene izjave:

Če je bilo vozilo kupljeno pri uradnemu vozniku, se kopija izjave o ustreznosti dobi pri uradnem zastopniku vozil posamezne znamke vozila oziroma za vozila prvič registrirana po 1. maju 1998 tudi na upravni enoti, kjer je bilo vozilo prvič registrirano.

-Če je bilo vozilo uvoženo po postopku posamične odobritve, se

kopija prvotne izjave lahko pridobi v pooblaščen organizaciji, ki je izdala prvotno izjavo o ustreznosti posamično pregledanega vozila in sicer v eni od naslednjih:

· JP LPP d.o.o., Celovška 160, Ljubljana, tel. (01) 58 22 700. Tu se dobijo kopije tudi tistih izjav, ki so bile izdane v TPV RAZVOJ, Kandijška 60, Novo mesto in v AMZS d.d. PE Ljubljana, PE Celje, PE Otočec ali PE Nova Gorica.

· RTI d.o.o., Ptujška cesta 184, Maribor, tel. (02) 45 02 600,

· ŠTAJERSKI AVTO DOM d.o.o., Tržaška cesta 38, Maribor, tel. (02) 33 00 539. Tu se dobijo kopije tudi tistih izjav, ki so bile izdane v AGROSERVIS d.d., Kroška cesta 58, Murska Sobota.

· AVTOPLUS d.d., Istrska cesta 55, Koper, tel. (05) 6137 000. Tu se dobijo

kopije tudi tistih izjav, ki so bile izdane v INŠTITUT d.o.o., Šmarska cesta 4, Koper

3. Kopija plačila pristojbine za izdajo duplikata izjave v višini 2800 SIT - obvezno s

položnico - na račun:

DRSC Šmartinska cesta 140, Ljubljana.

število žiro računa: 50100-840-061-3044

sklic na številko: 11 34126-7111142,

Preklic izgubljene izjave ni več potreben.

Vse tri zgoraj navedene dokumente je potrebno dostaviti, osebno ali po pošti, na naslov:

DRSC, Šmartinska cesta 140, Ljubljana, p.p.193, ga. Ema Budnar.

Za podrobnejše informacije o novostih in za ostale informacije pišite ali pokličite na:

Upravna enota Ilirska Bistrica

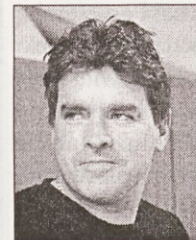
Bazoviška cesta 14, 6250 Ilirska Bistrica, tel: 05/71 41 361

www.sigov.si/ueilbi

branko.skrat@gov.si

Bistriške gasilske novice

ZA VARNO OGREVANJE DOMA

Kaj pravi požarna statistika

Po podatkih Uprave Republike Slovenije za zaščito in reševanje je bilo leta 2000 v Sloveniji

znova registriranih izjemno veliko število požarov, saj jih je bilo skupaj kar 5171. Požari so povzročili kar za 6.536.398.250 tolarjev gmotne škode (4,1 milijarde tolarjev požar v Gorenju), od tega kar 95 % škode povzročijo požari na objektih, na katerih je zagorelo 1591-krat.

Med znanimi vzroki za izbruh požarov v stanovanjskih objektih je bil na prvem mestu samovžig saj v dimnikih oziroma iskrenje iz dimnika, na drugem in tretjem mestu pa so gradbene ali konstrukcijske pomanjkljivosti dimnika ter nepravilno delovanje električnih aparatov in grelnih naprav.

Že pri graditvi moramo biti pozorni Zaradi preprečitve možnosti nastanka požara moramo že pri načrtovanju in graditvi stanovanjske hiše med drugimi paziti tudi na pravilno izvedbo kurišč in dimnikov. Pri tem moramo predvsem paziti, da so dimovodi in dimniki primerni glede na

tip kurišča in kuriva (trdna, tekoča ali plinasta).

Dimniki morajo biti redno očiščeni in vzdrževani

Da bi preprečili možnost vžiga saj in s tem požara v stanovanjskem objektu, moramo poskrbeti za redno čiščenje in redne strokovne preglede kurilnih naprav, dimovodov, dimnikov in prezračevalnih naprav v objektu. Takšen pregled je še posebej pomemben in obvezen pred začetkom kurilne sezone ali kadar zamenjamo vrsto kuriva.

Kako ukrepati, če vseeno zagorijo saje v dimniku?

Če zaradi neočiščenega dimnika v kurišče ne pride dovolj zraka, kurivo ne zgori popolnoma in nastaja vedno več saj, ki še bolj zamašijo dimnik. Zato pride do vžiga saj in razvije se dimniški požar. Ta lahko traja zelo dolgo in ga praviloma ne gasimo. Takoj moramo poklicati gasilce na številko 112, sami pa moramo paziti, da se požar ne bi razširil na okolico dimnika oziroma na stavbo. Požara v dimniku ne smemo gasiti z vodo, ker lahko pride do porušitve dimnika. V primeru, da se dimnik pregreje in ogroža stanovanjske prostore, ga lahko gasimo s suhimi gasilnimi sredstvi (prah, CO₂)

Janko Slavec
PGD Il. Bistrica

VOLITVE, KAJ ŽE SPET?

Lokalne volitve so ljudem vedno bližje - kot državne, saj so prepričani, da bodo s pravo izbiro članov občinskega sveta in pravim županom le uresničili kakšno svojo skrito željo. Pa je vedno tako?

Z našo anketo smo poskušali uloviti volilni utrip v trenutku, ko se stranke še dogovarjajo o svojih kandidatih, v času, ko še niso začeli prepričevati volivcev čigav program je najboljši in kdo bo najbolj uresničil njihove želje. Poklicali smo 201 telefonsko številko in kar 40% občanov ni hotelo na to temo odgovorjati. To lahko pomeni, da še nimajo svojega mnenja, ali pa so prepričani, da na situacijo ne morejo vplivati. Med tistimi, ki so se na anketo odzvali smo dobili približno enako število odgovorov anketiranih iz Bistrice kot anketiranih iz ostalih krajevnih skupnosti. Še en pomemben podatek: struktura anketirancev je po naši oceni glede starostne strukture, spola, izobrazbe in poseljenosti po občini zelo dobro zadela strukturo prebivalstva in kaže okvirno stališče 425 občanov, kolikor jih zajemajo družine oseb, ki so na anketo odgovarjale.

Seveda nas je najprej zanimalo, ali se bodo ljudje udeležili volitev. Čeprav velja Ilirska Bistrica za občino z vedno nadpovprečno volilno udeležbo, nas je presenetil visok odstotek pričakovane volilne udeležbe. Kar 82%

anketirancev je odgovorilo, da se bo volitev udeležilo, kar je bistveni večji procent, kot pri udeležbi na zadnjih volitvah. Skoraj ni dvoma, da bodo k temu pripomogle volitve predsednika države.

Kako danes živimo

Ker so vsake volitve nadaljevanje nekega stanja, smo anketirance najprej povprašali, ali menijo, da se je v zadnjih treh letih stanje v njihovi okolici izboljšalo, ostalo nespremenjeno ali nazadovalo in ali je na tako stanje vplivala sedanja občinska uprava in kako. Samo četrtina anketirancev je bila mnenja, da se je situacija v naši občini popravila, 39% anketiranih pa je mnenja, da se je še poslabšala. Kar 77%

ljudi je prepričanih, da je za situacijo v občini kriva sedanja občinska uprava, najsi gre v primerih, ko je govora o poslabšanju situacije ali pa ko ji pripisujejo zasluge za izboljšanje stanja. Zanimivo je še, da so Bistričani bolj kritični do sedanje občinske uprave kot prebivalci vasi. Ali to pomeni, da je imela sedanja oblast več posluha za ljudi po vaseh kot za prebivalce Bistrice?

Seveda nas je zanimalo, kaj ljudi najbolj žuli, saj bo to osnova vsake normalne volilne politike. Dopustili smo več odgovorov, nismo jih tudi predpisali. In odgovori? Več kot polovico najbolj teži problem brezposelnosti. Očitno področje, za

katero dosedanje občinsko vodstvo ni našlo ustreznih rešitev. Čeprav obstoja precejšnja razlika v nekaterih skupinah odgovorov, so razrite ceste - posledica plinifikacije, glavni problem, ki Bistričane bolj žuli kot ostale prebivalce naše občine. Danes predstavljamo glavne skupine samo v grafičnem prikazu, bomo pa v naslednjih številkah posameznemu področju namenili več prostora. H kometarju bomo povabili tudi posamezne stranke oz. "kandidate" za župana, da nam predstavijo svoje poglede na posamezne probleme, ki žulijo naše občane.

Kako svetniki zastopajo naše interese

Preseneča visok odstotek tistih, ki ne poznajo nobenega občinskega svetnika. Kar 40% odgovorov je bilo takih. Ali to pomeni, da svetniki ne znajo zastopati stališč občanov, ali da ljudi med volitvami dogajanje v občinskem svetu ne zanima. Seveda je v Bistrici ta procent nekoliko manjši predvsem na račun televizijskih prenosov sej, preseneča pa dejstvo, da marsikje ne poznajo svetnika, čeprav je iz njihove vasi ali predela Bistrice. Če nameravajo te gospe in gospodje ponovno kandidirati je skrajni čas, da se predstavijo svojim potencialnim volivcem po štiriletnem mandatu, še posebej, ker smo na vprašanje "Kateri od sedanjih svetnikov najbolj sodeluje pri reševanju vaših lokalnih težav?" kar v 80% anketirancev dobili odgovor Nihče. Med tistimi, ki pa so kje sodelovali pri reševanju kakega problema, se pojavlja ista skupina imen kot med svetniki, ki jih ljudje poznajo.

preseneča pa visok odstotek tistih, ki bi volili kandidata iz SMS. Je stranka res tako utrdila svoje članstvo in pridobila nove volivce, je delo strankinega poslanca v državnem zboru tako opazno? Zanimivo je tudi, da o nestranskih kandidatih nihče ne razmišlja, ali pa? Mogoče se ti skrivajo v tistih 34% odgovorov, ko so posamezni anketiranci odgovorili odvisno od kandidata, čeprav je ta lahko tudi strankarski, kar nam sliko ankete zelo zamegli.

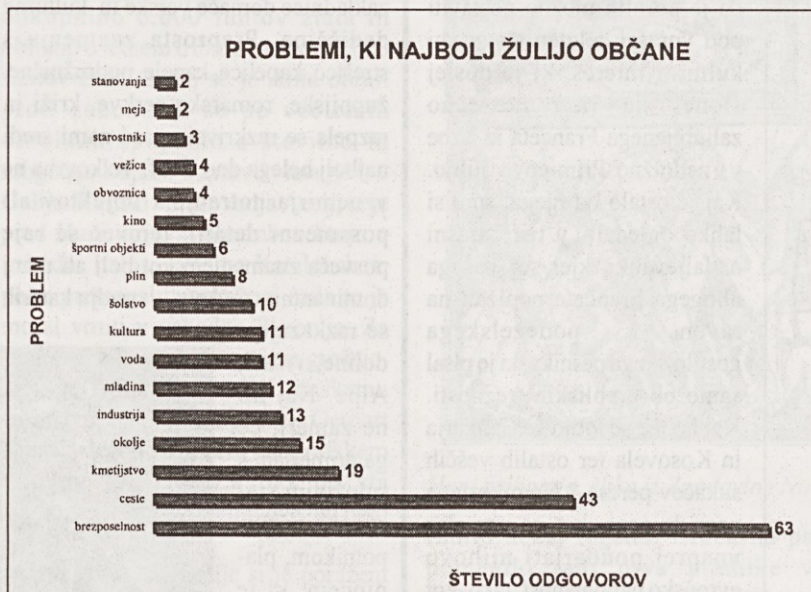
Župan bo.....

Poleg strank, ki se bodo potegovale za mesta v občinskem svetu pa bo seveda glavna volilna tekma potekala za mesto župana. Najprej smo povprašali, kako je s sedanjim. Skoraj 60% naših anketirancev ga je volilo na zadnjih volitvah. 11% je takih, ki ga bodo podprli tudi na prihodnjih če bo kandidiral. S svojim delom je prepričal tudi 2% tistih, ki ga niso volili. Presenetljivo majhen je bil procent imen, ki so nam jih zaupali volivci, kdo bi bil po njihovem mnenju primeren kandidat za župana. Še najraje so ga opredelili s podatki o spolu, starosti in poklicu. In koga bomo dobili za župana? Moškega, starega 30-45 let, po poklicu gospodarstvenika. Županja - ni šanse. Zanimivo je, da se med kandidati pojavljajo nekatera nova imena, pa tudi kakšno ime iz prejšnjih mandatov, zanemarljiv je pa odstotek tistih, ki bodo volili svojega strankarskega kandidata, kar pa seveda pomeni, da o imenih lahko le ugibamo, dokler jih stranke ne objavijo.

Vabilo k sodelovanju

Ker nam je anketa postregla z vrsto vprašanj, ki se pojavljajo v občini, bomo v nadaljevanju našega spremljanja volitev k sodelovanju povabili nekaj kandidatov, ki jih je poimensko predstavila anketa kot možne kandidate za župana, ravno tako pa tudi nekaj kandidatov, katerih stranke so dobile primeren odstotek glasov, ki naj bi jim zagotovil več kot enega svetnika ali možnega županskega kandidata. V vsaki številki bomo vsem kandidatom postavili vprašanje, ki je v določenem času po našem mnenju najbolj pereče. Ker bo v mesecu marcu in aprilu potekala v občinskem svetu razprava o osnutku odloka o regijskem parku Snežnik, bo to tudi prva tema. In koga bomo povabili k sodelovanju? Po

izboru iz ankete Antona Šenkinca, Franca Lipolta, Zlatka Jenka, Ivica Smajla in Vojka Mihelja in po strankarskem ključu Julijana Lavrenčiča - LDS, Vladimirja Jeršinoviča - SDS in Igorja Štembergerja - SMS. Eventualni drugi kandidati za župana ali svetnika, ki bi želeli v naši akciji sodelovati, pa niso med navedenimi, nam lahko sporočijo svojo pripravljenost za sodelovanje na naslov uredništva in dostavili jim bomo enak vprašalnik kot že naštetim.

Krajevna skupnost Knežak

ZAHTEVE ZA POLIGON BAČ

V naši KS, na ozemlju katere v celoti leži poligon/strelišče Bač, smo nenehno soočeni z dolgoročnimi razvojnimi problemi naših krajev in čisto vsakdanjimi problemi odnosov s Slovensko vojsko, zaradi skoraj vsakodnevnih dejavnosti na tem strelišču. Člane sveta KS in vaških skupnosti na to vaščani stalno opozarjajo, tematika odnosov z vojsko pa je obvezna na vsakem zboru krajanov. To nas zavezuje, da že več let skušamo obveščati tako Ministrstvo in upravo za obrambo, kot tudi Občino Ilirska Bistrica, naše poslance v Državnem zboru in javne medije, o naših željah po ureditvi razmer in bodočem sodelovanju. Problematika je že tako poznana širši javnosti, saj je bilo na to temo objavljenih kar nekaj člankov, za posredovanje smo kar nekajkrat prosili župana Občine Ilirska Bistrica, pa tudi župane sosednjih občin, poslance Državnega zbora iz našega okolja, direktorja Uprave za obrambo Postojna...

Na podlagi teh izhodišč, izraženih zahtev krajanov sklepov sveta KS in zborov krajanov, ter trenutnih najnujnejših potreb ZAHEVAMO:

-Takojšnja študijo obremenjenosti okolja in dokumentirano ureditev delovanja na strelišču Bač, ki naj obsega ureditveno dokumentacijo kompleksa, območje ognjenega dejstva, zgornjo mejo hrupnosti in moči uporabljenih sredstev, način varovanja območja, opredelitev vmesnih prekinitev...

-Večina navedenih stvari tudi za strelišče/poligon Bač ni urejena (lastništvo in meje, javne poti...) in deluje na črno, kajti vse to je predpogoj za Uporabno dovoljenje in zakonito delovanje strelišča.

-Pogostejše stike med starešino, gospodarjem poligona in predstavniki KS ter vsaj enkrat letno srečanje med odgovornimi predstavniki MORS in KS, da bi lahko sproti reševali operativne probleme in planirali bodoče sodelovanje in projekte skupnega pomena.

-Obvestila z razporedom zasedenosti strelišča Bač naj nam MORS posreduje v treh izvodih in sicer posebej, kot je že bilo, ker je skupno obveščanje za Počvek in Bač nepregledno.

-Za nemoten dostop do poligona mimo vasi za vsa vozila naj MORS takoj pripravi dokumentacijo in zagotovi sredstva za asfaltiranje ceste od Zagorja mimo Kalca do Bača, ki je po vsakem večjem konvoju in neurju v nevzdržnem stanju, uporaba pa vidno načenja spodnji ustroj (obstoječe bankine, propuste in mostove). Prah je motilen za okoliške lastnike zemljišč, pašnikov in objektov.

-Zaradi vse pogostejših celodnevni zapor lokalne ceste, po kateri je edini možni dostop iz Bača do gozdov in pašnikov, naj se uredi povezovalna cesta med cestama Koritnice - Mašun in cesto Bač - Mašun, ki bi vsaj delno omogočila normalno koriščenje zasebnih in

državnih gozdov s sedaj omenjenim dostopom.

-Do takšne rešitve naj se streljanje in druge aktivnosti na strelišču prekine vsaj vsaki 2 uri za pol ure in se za ta čas omogoči prehod lokalnemu prebivalstvu po obstoječi cesti.

-Nekateri oškodovanci zaradi požara, ki se je razširil iz poligona že pred 4 lweti, še do danes niso dobili odškodnine za uničeno posest in upravičeno negodujejo. MORS naj da konkretne odgovore na vložene zahtevke.

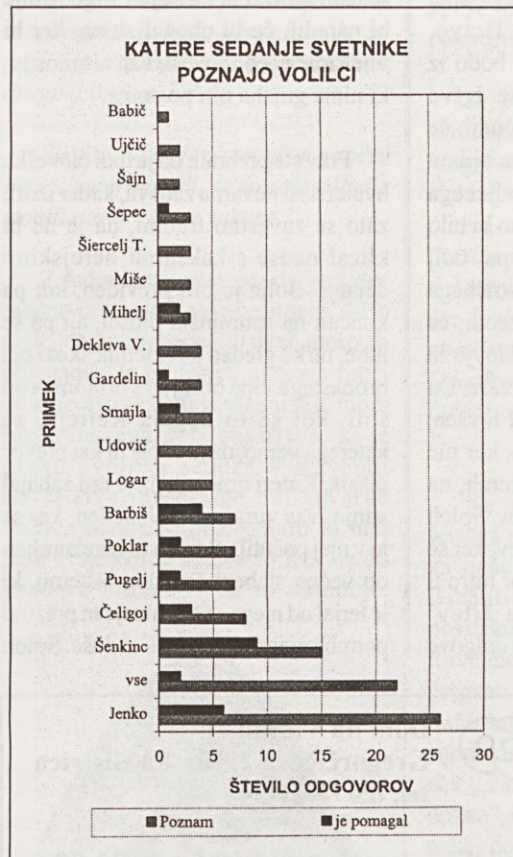
-Na kontrolnih točkah naj MORS zagotovi primerne pogoje za bivanje stražarjev (stražarnice, rampe, posode za smeti...). Sedanjega stanja ne bi opisovali, najboljše je videti!

-MORS naj dovoli (soglasje) ureditev deponije za gradbene odpadke/material za potrebe celotne KS v vrtači pod cesto na koncu vasi Bač, kjer je sedaj divje odlagališče odpadkov.

-Za lastne potrebe vojske in občasno pomoč KS pri ureditvenih delih naj se na poligon Bač takoj vrne buldožer, ki so ga pred uničenjem v začetku osamosvojitvene vojne rešili iz gorečega objekta krajani, potem pa je bil odpeljan neznano kam.

-Z lokalnimi Gaasilskimi društvi naj MORS ponovno ustpostavi pogodbene odnose za potrebna občasna dežurstva in naj pom,aga pri njihovem opremljanju in izobraževanju članov.

Predsednik sveta KS
Vojko Mihelj

Koga boste volili?

je bilo naslednje vprašane, pri katerem pa danes z gotovostjo lahko trdimo, da o imenih ljudje še ne razmišljajo, saj je bil presenetljivo velik odstotek tistih, ki o tem še ne razmišljajo. 66% anketirancev nam je odgovorilo, da bo to odvisno od strankarskih kandidatov, od strankarskih programov in ne od strankarske baze. Seveda logično izstopajo stranke LDS, SNS in ZZP,

Dvojna dioptrija

MARATONCI TEČEJO ČASTNI KROG

Neka gospa mi je pred časom zelo samozavestno zatrnila: "Veste, Bog je na naši strani, to kar zapišete v svoj časopis...", s čimer je želela podkrepiti svojo izjavo, da gre res za neko zelo sveto stvar, ki jo je pognala v neustrašni boj za pravico. (Danes je moderno klicati Boga za pričo, kadar povsem ne verjameš v tisto, kar praviš). Pozabil sem že, za čigavo pravico je šlo pri njej. Verjetno za kakšno sposojeno, ki je pravzaprav bolj privlačna od lastne.

Ob tem se mi nehote vsiljuje primerjava z bistrsko vemo za postavljanje spomenikov. Da ne bo pomote, načelno nimam nič proti njim ne glede na njihov ideološki izvor ali namen. Rad jih gledam, saj so ogledalo naše miselnosti, v katerem puščamo zanamcem odtise svojih stopal v času, da bodo vedeli, kam smo bili v svojih dneh namenjeni. V bistrskem prostoru zvenijo kot simbolična moralna odkupnina za preteklo nasilno in nepremišljeno industrializacijo podeželja, ki smo ga zasuli z nepotrebnim betonom. Morda je res kaj na tem ...

Ganljivo je opazovati našo starajočo se mladino, ki se neusmiljeno bori za svoj (?) Sokolski dom ter hoče iz njega spet narediti kulturni tempelj. Bravo, fantje!. Bojim se le, da se ne bodo iz tega boja izcimile kakšne žrtve Bazoviške ulice 26. Ne bi se čudil, če bi jim lepega dne v zameno za njihov trud postavili namesto obnovljenega doma - kar spomenik. Verjetno bi bilo ceneje za občino, predvsem pa bolj prikladno glede na običaje bistrskega obnašanja. To se jim lahko zgodi, če bodo še naprej rinili v tisto zidovje in ga v imenu stare pravde terjali zase. Da ne bo kdo mislil, da bi jim bil fofven, če bi ga res dobili. Niti malo, ker nič ne dam na tiste napise na kamnih, na katerih so vrezane zasluge žrtev. Sploh pa nočem biti nikogaršnja žrtev, ker se precej počutim krivega! Kakor hitro ti prilepijo etiketo 'nedolžna žrtev' česarkoli, si že kriv za moralne dolgeve

prihodnjega rodu, ki jih bodo morali reveži odplačevati za tvoje lahkomišelske podvige.

Nočem imeti nič pri tem. Samo pogledajte, kaj smo naredili iz pesnikov, kot je ubogi Kette. Tudi on je bil nedolžna žrtev nenaklonjenih življenjskih okoliščin, ki so ga bolj pomagale narediti velikana, kot pa umetniška vrednost njegovih pesmi, ki še zdaj niso ovrednotene, kot bi bilo treba. Žalostno, kaj? Večkrat sem prebral in tudi slišal poudarek, da ni hotel v lemenat, kamor ga je želel spraviti stric župnik, zato je iz duševne stiske pisal pamflete proti škofu, da bi

pa po statističnih izračunih so pesniki v njegovih časih imeli tako kratko življenjsko dobo, da si šole enostavno niso mogli privoščiti, če so hoteli kaj napisati, preden so umrli.

Zdaj, ko niso več v modi umetniki s socialnega dna s tuberkulozo, je treba pač najti nov zgodovinski izgovor za nadaljevanje kulturne religije. Ne more se kar tako končati. Te stvari so bruhle iz mene, ko sem meditiral o vplivu kremenitih pesniških likov na pozitivno miselnost slovenskega človeka. Ko sem svojo študijo zaupal D.B.ju, je bil vidno pretresen nad mojimi ugotovitvami in dodal, da je po njih možno postaviti pod vprašaj celoten slovenski kulturni interes, ki je doslej slonel na liku nesrečno zaljubljenega Franceta iz Vrbe v nedolžno Primicovo Julijo. Kaj je ostalo od njega, smo si lahko ogledali v tisti strašni nadaljevalki, kjer so našega ubogega Franceta ponižali na raven podeželskega gostilniškega pesnika, ki je pisal samo ob prebliskih treznosti. Kaj bo, če se lotijo še Cankarja in Kosovela ter ostalih večjih sukačev peresa? Ne preostane nam drugega, kot na ves glas vnaprej poudarjati njihovo evropsko naravnost, tako, kot so v času komunizma poudarjali njihovo predanost revolucionarnim idejam. To ne bo pretežko, saj so skoraj vsi ti fantje pol življenja blodili po

Dunaju in se tam nalezli svobodomiselnosti in bolezni. Vse je samo stvar pristopa do njihovih likov, da jih v pravem trenutku obrneš v pravo smer, da tako postanejo večnamenski, kot recimo spomeniki. Če takole pogledam, ni nič narobe, da jih imamo v Bistrici. Nam ne bodo vsaj sosedje očitali, da smo v vsem ta zadnji...

Zdaj bom moral končati, ker je urednica v zadnji številki vsem dopisnikom zagrozila, naj zaradi izrednega navala avtorjev skrbimo svoje članke na minimalno sporočilo bralcem (vibra-klic), da bodo prišli vsi na vrsto. Pretresljivo, bi rekel Sandi Čolnik, da je po večletni suši vse naenkrat pritisnilo pisati. Jaz nimam s svojim slabim vzgledom nobenih zaslug pri tem, ampak predvolilno leto! Šušlja se namreč, da to počnejo nekateri samo zaradi predvolilne vidnosti v medijih. Bog pomagaj, potemtakem me bo tokalo iz solidarnosti z njimi še kandidirati za mesto v občinskem svetu, da vam bom od tam v živo poročal, kako meljejo in delijo občinski proračun. Seveda bom prej moral priti tja...

Medtem pa uživajte v pestrem jedilniku, ki vam ga ponuja Snežnik in nikar ne brskajte za morebitnimi napakami, ampak se raje prepustite zapeljivim vonjavam predvolilnih obljub, ki zagotovo kmalu pridejo na mizo...

Boh do prihodnjič
Joško Stegu

K RAZSTAVI ZNAMENJA OB SLOVENSKI PLANINSKI POTI

Ob XXV. mesecu kulture smo v razstavnem prostoru Galerije na Vidmu predstavili fotografije verske kulturne dediščine, ki jih je ob Slovenski planinski poti napravil Ciril Velkovrh. Upokojenega profesorja, navdušenega planinca in fotografa, ki si je izbral za moto razstave: "Na planincih je lušno biti", sta povabila k nam JSKD območna izpostava in ZKD Ilirska Bistrica.

Če pomeni Slovenska planinska pot, za katero avtor meni, da je pravi Kitajski zid na Slovenskem, nekakšno markacijsko izhodišče, se v znamenjih, na katera se je skozi fotografski medij posebej osredotočil, skrivajo dragulji iz zakladnice domače verske in kulturne dediščine. Preprosta znamenja s strešico, kapelice, kapele, podružnične, župnijske, romarske cerkve, križi in razpela se razkrivajo pred nami sredi najbolj belega dne. Prof. Velkovrh ne vznemirja notranjost objektov ali posamezni detajli, temveč se raje posveča znamenjem kot bolj ali manj dominantnim točkam, v ozadju katerih se razkazujejo doline, vršaci, Alpe. Naj mi ne zameri, če ga primerjam s trdoživim staroveškim popotnikom, planincem, ki je dovzeten in si vzame čas za odkrivanje znamenj, za katera tudi domačini vedno ne vedo, kam so jih postavili njihovi predniki, kot pravi sam. Dodal bi le to, da so ti isti predniki vedeli zakaj ali komu na čast so jih postavili. V osnovi so namenjena ljudski pobožnosti, ljudje pa se zatekali k njim v telesnih in duševnih stiskah, na praznike svetnikov katerim so posvečena ali so v povezavi s čudeži, običaji, verovanji, ki so se vršili na teh posebnih krajih. Nekatera so nastala iz zaobljube, v moderni dobi pa tudi v spomin na padle vojake. Danes so bolj blede spomin na čase, ko smo bili v geografskem, kulturnem ter političnem pomenu že del takratne srednjeveške Evrope.

Zato bi rad mimogrede spomnil na takratne romarske pešpote, pomembne kraje v več ozirih za Slovence. Salzburg, zatem Aachen in Trier na Nemškem, Jeruzalem, Rim, Santiago de Compostela v Španiji,

kamor je v drugi polovici 14. stoletja poromal celo Ulrik II. Celjski, nečak cesarja Sigismunda. Čeprav pravega vzroka, tega spokorniškega romanja k sv. Jakobu Compostelskemu, žal ne vemo še danes. Že od IX. stoletja naprej so Slovenci romali v Devin, Čedad, Oglej, Padovo in druge kraje, iz katerih niso prinesli le podobice z dnevom in letom romanja, ampak še mnogo več spodbudnega za njihovo ljudsko umetnost. Bili so evropski občani in vedeli o tujem svetu iz lastne izkušnje veliko več kot si morda danes mislimo.

Ravno iz teh vzpodbud so nastala znamenja, ki nas še dandanes povezujejo s kulturnimi krogi regij srednje Evrope: Tirolsko, Furlanijo, Koroško, Štajersko, Istro. Tako opazimo, da se cerkve tipološko ločijo glede na prostor nastanka; koroško-štajerski tip (sv. Bolfenk na Mariborskem Pohorju), alpski tip (Kapela sv. Cirila in Metoda pod vrhom Komna; kombinacija lesa in kamna) ter na primorski tip (sv. Hieronim na Nanosu; glavno vlogo igra kamen in

arhitekturni detajli, zvonik na preslico). Že od nekdaj so postavljali domači mojstri v pokrajino križe, simbole stika zemlje z nebom, avtor pa nam predstavi novodobni monumentalni križ na Kuclju (1237m) ter križ iz žaganega kamna na Sinjem vrhu (1002m).

Napis na Križu na Storžiču (2132m), ki ga je iz macesna stesal nekdanji smučar Janez Šumi (postavljen leta 1999) nas nagovarja: "Križ je tu, za tebe in za mene, zamere zemske ni nobene, naj se v razgledu duša razodene, kot v snu." In kaj porečemo na to? Ja, na planincih je res lušno biti.

Roman Gustinčič

Dom na Vidmu
Gregorčičeva 2, Ilirska Bistrica
tel. 05/71-41-344

ODPRTO: od ponedeljka do sobote od 10.00 do 21.00

VIDEO TOP 10 VHS

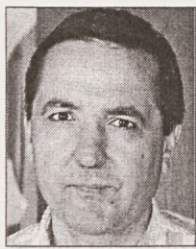
1. VRNITEV MUMIJE - pustolovski
2. EVOLUCIJA - zf komedija
3. ZVERINA - komedija
4. ŠKRLATNE REKE - triler
5. FORRESTERJEVO RAZKRITJE - drama
6. FILM, DA TE KAP - komedija
7. PEARL HARBOR - vojni
8. PUNČKA, MOGOČE PA BO - komedija
9. ROP STOLETJA - akcija
10. SOVRAŽNIK PRED VRATI - vojni

POSOJAMO TUDI FILME NA DVD - PREKO 200 NASLOVOV!

IRBIS

Koseze 32c, 6250 Ilirska Bistrica
tel.: 05/71-00-280, 71-00-281, fax: 05/71-00-285

Teodozijevega zmagaja je imela usoden pomen za nadaljnji razvoj odnosov v Rimskem cesarstvu. Teodizij je v letu 395 zbolel in razdelil oblast v

takratnem še vedno enotnem cesarstvu na dva dela. V zahodnem s sedežem v Rimu je imenoval mladoletnega sina Honorija, v vzhodnem s sedežem v Konstantinoplu pa Arkadija. Zato ni čudno, da se je o bitki pri Ajdovščini, ki je imela za posledico dokončno razdelitev cesarstva, spletlo toliko legend. Omenili smo že bogove Marsa in Zeusa, ki Evgeniju nista pomagala v obrambi pred krščanskim vojskovodjo Teodozijem. So pa tu še druge zgodbe: Pred odločilnim spopadom je Teodozij s svojimi molitvami "dosegel", da se je pojavil sončni mrk kot zlovesče znamenje za propad vojske s poganskimi bogovi. V sami bitki pa je Teodoziju pomagala še burja. Čeprav je imel nasprotnik močne lokostrelske skupine, je burja puščice v zraku obračala in usmerjala nazaj na Evgenijeve poganske vojake. Gledano s stališča migracij ljudstev pa se je zgodila še ena pomembna sprememba. Do te usodne bitke pri Ajdovščini leta 394 so se rimski vojaški poveljniki vseskozi izogibali, da bi z germanskimi in drugimi najemniškimi vojaki stopili na tla Italije.

V strahu pred prodirajočimi narodi, ki so začeli pod pritiskom Hunov iskati nov življenski prostor na zahodu, se je poskušala rimska oblast zaščititi z močnejšo obrambo. Že omenjena claudia Alpium Iuliarum je dosegla največji razvoj ravno v tem času, pokrajino pa so Rimljani spremenili v pravo vojno krajino. Prvič so tu stacionirali večje vojaške enote. Tri graničarske legije (I. II. in III. Iulia Alpina) so bile razmeščene v tem delu zahodne Slovenije na severu je bila podobna skupina locirana v Karnijskih Alpah, južno ob samem kvarnerskem prehodu pa še trsatska vojna oblast (Liburnia Tarsatiencensis), ki je verjetno segala z delom tudi v našo dolino.

Vsi ti obrambni ukrepi pa niso pomagali zaustaviti prodirajočih ljudstev, ki so bežala pred Huni. Prvi so v letih 379-401 prišli Zahodni Goti. Pred smrtjo je cesar Teodozij mladoletnima sinovoma imenoval namestnika Stilicho za Honorija in Rufina za Arkadija. In ravno slednjega krivijo za prodor zahodnih Gotov v Rimsko Cesarstvo. V Panoniji se je zapletel v spore in spopade z Zahodnimi Goti, ki so ga premagali in slavnostno prodrli vse do Dalmacije. Istočasno so se na področju Koroške naselili Švabi, ki so pod vodstvom kralja Kunimunda vdrli preko naših krajev v Dalmacijo in jo izropali. Na povratku na Koroško so jih napadli Goti in premagali ter ponovno odvedli v Dalmacijo v ujetništvo. Sprehajanje vojsk proti jugu in nazaj na sever je naše kraje popolnoma izčrpalo in se končalo šele leta 409 z zadnjim pohodom Zahodnih Gotov v Italijo in naprej proti Rimu pod vodstvom kralja Alariha, prvega vojskovodje, ki je prodril tako globoko v Italijo in porušil Rim. Da bi se Rimljani otesili njegovega pritiska, so mu obljubili bogata posestva v Španiji in Zahodni Goti so odpotovali v svojo končno domovino.

V naših krajih, ki so upravno prišli pod vzhodni del rimske države je

zavladal mir vse do prodora Hunov sredi petega stoletja.

Hunska plemena so se začela v vzhodni panoniji združevati v močnejšo vojaško zvezo že pod vodstvom hunskega kralja Ruasa. Prava nadloga za bizantinski del rimskega cesarstva pa so postali po njegovi smrti, ko sta vodstvo prevzela sinova Atila in Bela. Slednji je po dveh letih skupnega vodenja umrl in Atila je prevzel vso oblast v svoje roke.

Najprej je intenzivno napadal Vzhodno-rimsko cesarstvo, prodril na jug vse do Bolgarije in bizantinski cesar Teodozij se je njegovih vpadov rešil z odkupnino 6.000 funtov zlata in obljubo o letnem tributu (davku) 1.000 funtov zlata. Tedaj se je Atila obrnil proti zahodu in se po večletnih obrobnihih spopadih s številno in mogočno vojsko odpravil leta 451 v Galijo. Rimski vojskovodja Aecij, ki je pred Huni utrjeval obrambno linijo v vzhodni Italiji, ga je na Katalonskem polju premagal in poraženi Atila se je moral vrniti v vzhodno Panonijo. Za sladokusce je njune spopade in grožnje, ki jo je Atila predstavljal rimskemu cesarstvu, lepo opisal pisatelj Gerhart Ellert v zgodovinskem biografskem romanu "Atila". Za nas pa sta zanimivejši Atilovi zadnji dve leti pred smrtjo.

Po vrnitvi iz Galije si je poraženi Atila hitro opomogel in že naslednjo zimo z veliko vojsko napadel Zahodno-rimsko cesarstvo. Najprej je oropal ves Gorski Norik, današnji Koroško. Cesar Valentinian je poskušal utrditi mejo na obrobju, vendar je Atila tokrat napadel preko Hrušice in Ajdovščine naravnost v Furlanijo. Ker je cesar dobro oskrbel Oglej s hrano in orožjem, se je to mesto močno upiralo prodirajočim Hunom. Atila je začel ropati po vsem krasu. V svojem osvajačnem pohodu je preko naših krajev napadel Liburnijo in prodril v Dalmacijo in porušil številna mesta: Trogir, Skradin, Biograd, Šibenik in po dolgem obleganju še Solin. Zadar se mu je sam predal. In na povratku je ponovno plenil po vsej Istri in porušil Emonio (Novigrad), Pulj in Poreč.

Kje pri nas je prodiral proti Dalmaciji in se vračal nazaj, nimamo pravih podatkov. Ali so mogoče izkopani plugi (do sedaj trije) v okviru gradišča na Ahcu iz tega časa, tudi ne vemo. Zgodovinarji ocenjujejo, da sodijo v peto stoletje, videti je tudi, da so jih takratni prebivalci na hitro zakopali in na ta način skrili pred prodirajočimi penilci, ali pa so sodijo v čas prodora Atila skozi naše kraje, tega ne vemo. Raziskave bi verjetno te najdbe časovno podrobneje opredelile in mogoče pokazale še kakšno zanimivo najdbo iz tega časa. Gospod Poklar Franc je najdbo zadnjega pluga podrobneje opisal v enem od Kočanskih vestnikov. Mar gre res le za "starine", ki v gradnji našega zgodovinskega spomina nič ne pomenijo in so le področje zanimanja posameznikov – čeprav marsikje opažamo, da so rezultati takšnih raziskav postali osnova za razvoj turističnih točk in gibalo tovrstnega izletniškega turizma?

Vrnimo se raje k Atili. Njegovo v začetku neuspešno obleganje Ogleja je

PROPAD RIMSKEGA CESARSTVA ATILA NA OBISKU

razvilo v republiko. In njena sila in salva sta se razširila tako po kopnem kakor po morju še dosti dlje kot sila in slava stare Ravne. Njena spretnost j premagala velika kraljestva in trgovala je s cesarstvi. A o njeni slavi so že pisali drugi.

Atila je nato uničil še druga mesta Italije. In da ne bi uničil še Rima, je šel do njega sam papež sv. Leon. Srečal ga je na reki Pad in ga prepričal, da je zapustil Italijo in se vrnil v Panonijo. Tu ni več dolgo živel. Umrl je nenadoma.

Huni prihajajo, slika iz Zgodovine Nirika in Furlanije avtorja Martina Baucerja

rodilo nekaj legend, istočasno pa pomenilo tudi prve premike v cerkvenem in kasneje tudi političnem pogledu. Del cerkvene moči se je preselil na težko dostopne otoke, najprej Gradeža in kasneje sedanjih Benetk, in začel tvoriti nov center gospodarske moči, ki je v nekaj stoletjih obvladal ves jadranski prostor, pri nas pa vplival predvsem na zgodovinsko dogajanje v večinskem delu Istre.

Je pa ostalo Atilovo obleganje Ogleja še dolgo v spominu lokalnega prebivalstva. Srednjeveški pisec zgodovine Norika Baucer je to obleganje tako opisal:

"Predno je Atila prispel pod Oglej, je dal sv. Nicej umakniti na otok Gradež vse ljudi nesposobne za bojevanje. In nato so Oglejci, ob podpori cesarskih čet, vzdržali obleganje skoraj tri leta in hrabro odbili mnogo Atilovih napadov. Padli so mnogi. Atila se je med tem polastil vse Furlanije in jo razdelil med svoje pristaše.

Tri leta je Atila oblegal Oglej. Vojaki so se mu začeli že upirati. Tudi sam je že premišljeval, da ni dobro, da sredi zmagovitega vojnega pohoda ne zadrži svoje tako bojevite čete. Prav zdaj pa je opazil, kako štoklja nosi svoje mlade iz gnezda na strehi sredi Ogleja daleč ven iz mesta. In videl je v tem znak, da bo mesto kmalu padlo. Vzpodbudil je vojake, da so mesto še enkrat naskočili. In Oglej, ko ga tri leta niso mogli zavzeti, je padel v nekaj urah. Porušili so ga in pobili 30.000 ljudi. Bilo je leto 455.

Tako je hunsko orožje uničilo cvetoče mesto, največje za Rimom, mesto, ki so ga nazivali Drugi Rim. Njegov propad pa je omogočil razcvet Benetk na otokih sredi Jadrana in to ob sodelovanju oglejskega in padovanskega plemstva, ki je mesto

Del Oglejcev so Huni odpeljali v suženjstvo, drugi so se umaknili v Gradež, a nekaj jih je vseeno ostalo v kadečih se ruševinah mesta in se posvetilo kmetovanju. Bili so možje brez žen, žene brez mož. Izginule ljudi so dali za padle ali pokopane pod ruševinami in možje in žene so se znova poročili. A mnogo mož in žen se je pozneje vrnilo iz suženjstva in hudo jim je bilo, ko so našli svoje zakonske druge poročene z drugimi osebami.

Škof sv. Nicej je o tem pisal papežu in ta je tedaj odredil, da morajo ti ljudje stopiti nazaj v stare zakone."

Zgodovinarji menijo, da je avtor močno pretiraval, saj ocenjujejo, da je Oglej dejansko padel po dveh mesecih obleganja, je pa padec njegove moči omogočil razširitev vladarske moči bizantinskega dela cesarstva, ki je preko svojega sedeža v Ravenni obvladoval precejšen del severne Italije, jadransko obalo, Istro in tudi naše kraje skoraj še dvesto let, vse do prodora Slovanov na to območje.

Železni lemez rimskega pluga iz 5. stoletja, izkopan na gradišču Sv. Ahaca. Fotografija gospoda Franca Poklarja objavljena v Kočanskem vestniku.

Gledano skozi oči vpliva vzhodne kulture pa bi lahko dejali: prebivalci naših krajev so prvič postali Balkanci. Naši kraji so prišli na zahodno mejo Vzhodno-rimskega cesarstva.

Po kratkem predahu ob smrti Atila in razpadu hunske vojaške zveze so si naši kraji oddahnili za kratek čas. Skoraj dvajset let je trajal mir, ki so ga porušila germanska plemena, ki so tisti čas živela v Dalmaciji in Liburniji in so pod vodstvom Odoakra začela vojni prodor v Italijo leta 474. V naslednjih letih so si podredili večino Dalmacije in severne Italije. S smrtjo rimskega cesarja Julija Nepota je končno prenehal vpliv Zahodno-rimskega carstva v teh krajih.

Del vzhodno-gotskih plemen se je tedaj v Dalmaciji združil pod vodstvom kralja Teodorika Alamana, ki je najprej napadal Vzhodno-rimsko cesarstvo, prodril vse do Bizanca, vendar ga je bizantinski cesar Zenon prepričal, da je svoje pohode usmeril proti Italiji. Vsekakor je moral v odločilno bitko ponovno preko našega ozemlja, saj sta se z germanskim kraljem Odoakrom spopadla na reki Soči leta 489.

Naš pisec Baucer je ta pohod tako opisal:

"Motijo se tisti, ki verjamejo trditvam Jornanda, da je Teodoriku ponudil Italijo sam cesar Zenon zato, da bi se maščeval nad Heruli in Odoakrom. Škof Jornand govori tako iz ljubezni do svojega ljudstva. Vsi drugi pisci trde, da je bil Teodorik cesarju Zenonu nevhvaležen, da ga je hotel vreči s prestola in šele potem, da se je odpravil proti zahodnemu cesarstvu.

In prišel je Teodorik h Gotom sorodnemu plemenu, v Liburnijo. Zbral je ogromno vojsko in prišel v Furlanijo. Pri izviri Timava je porušil Tržič in se potem utaboril na hribu nad mestom. Od tam je gledal kakor v zrcalo bližnji del morja in obale. Nato je šel z vojsko čez hribe k spodnji Vipavi in se na goriškem polju, pri Soči, spopadel z Odoakrom, kraljem v Italiji. Premagani Odoaker se je moral umakniti čez reko.

Ne glede na boje, ki so v začetku šestega stoletja potekali v Italiji, velja za naše kraje vsaj navidezno mir. Bizantinski cesar Justinijan I je poskušal območje, ki ga je nadziral iz Ravne, razširiti v severni Italiji in pregnati Germane iz nje. Pravzaprav so naši kraji kar nekako izginili iz zgodovinskega seznama dogajanja za nekaj časa, čeprav imamo "materialni dokaz", da se je v tem času tudi pri nas nekaj dogajalo, da je vseeno nekdo tu živel. To so zlatniki, najdeni pri izgradnji bivšega doma JLA na Vidmu. Najdeni zlatniki iz obdobja bizantinskega cesarja Justinijana I (vladal je v letih 527-565) kažejo na dejstvo, da so tudi pri nas takrat občasno potekali boji. Pisanih dokazov, ali so bili to prvi prodori Langobardov ali mogoče celo Slovanov v te kraje, pa nimamo.

Prihodnjič pa: Slovani prihajajo
Jožef Slenc

POGOVOR S PREDSEDNIKOM KULTURNO PROSVETNEGA DRUŠTVA BAZOVICA IZ RIJEKE – g.Marjan KEBER

Ob mesecu kulture, ki v teh dnevih poteka po vsej Sloveniji in tako seveda tudi na Bistriškem, se je zvrstilo precej zanimivih kulturnih prireditev. Ena izmed takih je bila tudi na Hrvaškem, na Reki, kjer so na tradicionalnem srečanju sodelovali tudi bistriški kulturniki. Nastop v slovenskem kulturnem domu v Reki je vzbudil precej zanimanja med tamkaj živječimi Slovenci, ki so z navdušenjem sprejeli nastop Bratov Boštjančič, recitatorja Franca Gombača in ad hoc zbranih glasbenikov, med katerimi je največji aplavz požel mali harmonikaš, sedemletni Jan Gombač. Na srečanju po prireditvi smo se pogovarjali s predsednikom Kulturno prosvetnega društva Bazovica, gospodom Milanom Kebrom. Tema pogovora je bilo predvsem delovanje Slovencev na Reki in v Hrvaški nasploh. In čeprav se Slovenci na Hrvaškem dobro počutijo, jih tarejo tudi problemi.

G. Keber, ste predsednik slovenskega društva na Reki in gotovo najbolj primeren za oceno delovanja Slovencev na Hrvaškem. Kako se pravzaprav Slovenci združujejo na tem področju?

Z velikim veseljem vam lahko povem, da kar se tiče okolja in someščanov na Reki, imamo srečo, da imamo izredno dobre odnose z lokalno oblastjo, najbolj pa z županstvom mesta Reka. Kot vidite, se družimo in srečujemo v našem domu, ki je v centru Reke v lepem parku Podpinjol. To je krasna vila z dvorano in večnamenskimi prostori za razstave ali za razne druge kulturne prireditve. V tej stavbi se nahajamo od 1952 leta, pri tem lahko omenim, da v teh letih nismo

morali mestu Reka niti komu drugemu plačevati najemnine, kar dokazuje naše dobre odnose z mestno oblastjo in s tem tudi dobre pogoje za naše delovanje.

Letos jeseni, novembra 2002, bo preteklo 55 let kontinuiranega delovanja društva. Pred 55 leti se je namreč srečalo nekaj zanesenjakov, ki so ustanovili to kulturno prosvetno društvo, od tedaj pa le to deluje neprenehoma. Delujemo v kvalitetnem mešanem pevskem zboru, v folklorni in plesni skupini, imamo zelo kvalitetno dramsko skupino. Ravno pred dobrim mesecem smo imeli v našem domu stoto izvedbo komedije Piknik z tvojo ženo in so bile kritike na predstavo izredno dobre. Obiskanost naših prireditev je zelo dobra, udeležujejo se jih tudi ostali meščani Reke.

S slovenskimi kulturniki sodelujemo dobro, predvsem z našimi sosedi iz Il.Bistrice, s katerimi se velikokrat srečamo, tako pri nas kot pri njih. Z ljubiteljsko kulturo gostujemo po vsej Sloveniji, Hrvaški, Italiji, z dramsko sekcijo smo celo gostovali v Nemčiji, v Nürnbergu. Skratka sodelovanje z kulturnimi ustanovami je izredno. Tudi z slovensko oblastjo sodelujemo zelo dobro. Pred kratkim nas je obiskala predstojnica urada za Slovence po svetu, gospa Magdalena Tovornik, ki je pohvalila naše delo obenem pa smo se z njo pogovarjali o našem nadaljnjem delu. Obiskala nas je tudi parlamentarna delegacija iz državnega zbora in sicer Komisija za Slovence po svetu. Obkrat smo organizirali sprejem pri lokalni oblasti, pri reškemu županu, kjer so potrdili našo ugotovitev, da so odnosi med mestom in društvom izredno dobri.

Lahko rečem, da v vsemu temu povojnemu času nismo imeli niti enega edinega incidenta. Zelo tesno sodelujemo tudi z veleposlanikom v Republiki Hrvaški, z g.Boštjanom Kovačičem. V Bazovici namreč vsako leto prirejamo konzularne dneve, na katerih sodelujejo člani slovenskega konzulata. Vedno nam stojijo ob strani, vedno nam pomagajo, skratka sodelujemo izredno dobro.

V vseh teh letih delovanja ste pripravili v društvu cel niz prireditev in opravili vrsto dejavnosti. Sami ste omenili, da je sodelovanje z lokalnimi in slovenskimi oblastmi dobro, vendar pa se zagotovo srečujete s kakšnimi drugimi problemi v delovanju?

Žal da. Problemi so predvsem v mlajši generaciji Slovencev na Reki. Prej sem pozabil omeniti, da prirejamo vsakoletno izobraževanje oziroma dopolnilni pouk slovenskega jezika. Dogaja se, da imamo preko 40 do 45 udeležencev pouka, in ko mladi zaključijo s tem poukom, gredo v Slovenijo študirati, nato si najdejo službe in tam ostanejo. Žal se jih velika večina več ne vrača na Reko. Z ene strani ob tem občutimo zadovoljstvo, saj se na ta način izvaja repatriacija Slovencev v Slovenijo, po drugi strani pa naše moči pešajo, društvo je vsak dan starejše in to je velik, pereč problem našega društva.

Vendarle pa ste morali poskrbeti za nemoteno nadaljevanje delovanja društva?

Do sedaj da, koliko časa bo to trajalo, pa je zelo težko reči. Kot sami vidite, smo v društvu že malce ostareli, zato poskušamo sicer obnoviti svoje moči z mlajšimi člani. Nekaj nam je

tudi uspelo, vendar pravega uspeha, s katerim bi bili mi zadovoljni, še ni. Ravno te dni smo se pogovarjali za pridobitev večjih finančnih sredstev, saj smo sedaj pri slovenski vladi prišli v kategorijo zamejskih Slovencev, in bo prav zaradi tega s slovenske strani dana večja finančna pomoč. S tem bomo poskušali nekako organizirati neke druge aktivnosti, ki bi pritegnile več mlajših članov in na ta način zadržale kontinuiteto dela v našem društvu. To nam je cilj in naloga, saj nam je v srcu poleg ljubiteljske kulture tudi jezik, spoznavanje svoje domovine, zgodovine in tako naprej, kratko rečeno slovenstvo.

Kot je iz vaših besed razvidno, Slovenija pomaga pri delovanju vašega društva. Kako pa je s hrvaško pomočjo?

Sponosom lahko povem, da je naša – Primorsko goranska županija, edina na Hrvaškem ki ima odbor za nacionalne manjšine. Podoben odbor je tudi v mestu Reka, sodelujemo pa na vseh zasedanjih, kjer poskušamo reševati naše probleme. Deležni smo torej pomoči od mesta, od županije in od hrvaške vlade, ta je finančno sicer simbolična, vendar pa smo zadovoljni, saj je včasih tudi dobra volja več kot dobrodošla. Zlasti od takrat, ko je na čelo odbora za nacionalne manjšine pri hrvaški vladi prišla gospa Mila Šimič, so odnosi s slovenskimi društvi izredno dobri.

Kako ste pravzaprav povezani Slovenci med seboj na Hrvaškem?

Na Hrvaškem imamo krovno organizacijo Slovencev, ki ima trenutno sedež v Zagrebu, prva leta pa smo je vodili mi tukaj na Reki. Tukaj je bila pravzaprav tudi ustanovljena na predlog gospoda Žiberta in prav tej organizaciji se moramo zahvaliti, da se Slovenci na Hrvaškem držimo skupaj. Obstajajo še druga slovenska društva, ki so oddaljena od Reke in Zagreba. To so recimo društvo Franc Prešeren v Šibeniku, Triglav v Splitu in pred kratkim ustanovljeno slovensko društvo v Dubrovniku. Pogovarjamo se tudi, da bi poskušali ustanoviti društva v Istri – v Puli in Rovinju, v Varaždinu ter še eno v Osijeku. Vendar pa se ustanovitev posameznega društva izredno težko spelje, saj mora biti v teh krajih že obstoječe jedro, pobudniki ideje, okoli katerega se potem zberejo ostali Slovenci na tistem področju. Pomembno pa je tudi to, da se k delovanju v društvi pritegne predvsem mlajše ljudi, drugače je delovanje teh društev že vnaprej obsojeno na umiranje. Moramo se boriti z nogami in rokami, z možgani in programi, da pridobimo k delovanju mlade. Kot sami vidite v našem domu, so stene hodnikov in sob polne raznih priznanj in pohval z naših gostovanj in prireditev – že iz tega se vidi, da smo zelo aktivni.

Upam, da vam bo uspelo čimprej pomladiti članstvo v društvu in da boste še naprej tako uspešni kot ste. Gospod Milan Keber, hvala za vaš čas.

Aleš Zidar

Taborniške novice

IZ DEJAVNOSTI SNEŽNIŠKIH RUŠEVCEV

Leto 2002 smo Snežniški ruševci začeli dokaj aktivno. 12. januarja smo se odpravili na prvo orientacijsko tekmovanje v novem letu, Glas Jelovice, ki je letos potekalo v okolici Selca pri Železnikih. Tekmovanja se je udeležilo 5 ekip iz našega rodu, dosegli pa smo zavidljive rezultate.

Ekipi gozdovnic (12-15 let) sta se v konkurenci osmih ekip uvrstili na odlično 2. in 4. mesto, gozdovniki so v konkurenci šestnajstih ekip dosegli 6. in 7. mesto. Mešana ekipa grč je v konkurenci štirih ekip osvojila 2. mesto. Orientacijsko tekmovanje je obsegalo orientacijski pohod po okoliških hribih in jarkih, reševanje topografskega testa, reševanje testa iz prve pomoči in življenja v naravi ter iskanje ranjenca.

Organizatorji so tekmovanje popestrili z zanimivim spremljevalnim programom. Medtem ko smo se grče še vedno spopadale s precej dolgo in zanimivo speljano progo, so se gozdovniki žedali časa zabavali z različnimi igrami na snegu, od kepanja do »šlaufanja« po strmini.

25. januarja smo taborniki v skladu s tradicijo organizirali »Prisego in prehod med vejami«. K resnosti in svečanosti dogodka je prispevala čudovita okolica taborniškega doma, čarobnost pa je pričaral ogenj iz

Udeleženci orientacijskega tekmovanja »Glas Jelovice« v Selcah pri Železnikih.

številnih bakel in sveč. Namen akcije je sprejetje novih članov v organizacijo ter obeležitev prestopa iz ene starostne kategorije v drugo. Akcije so se poleg novih in starih članov udeležili tudi številni starši. Na pustni petek smo se taborniki odpravili v Sokolski dom, kjer je bilo organizirano pustno rajanje za tabornike. Nagajivo in zabavno vzdušje so popestrile številne družabne igrice in skeči.

Akcije se je udeležilo preko 80 različnih pustnih likov in mask, nekateri vodi pa so pokazali veliko izvirnost in se našemili enotno.

Skupina naših vodnikov in načelnikov se je v januarju udeležila

rednega letnega posveta vodnikov Južno primorskega notranjskega območja (JPN), kjer so izvolili novo območno vodstvo in se dogovorili o organizaciji številnih skupnih akcij, ki se neizmerno hitro bližajo in o katerih bomo poročali v prihodnje.

Tigri (MČ) so si v januarju na Pivki ogledali film Harry Potter. Tudi grče niso počivale. Manjša skupina grč – planincev se je odpravila na izlet na Slavnik, v bližnji prihodnosti pa načrtujejo še izlet na Učko, prečenje Čičarije od Žabnika do Slavnika ter udeležbo na tradicionalnem vzponu na Snežnik.

Za RSR, Kovo

Razmišljanja

V DRUGO GRE RADO...

Preveč bi bilo pričakovati, da bi pisana beseda zmogla kar čez noč spremeniti naše obnašanje, a kljub temu me je neprijetno zbudila opazka očividcev, ko so mi ogorčeni naštevili, kje vse spet ni bilo zastav v Bistrici na Prešernov dan, da so med "grešniki" tokrat prednjačile ravno vzgojne in kulturne ustanove, kot je OŠ Dragotin Kette, Glasbena šola, Sokolski dom, in Knjižnica Makse Samsa (ki še zmeraj nima drogov za zastave). Ob dejstvu, da je bila na slavnostnem koncertu 8. februarja zvečer dvorana Doma na Vidmu polna kot že dolgo ne, se človek zamisli nad tako skromnim zunanjim obeleževanjem praznika. Iz tega lahko sklepam, da odsotnost zastav v Bistrici 26. decembra lani ob dnevu samostojnosti (o čemer sem zadnjič pisal) ni bil naključen spodrsrlaj, ampak privzgojena večletna razvada speče domovinske zavesti, ki jo za kratek čas zdrami le kakšen izreden politični spektakel. Potem ni čudno, če iščemo takšne cenene izgovore, kot recimo, da so zastave neobstoje in da razpadejo v slabem vremenu... Ne preostane nam drugega, kot vztrajno in javno pritiskati na zavest vzgojnih institucij, da se začnejo vsaj one odgovorno obnašati, če že posamezniki, ki imajo na svojih lokalih drogo ve za zastave, ne utegnejo v lovu za dobičkom pogledati na koledar, kdaj so državni prazniki...

Jožko Stegu

Lekarna Ilirska Bistrica
Tel.: (05) 7 111 751, Fax.: (05) 71 11 743

Delovni čas:		
Delavnik od 7:00 do 19:00	Sobota od 7:00 do 14:00	Nedelja in prazniki od 9:00 do 11:00 in od 18:00 do 19:00
Dežurstva		
Delavnik od 19:00 do 21:00		

ZIMSKA ŠOLA V NARAVI

V četrtek, 31.1.2002 smo se učenci 5. in 6. razreda iz OŠ Pregarje odpravili v Cerkljo. V teh petih dneh naj bi se naučili smučati in se obenem lepo imeli. Že prvi dan smo preizkusili smučišče. Sprva smo padali v ograje in se nismo mogli rešiti brez pomoči. Bili smo namreč v skupini nesmučarjev. Že drugi dan pa smo se brez strahu spustili po ledeni strmini. V večernih urah smo imeli različne dejavnosti: bazen, fitnes... Dnevi na soncu in snegu so hitro minili in že smo morali domov. Bili smo veseli in hkrati žalostni. Veseli, ker smo se vračali domov, žalostni pa, ker smo zapuščali kraj, kjer smo preživeli lepe trenutke in se naučili smučati.

Zapustili smo Cerkljo v upanju, da ga bomo nekoč spet obiskali.

SISSI, NATALIJA, MAJA in PETRA
5. razred, OŠ Pregarje

PUST JE PRŠU PO ŠOLSKO

‘Dan odprtih’ vrat je že kar ustaljena oblika dela po šolah. Vsaka šola jih odpre vsaj enkrat letno. Vabljeni so predvsem starši, ki naj bi v tem času videli svojega otroka pri ustvarjalnem delu, dobrodošli pa so tudi gostje.

Osnovna šola Dragotina Ketteja je letos odprla svoja vrata na pustni torek. Pripravili so delavnice s pustno vsebino.

Delavnice so učence zelo pritegnile, saj so med urami pridno delali. Lotili so se oblikovanja mask in pustnih pokrival, pustnih glasbenih instrumentov in pripomočkov za veselo pustovanje.

Dve skupini sta se posvetili pustni kulinariki. V 7. c razredu so zapisali recepture, v 7. a razredu pa so scvrli fritule, flancate in skuhalo štruklje.

Učenci treh skupin so izdelovale papirnate rože, ki so ena od pomembnih značilnosti pustnega dekorja v naših krajih. Izdelani cvetovi sicer niso pristali na škornjarskih pokrivalih. Oblikovali so jih v lične šopke, ki krasijo šolski hodnik. Pri delu sta jih vodili tudi članici Turističnega društva Prem in Ilirska Bistrica. Gospoda Janji Sterle in Silvi Dekleva se za sodelovanje najlepše zahvaljujemo!

V treh skupinah so se pustna lotili na raziskovalen način: zbrali so pregovore o pustu, zbirali najstarejšo pustno fotografijo, ugotavljali izvor besede karneval, pust, maska, ..., iskali pustna v literarnih delih ter v sliki in

Ups, med maskami sta se pojavila tudi en pravi škornjat in ena prava vrbiška šjma

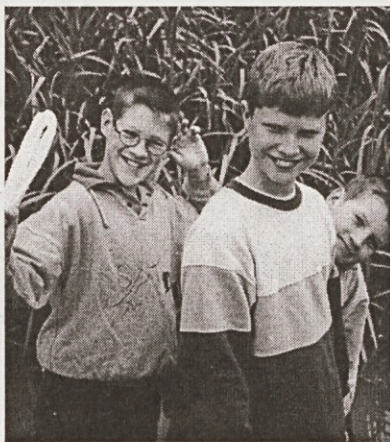
besedi pripravili plakata o etno maskah našega področja.

Po napornem delu in malici – pustnem krofu – so se našemili in skupaj s svojimi učiteljicami odšli v povorki v Trnovo, Bistrico in čez Plac do Doma starejših občanov. Povorka je bila letos ‘ozvočena’ kar z dvema orkestroma muzikantov – učencev, ki so pridno igrali na svoje instrumente in dali šemam pravo pustno podobo.

Vse izdelke so razstavili na šolskem hodniku.

mp OŠDK

2. FEBRUAR – SVETOVNI DAN MOKRIŠČ

Da bi bili vsi seznanjeni, čemu svetovni dan mokrišč, smo na naši šoli učenci 7. in 8. razreda pripravili predstavitev mokrišč v Sloveniji. Najprej smo učencem povedali, zakaj je svetovni dan mokrišč ravno 2. februar. Tega dne leta 1971 je podpisalo 18 predstavnikov držav v iranskem mestu Ramsar konvencijo o varstvu mokrišč. Njeni cilji so ohranitev in sprejemljiva raba mokrišč na nacionalni ravni in uveljavljanje načel trajnostnega razvoja ob mednarodnem sodelovanju. Slovenija je Ramsarsko konvencijo notificirala leta 1992. Že naslednje leto so bile na seznam mokrišč mednarodnega pomena vpisane Sečoveljske soline. Lani pa so se solinam pridružile tudi Škocjanske jame, ki so postale prva evropska lokaliteta, uvrščena na seznam pomembnih podzemnih mokrišč.

Namen naše predstavitve pa je bil seznaniti učence o mokriščih v Sloveniji in vzrokih za njihovo izginjanje. Že 40% vseh mokrišč v Sloveniji je uničenih, ker pa so to izredno pomembni življenjski prostori vodnih ptic, bi jih morali ohraniti, ne pa uničevati. Zakaj? Zato ker so mokrišča počivališča, prezimovališča in gnezdišča velikega števila vodnih ptic. In kaj je glavni vzrok iginjanja mokrišč? Izsuševanje, uporaba pesticidov v kmetijstvu, naraščajoče rekreacijske dejavnosti, širjenje urbanizacije, itd. Ker pa imamo tudi pri nas mokrišče, to je naša lokva – kal, so učenci 3. in 4. razreda podali svoje ugotovitve, ki so jih spremljali v jesenskem in zimskem času. Vse to pa smo popestrili z ličnimi plakati in diapozitivi.

Katarina Simčič, OŠ Jelšane

RAZREDNO GLEDALIŠČE

Gospod Bean v Londonu

Pri uri slovenščine smo dobili nalogo. Razdeliti smo se morali skupine in pripraviti igrice.

Prvo skupino so sestavljali: Matej, Kristina, Marina, Tjaša in Alen. Predstavili so nam igrice o tatu, ki je okradel madam Jasmin. Odlikovala se je še posebej po zelo zanimivi glasbeni spremljavi.

Drugo skupino so sestavljali: Draženka, Teja, Petra, Aleš, Lovrenc in Nejc. Prikazali so humoristično igrice o gospodu Beanu, ki je s svojim sorodnikom zganjal norčije po Londonu. Igrica je bila zelo smešna in misliva, da bi se ji smejal celo sam gospod Bean.

Tretja skupina, v njej so sodelovali Tina, Sara, Mojca, Armin in Andrej, je predstavila igrice o življenju na vasi na začetku prejšnjega stoletja z naslovom V oštariji. Igralci so bili na začetku nekoliko živčni, mučila jih je trema. Ko pa so začeli igrati, so se tako vživeli v vloge, da je konec prišel še prehitro.

Gledališče je zaživelo kar v šolski jedilnici. Imeli smo se prav lepo, tako v vlogi igralcev kot tudi taktat, ko smo gledali nastope naših sošolcev. Kdo ve, morda se med nami skriva še kakšen neodkrit igralski talent?

Andrej in Armin iz 5. A
OŠ Antona Žnidaršiča

BILI SMO V KOLOSEJU...

Kolosej-pri starih Rimljanah velikemu anfiteatru podobna stavba; v Ljubljani pa nova stavba na Šmartinski cesti, namenjena vrtenju filmov. V njej je dvanajst dvoran različnih velikosti, v katerih vrtijo filme tudi do štirih zjutraj.

Vse to in še več smo izvedeli, ko smo v četrtek, 7.2.2002 tudi mi obiskali Kolosej.

Ogledali smo si film Harry Potter in kamen modrosti. Film je bil vseh skoraj vsem. Po filmu nas je pričakal direktor Koloseja in nas peljal naokrog po stavbi. Peljal nas je tudi v prostor, kjer vrtijo filme. Bili smo navdušeni, saj smosi vse predstavljali drugače. Pred odhodom smo se še fotografirali. Z upanjem, da si bomo nekoč ogledali tudi drugi film Dvorana skrivnosti, smo zadovoljni zapustili Ljubljano.

Martina Šuler, OŠ Pregarje

CERKNO 2002

Učenci 5. a in b razreda Osnovne šole Dragotina Ketteja, Osnovne šole Jelšane in Osnovne šole iz Pregarj smo bili tokrat skupaj v zimski šoli smučanja v Cerklju.

V četrtek 31. januarja 2002 smo z nestrpnostjo pričakali avtobus in se po treh urah vožnje ustavili pred hotelom ETA Cerkljo.

Učitelji so nas razdelili v skupine, od najboljših do malo manj boljših smučarjev. Vse dni smo imeli čudovito sončno vreme.

Vaditelji so nas vsak dan naučili kaj

novega. Na koncu smo se vsi spustili po najbolj strmi progi, do katere pelje šestdesetnica.

Zadnji večer smo imeli zabavo v disku. Dekleta in fantje smo si uredili pričeške. Plesali smo dolgo v noč.

Zadnjega dne po kosilu smo pripravili prtljago in čakali na odhod proti domu. Bili smo zelo žalostni, ker so nam dnevi zimske šole hitro minili. Obenem pa smo bili zadovoljni, saj smo se prav vsi naučili smučati!

Mihela Šajn in Meta Čosić, 5. b
OŠ DK

...IN PUSTOVALI

Na naši šoli ne gre tudi brez pustnega rajanja. Na pustni torek smo se vsi našemili in se šli v spremstvu harmonike najprej pokazat v Huje, potem pa še na Pregarje. Ko smo prišli nazaj v šolo, smo se posladkali z velikimi pustnimi krofi, še malo rajali in odšli domov.

Martina Šuler OŠ Pregarje

Kako se pride do Huj?

Huje stoje v Brkinih pod Karlovice (771 m) in pred sklepom slemena Hriba, ki se spušča v Loko. Sleme strmo pada na v. Strani v grapo Mrzleka, na z. Strani pa v grapo Pod robido.

Hiše v položnem klancu, od tod poimenovanje Zdulanjci in Zguranjci za njih prebivalce. Prevladujen lapornata zemlja ter vodnjaki s talno vodo in kapnico. V suši so nekoč zajemali vodo v potoku Mrzlek, izvrstni izvir Podreber v Lokah pa so izkoriščali le med kmečkimi opravili v bližini.

Njive so v terasah: najbolj uspeva pšenica, oves in koruza. Niže v grapah je gozd, v njem raste precej macesnov, ki so jih zasadili pred drugo vojno. Nekatero hišo še vedno krasijo brajde pred hišami.

Mnogo je sliv in jabolk. Tukaj se
dobi sloviti brkinski pršut in slivovka. V
35 hišah je največ Tomažičev,
Valenčičev, Cekov in Zadnikov.

KAKO JE NASTALA VAS HUJE

O nastanku Huj kroži med starejšimi ljudmi zanimiva legenda.

*Nekoč sta po teh gričih pasla ovce
brata, ki sta se nenehno prepirala.*

Eden izmed njiju je bil hudoben, drugi pa dober. Nekega dne sta se zopet sprla. Prepirala sta se in prepirala in ko je bilo dobremu bratu dovolj tega, se je odpravil proč. Ta hudobni brat pa je odšel v smeri, kjer stoji zdaj vas Huje.

Ob poti nekje se je naselil. Ker je veljal za hudega moža, so ljudje kmalu izrekli, da gredo na "huje" (narečno slabše).

In tako je ostalo ime za vas Huje.

Pridite nas kaj obiskat, saj je pri nas v Hujah zelo lepo in to, da je pri nas "huje" sploh ne velja!

Martina Šuler

V Hujah živi 113 prebivalcev. Novi del vasi se širi proti Gabrku. Vaščani se ukvarjajo predvsem z živinorejo, otroci pa obiskujejo šolo na Pregarih.

Huje so tipična brkinska vasica, rodovitna s slivami in jabolki.. Vaščani se združujejo ob balinišču ali na dvorišču prirejenemu v igrišče. Trgovine in gostilne nimajo. Ponašajo s z lepo urejeno kapelico, posvečeno Sveti družini. Prenovljeno in obnovljeno kapelo ter nov oltar v kapeli je blagoslovil koprski škof, gospod dr. Janez Jenko dne 5. oktobra 1980. Nov zvonik in nov zvon sta bila blagoslovljene 18. junija 1982 z molitvijo:

»Vaščanom v Hujah,
bom v radosti zvonil,
jih k dobremu vodil,
jim srečo delil.

Vaščani bi radi svojo vas uredili v celoti, jim pa manjka še en del asfalta, ter ureditev meteorne kanalizacije. Tudi

pokritost s hidranti ni popolna.. Upajo, da bodo čim prej dobili nekaj denarja izproračuna, da bodo lahko nadaljevali z ureditvijo vasi.

MOJA VAS HUJE

V naši vasi so pustne šege večinoma izumrle. V zadnjem času pa so posamezniki začeli obujati izročilo škoromatrov.

Nekaj dni pred pustom izdelajo čim bolj smešno lutko, ki jo imenujejo Pust.Obesijo jo na vidno mesto. Na predpustno soboto se zberejo vaški fantje, moške in dekleta. Našemijo se ter hodijo po vasi. V hišah jih pogostijo s pijačo, klobasami in štruklji, ki so značilni za pustni čas.

Starejši ljudje pripovedujejo, da so se škoromati od vasi do vasi razlikovali.

Pri nas škoromate sestavljajo naslednji liki: *kleščar, zvončar, poberin, ženin in nevesta, pepeluhar, cunjar, medved, kosec, ta brinjov, ta smrekov, ta mahov, cigan in ciganka ter baba v košu.*

Zvončarji so oblečeni v ovčje kožuhe, okrog pasu imajo zvonce, nosijo bele platnene hlače in do kolen segajoče nogavice. Obuti so v močne čevlje, v rokah držijo pastirsko palico.

V preteklosti so bili naši dedje večinoma kmetje. Na mejah njiv so posadili slive. Slive so v tem delu Brkinov vedno dobro rodile, zato ni

Kapelica posvećena sv. Družini

Blagoslovitev kapelice.

čudno, da se je tu razvila znamenita
žganjekuha.

Zgodaj jeseni, ko slive dozoriijo, jih poberejo in naložijo v velike lesene čebre. Pokrijejo jih in pustijo, da zavrejo. Pozno v jeseni, se lotijo žganjekuhe. To je vedno prijetno opravilo. Kotel je sestavljen iz peči, v kateri zakurijo ogenj, posode, v katero naložijo slive in kape, v kateri je mrzla voda. Iz kape moli cev, po kateri priteče žganje - slivovka.

Kuhanje "šnopca" je bil vedno tudi družaben dogodek. Ob kotlu so se zbrali vaški možje, srkali žganje ter modrovali.

Slivovka je bila priljubljena pijača za vse priložnosti. Nekateri so ji pripisovali zdravilno moč. V času italijanske oblasti je bila žganjekuha prepovedana, zato so kuhali na skrivaj. Danes pa ljudje skuhamo žganje za svojo uporabo in za prijatelje.

Pohitite!

V poslovno-stanovanjskem objektu S 20 v Ilirski Bistrici je na voljo samo še nekaj lepih stanovanj.

Ilirska Bistrica: vroči m² naprodaj

primorje Primorje Ajdovščina d.d., 05 36 90 351, 36 90 331

plast^ochem

trgovina in zastopstva d.o.o.

6250 Ilirska Bistrica, Zarečje 12a, Slovenija
Tel.: +386 (0)5/71-41-913, Tel./Fax.: +386 (0)5/71-41-927
www.plastochem.com / e-mail: plastochem@siol.net

**KROVSTVO
majla**
decra® **MONTAŽA
PRODAJA**

EMIL SMAJLA s.p.
Podgrajska 10
6250 Ilirska Bistrica

tel.: 05/71-41-684
tel/fax: 05/71-42-273
GSM: 041/566-985

**DECRA
EKSPERT**

Pogled na vas iz Pregarij

Prebivalci Huj so se iz kmečkega prebivalstva preusmerili v delavsko-kmečki življenjski slog. Večinoma hodijo v službo, popoldne pa obdelujejo kako njivo za lastno uporabo. Kmetijstvo v naših krajih je zelo težko. Razdrobljene njive po gričevnatem svetu so velika ovira za obdelovanje. Poleg tega je veliko divjačine, ki uničuje pridelek. Nasploh pa je življenje sedaj dosti lažje, čeprav hiter tempo ljudi sili k odtujevanju.

Četudi se ljudje med seboj dobro poznajo in se razumejo, imajo drug za drugega premalo časa.

Andrej Tomažič, 5. razred OŠ Rudija Mahničarja - Brkinca, Pregarje

Igrišče na »Mahnetovem« dvorišču

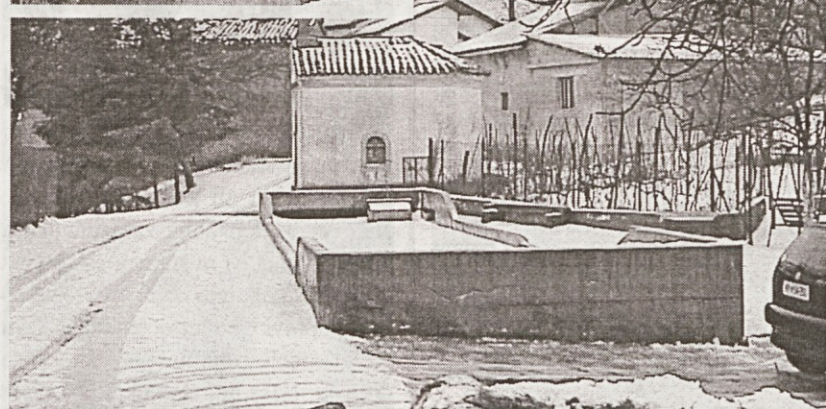

Pogled na vas z glavne ceste navzdol

Križ na razpotju poti

Za pomoč se zahvaljujem predsedniku vaške skupnosti Huje Borisu Zadniku in Ireni Boštjančič, učiteljici na osnovni šoli na Pregarjah.

Vaški balinc, ki so ga vaščani naredili s svojimi lastnimi močmi in trudom

BALASTY d.o.o.**Diskont****Vilharjeva 24, Ilirska Bistrica****Tel.: 05/710-10-00****Fax: 05/710-00-01**

OBRATOVALNI ČAS POSLOVNIH ENOT	Ponedeljek - Petek	Sobota	Nedelja	Telefon
Balasty d.o.o., Vilharjeva 24, 6250 Il. Bistrica	8.00 - 20.00	8.00 - 20.00	8.00 - 12.00	05 710 10 00
Pod Vrti, Maistrova 8, 6250 Il. Bistrica	7.00 - 19.00	7.00 - 19.00		05 710 06 61
Jablanica, Jablanica 32a, 6250 Il. Bistrica	8.00 - 12.00	8.00 - 12.00		05 714 45 30
	15.00 - 18.00			
Podgraje, Podgraje 34, 6250 Il. Bistrica	8.00 - 12.00	8.00 - 12.00		05 787 02 50
	15.00 - 18.00			
Koseze, Koseze 8a, 6250 Il. Bistrica	8.00 - 12.00	8.00 - 13.00		05 714 45 26
	15.00 - 18.00			
Harije, Harije 68, 6250 Il. Bistrica	8.00 - 12.00	8.00 - 13.00	8.00 - 11.00	05 714 59 22
	15.00 - 18.00			

NA ZALOGI IMAMO KINDER JAJCA MAXI SURPRISE 150g
IZBIRATE PA LAHKO TUDI MED OSTALIMI VELIKONOČNIMI
IZDELKI: JAJČKA, PIŠČANČKI, BARVE, SLIKICE, ITD.
UGODEN NAKUP VELIKONOČNE ŠUNKE.

- * V NOVI TRGOVINI V HARIJAH PRODAJA PLINA
- * V TRGOVINI V KOSEZAH VAM NUDIMO GNOJILA:
MPK 15-15-15
KAN
- * NA ZALOGI VEČ VRST SEMENSKEGA KROMPIRJA

VLJUDNO VABLJENI

Obveščamo svoje poslovne partnerje,
da selimo sedež podjetja
SUMA INŽENIRING d.o.o.
in podjetja
SPONSOR INŽENIRING d.o.o.
na Bazoviško 32,
v nov poslovni center MIKOZA.
Začetek poslovanja
v novih prostorih
bo predvidoma
04. 03. 2002.

Suma inženiring d.o.o.
PROIZVODNJA KOVANIH ELEMENTOV,
IZDELAVA OGRAJ, REŠETK IN VRAT PO NAROČILU
tel.: +385(0)5/714-15-04

OIC Trnovo
Vilharjeva cesta 47, 6250 Ilirska Bistrica
tel/fax: 05/71-41-362

PURPLATEX
d.o.o.

- * REZANA POLIURETANSKA PENA
- * SEDEŽNE GARNITURE

Gradišče 51, 6243 OBROV

PE PODGRAD: Podgrad 110, 6244 PODGRAD

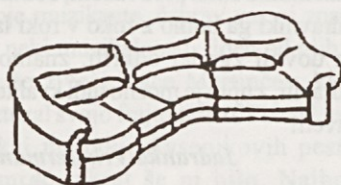
Tel.: 05/783-62-10 centrala

05/783-62-11 direktor

Fax: 05/783-63-20

GSM: 041/611-395

e-mail: purplatex@siol.net

KEMIČNA ČISTILNICA
IN PRALNICA

Iva Dujmović s.p.

Kosovelova 1a, 6250 Ilirska Bistrica
 Tel.: 05/757-10-92, GSM: 041/249-007

URNIK**PONEDELJEK - PETEK****9-17****KOSILO 12-12³⁰**

SOBOTA - NEDELJA - PRAZNIKI
ZAPRTO

S pričujočim prispevkom se želim srečati tudi z vsemi tistimi izmed vas, ki iz kakršnihkoli razlogov niste prišli na kar nekaj predavanj, ki sem jih imela na Bistriškem na zgornjo temo.

Boste rekli, pa ravno s tako tematiko, da te vse mine. Jaz pa paravam: prebuja se pomlad, po dolgem času nas bodo spet pobožali sončni žarki, povsod bo življenje. Naj bo tudi v nas!

In da ga bomo zajemali res obilno, dolgo, skupaj z vsemi, ki jih imamo radi, storimo kaj zase že danes in tukaj. Želela bi vas vsaj malo prepričati, da je veliko odvisno tudi od nas samih ali bomo zdravi. Pa tudi ali se bomo pozdravili, če že bomo zboleli. In ker je prvi teden v marcu obeležen z bojem proti raku, se spodobi, da tudi na ta način med svojimi ljudmi nekaj storim v boju proti tej bolezni.

Najprej nekaj podatkov, ki jih sicer slišimo pogosto, a bodo tokrat v nekoliko bolj strnjeni obliki. Bolnikov z rakom je vsak dan več, predvsem zaradi staranja prebivalstva in večje izpostavljenosti rakotvornim dejavnikom.

V Sloveniji je leta 1998, ko imamo zadnje statistične podatke, na novo zbolelo 8411 ljudi, od tega 4209 moških in 4207 žensk. S temi številkami sodimo med delež s srednje visoko zbolelostjo za rakom.

Rak je še vedno bolezen, pred katero nas navdaja strah, nemoč in morda obup. Morda smo sami med bolniki, morda so med njimi naši najbližji. Tudi mi, ki se poklicno ukvarjamo z rakom, vsak na svoj način doživljamo to bolezen. Strahove sicer vsi nosimo v sebi. Bojimo se tudi neznanega. Rak pa je zaradi nepoznavanja še vedno združen z mnogimi neznankami. Bojimo se tudi smrti. Je to zadosten razlog za zatiskanje oči pred resnico?

Sedaj z nekaj manj strahu pogledjmo še nekaj podatkov.

Ženske so po številu novo odkritih rakov dohitele moške. Najbolj smo obremenjene z rakom dojke, tega je bilo 905 primerov oziroma 21 % vsega ženskega raka v letu 1998. Moški še vedno najpogosteje zbolijo za pljučnim rakom, v letu 1998 je bilo 790 primerov ali 19 % vseh moških rakov. Ugoden podatek pa je, da je pljučni rak pri moških vendarle pričel upadati, ker so se moški odzvali na večletna priporočila in prenehali s kajenjem, ki je v 9. od 10. pljučnih rakov glavni razlog za njegov nastanek. Žal pa je rak na pljučih pri ženskah še vedno v porastu. Istega leta je 197 žensk zbolelo za pljučnim rakom. Pri obeh spolih je na drugem mestu po zbolelosti kožni rak, ki je prav tako porastel, vključno z velikim porastom najhujšega kožnega raka, malignega melanoma. Pri obeh spolih močno narašča tudi zbolelost za raki ledvic, debelega črevesa in danke ter Ne-Hodgkinovi limfomi; pri ženskah rak dojke, materničnega vratu ter materničnega telesa, poleg že omenjenega pljučnega raka; pri moških pa rak prostate in mod.

Pri večini drugih rakov je porast zmeren, le pri želodčnem raku in raku

RAK – PREHITIMO GA

žolčnika dolgoletni podatki kažejo na zmanjševanje zbolelosti.

Zakaj zbolimo za rakom?

Epidemiološke studije so pokazale, da je okrog 90 % dejavnikov, ki povzročajo ali pospešujejo nastanek rakavega obolenja v našem življenjskem in delovnem okolju le največ 10 %, raka pa naj bi bilo povezanega z dednostjo. Poleg obojega pa je tu še naključje. Karcinogeneza ali pretvorba celice v rakavo je zapleten večstopenjski proces, za katerega je značilna nepovratna sprememba celice, ki se nadaljuje v nenadzorovano rast tumorja in se nezdavljena konča s smrtjo. Karcinogeneza – rakotvorne snovi iz okolja in načina življenja, kemični in fizikalni, biološki, delujejo pri procesu nastajanja malignih sprememb kot sprožilci ali kot pospeševalci. Naravni potek je dolg, zato tudi daljša življenjska doba in starosti prispevata pri porastu rakavih obolenj. Možni so tudi popravki v tem dogajanju, zlasti preko sodelovanja našega imunskega sistema. Naša notranja obramba pa je spet pogojena z načinom življenja. Če je stresno – negativno, če je uravnoteženo – pozitivno. Velik del zunanjih dejavnikov je po najnovejših spoznanjih povezan z neustrezno prehrano, ki naj bi bila povezana z nastankom raka kar do 40 %. Sledijo ji razvade, kot sta tobak in alkohol, nato številni drugi dejavniki iz našega okolja. Pomembno je vedeti, da se le-ti med seboj ne seštevajo ampak množijo. Primer sta tobak in alkohol, ki sta skupaj odgovorna za celo vrsto t.i. kadijsko pivskih rakov: na pljučih, grlu, žrelu, požiralniku. Raziskave tudi kažejo, da obstaja tesna povezava med sestavinami prehrane, ki jo uživamo s prehrabeniimi navadami, ter pojavnostjo določenih vrst rakov: na dojki, prostati, debelem črevesu, danki in želodcu. Tu gre v prvi vrsti za prevelik del živalskih maščob in mesa – pečenega, ocvrtega, prekajenega, z veliko soli in kontaminatov. Prevelikemu vnosu hrane ponavadi sledi previsoka telesna teža, oboje pa je običajno združeno še s premajhno telesno aktivnostjo, vse troje pa povezano na poseben biološki način sodeluje pri nastanku raka.

V zvezi s prehrano pa so vzpodbudne ugotovitve, da sadje in zelenjava ščitijo pred nastankom raka, predvsem na račun vitaminov, mineralov in balastnih snovi. Priporočajo predvsem surovo, svežo, rumeno-zeleno zelenjavo in sadje: korenje, brokole, cvetače, zelje, listnato solato, česen, čebulo, paradižnik ter drugo zelenjavo in sadje iz skupine agrumov.

Telesna aktivnost pa ni priporočljiva zgolj v prevenciji raka, ampak zmanjšuje tudi nevarnost za boleznimi srca in ožilja, ugodno deluje na krvni pritisk, naravno maščobe v krvi, zmanjšuje stres, povečuje obrambno sposobnost organizma in nenazadnje naše razpoloženje. Za zdravje je ugodna predvsem redna zmerna telesna aktivnost. Strokovnjaki priporočajo najmanj 3-4 x tedensko po pol ure hitre hoje ali teka, kolesarjenje, plavanje, veslanje, tisti, ki delate na polju, pa bi zagotovo znali dodati še kakšno, združeno s še drugimi učinki.

Kajenje je zanesljivo povezano z

velikim tveganjem za raka na pljučih, pa tudi grlu, ustih, požiralniku, ledvicah, materničnem vratu. Cigarete in alkohol povečujeta tveganje. Torej, če ne kadiš, ne začenjaj, če kadiš, prenehaj, če ne moreš, vsaj zmanjšaj ali kadi cigarete z manj nikotina in ne inhaliraj! Vsekakor pa nikoli ne kadi v zaprtih prostorih vpričo otrok, starih, bolnih, ter med nosečnostjo! Sonce je zdravilo, toda "doza naredi strup"!

Čimmanj se izpostavljam o intenzivnemu soncu, še zlasti nikoli nezaščiteni. Vemo namreč, da je kožni rak povezan prav z izpostavljanjem ultravioletnim sončnim žarkom.

Pa še nekaj nasvetov, ki vas bodo poleg razblinjanja strahu pred rakom zanesljivo pravočasno pripeljali k zdravniku in vas skoraj zanesljivo uvrstili med tiste srečnejše iz zgodnjih ozdravljivih stadijev: prisluhnite svojemu telesu! Prisluhniti pa pomeni: videti, slišati in govoriti!

Videti: ranice in razjede na koži in sluznicah, ki se zlepa ne zacelijo in so resno opozorilo na raka kože in sluznic.

Kakršnekoli spremembe na materinem znamenju ali bradavicah kažejo na morebitni maligni melanom. Neboleče zatrdline ali bule so lahko znamenje za začetek raka na dojkah ali moških spolnih žlezah.

Neobičajne krvavitve ali izcedki iz katerekoli telesne odprtine so lahko znanilka raka na maternici, mehurju, ledvicah, prostati, na pljučih.

Slišati: trdovraten kašelj, hripavost in težave pri požiranju so lahko znamenje pljučnega raka in raka grla.

Govoriti: trdovratne težave z želodcem, prebavne motnje in hujšanje brez pravega razloga kažejo na morebitnega raka v požiralniku ali želodcu. Vsaka sprememba ali nerednost pri odvajanju, ki si je sami ne znamo pojasniti, je značilen za morebitnega raka na debelem črevesu ali na danki.

Seveda vsa zgodnja znamenja niso nujno v povezavi z rakom! A posvetujte se o tem z zdravnikom! Bolje je opraviti kakšen preventivni obisk pri zdravniku ali preiskavo preveč kot zaradi zanemarjanja opozorilnih znakov in že spet – strahu, kaj zamuditi. Za dekleta in žene ne bo odveč spomniti še na redne ginekološke preglede, po 50. letu pa tudi preventivna slikanja dojk na 2 leti. Moški imajo po novem na voljo preventivno določanje "PSA" v krvi, ki je zelo zanesljivo označevalec raka prostate. Včasih bo dovolj že, da se boste o svojih težavah pogovorili z zdravnikom, kakšenkrat boste morali od njega odločnejše zahtevati, da vas napoti na ustrezne preiskave. Vsekakor ne bodite preveč obzirni, ko gre za strah pred rakom. Uprite se zavlačevanju s preiskavami in si odločno utrite pot v dolgih čakalnih vrstah! Tudi sicer je bolnikova aktivna vloga v obravnavanju rakave bolezni vse od začetka zelo pomembna. Za zaključek pa bi spet pozvala: razblinimo strah pred rakom, bolniki in zdravniki ga bomo z roko v roki lažje in dovolj zgodaj odkrili, znamo ga zdraviti, z njim je možno tudi kvalitetno živeti!

Jadranka Vrh Jermančič,
dr. med.

STRES TER OBVLADOVANJE STRESA

Stres je postal vsakdanji del našega življenja, saj se z njim srečujemo na vsakem koraku, mnogi pa stres v neprijetnem

pomenu te besede vsaj občasno izkusimo tudi na lastni koži.

Stres lahko preprosto definiramo kot odziv organizma na potencialno škodljive dejavnike. Neka stopnja stresa je povsem normalna, saj pomaga premagovati izzive vsakdanjosti. Omogoča nam, da se osredotočamo, sprejemamo odločitve in delujemo pozitivno. To lahko primerjamo z občutki, ki nas navdajajo, kadar se približuje za nas pomemben dogodek. Telo se odzove na pritisk, potem ko dogodek mine, pa se znova sprostimo in telo spet deluje normalno. Previsoka stopnja stresa pa povzroči neprijetne odzive telesa. Izgubimo nadzor nad seboj, ne moremo več izpolnjevati zahtev, ki nam jih postavljajo, in začnemo se slabo počutiti.

Povzročitelji stresa

Povzročitelji stresa oziroma stresorji so: fizični dejavniki (hrup, podnebje, prah, delo v izmenah), mentalni dejavniki (duševna preobremenjenost), psihični dejavniki (časovna stiska, težave v delovni skupini ali s predpostavljenimi, domače ali poklicne skrbi) in socialni dejavniki ali stresorji (brezposelnost, poklicna prekvalifikacija, razočaranje zaradi plače, sprememba bivališča.)

Vedenjski znaki stresa

glavobol, občutek preobremenjenosti, utrujenosti, tesnoba, nemir, napetost, zaskrbljenost, občutek nemoči in obupa, razdražljivost, jeza, napadlastost, nepotrpežljivost, nezadovoljstvo, pretirana občutljivost, pomanjkanje samospoštovanja, nezanimanje za okolje, nedokončanje nalog, lotevanje vedno novih nalog, težave z zbranostjo, pozornostjo, neodločnost, pozabljivost, neučinkovitost, neuspešnost, nespečnost, razbijanje srca, motnje hranjenja, slaba prebava, splošna mišična napetost, motnje v spolnosti, težave v medsebojnih odnosih, težave v komunikaciji

Posledice stresa

1. Težave s spanjem zaradi stresa

2. Stres zmanjšuje odpornost organizma, povzroča občutljivost na dražljaje iz okolja

3. Dolgotrajen stres vodi v bolezen

Obvladovanje stresa

1. Prehrana je življenjskega pomena:

da bi se učinkovito odzivali na stalno prisoten stres, moramo nujno spremeniti nekatere življenjske navade. Odločilnega pomena je pri tem prehrana. Samo zdrava in uravnotežena prehrana daje telesu možnost, da se lahko spopada z različnimi vplivi, obremenitvami in stresom. Zato se izogibajte alkohola, kave, močno začinenih jedi in cigaret.

Jejte v miru, hrano dobro prežvečite in pojejte dnevno raje pet do šest manjših obrokov, kot dva do tri večje.

2. Zagotovimo si dovolj spanja in počitka

3. Redna telesna dejavnost: Ljudje z dobro telesno zmogljivostjo, ki jo značilno oblikuje tudi zdrava prehrana, dokazano lažje premagujejo stres. Naučiti se moramo vzeti si čas za sprostitev, čas samo zase - za dobro knjigo, dišečo zeliščno kopel, masažo, joga ali meditacijo.

4. Naučimo se določenih tehnik sproščanja:

zavestno sproščanje je najmočnejše orodje proti stresu. Kadar ste utrujeni, prestrašeni ali pod stresom, si lahko pomagate s številnimi preprostimi tehnikami za telesno in duševno sproščanje. V hipu, ko začutite, da se vam dviguje raven adrenalina, lahko z izbrano tehniko sproščanja ta proces ustavite. Nekatere izmed tehnik vam bodo vzele le nekaj minut. Sprostitvene tehnike nam torej lahko odločilno pomagajo k vrnitvi na pot harmonije telesa in duha. Potem, ko ste bili telesno dejavni, se umaknite v miren kot in približno pol ure berite ali zaprite oči in poslušajte umirjeno glasbo. Če ste pravkar končali dolgočasno delo, pojdite plavat ali na sprehod po parku, da se naučujete svežega zraka. Sproščujoče dejavnosti so lahko zelo različne, vse pa morajo imeti enak namen - zmanjšanje napetosti. V današnjem članku vam bom predstavila dva preprosta načina hitrega sproščanja. Ena najučinkovitejših metod sproščanja, ki v trenutku razsvetli notranjost in okolico človeka je gotovo nasmehek. Čeprav se morda sliši kar preveč preprosto, je vredno poizkusiti - z nasmehom občutimo takojšnje zmanjšanje napetosti in težave se zdijo manj ogrožujoče. Zelo preprosta tehnika sproščanja, ki jo lahko uporabimo prav vsi, tudi na delovnem mestu, pa je osredotočenje na dihanje - najdemo miren kotichek, zapremo oči in blago, mirno vdihnemo in izdihnemo. Pri izdihu dovolimo ramam, da se počasi spustijo navzdol, nežno zravnamo hrbtenico in začutimo blagodejno sproščanje hrbteničnih mišic; še en vdih in še en izdih, brez prisile, počasi, kakor nam narekujejo sama pljuča. Naša pozornost je usmerjena na dihanje, vse druge misli, vse skrbi, vprašanja in dvome v tistem trenutku nežno odslavimo in pozornost vrnemo k našemu ritmičnemu procesu dihanja.

In za konec

Ne glede na življenjski slog se prej ali slej vsakdo znajde v razmerah, ki spodbudijo stres. Morda nam je prezahtevni šef zagretil dan, nas tarejo denarne težave, se bojimo bližajoče se upokojitve ali preživljamo krizo v odnosih s partnerjem. Stres ni največja težava - odločilno je odzivanje nanj. Skratka s samim seboj ravnajte lepo in dejavno odpravljajte stres. Upočasnite življenje, uživajte zdravo in uravnoteženo hrano, opustite kajenje, namenite več časa telesnim dejavnostim, omejite uživanje alkohola in lotite se programa za sproščanje. Številne tehnike, ki so na voljo, so predstavljene v najrazličnejših knjigah. Ko jih boste bolje spoznali, boste med njimi lažje našli tiste, ki najbolj ustrezajo vašemu življenjskemu slogu in temperamentu.

Bojana Urh

V enem prejšnjih sestavkov smo spregovorili o problemih mlekarne pri oskrbi z vodo in težavah, ki so jih takrat povzročili. Očitno so se vodovoda tam najbolj razveselili, saj je to postalo področje z največ fontanami ali po domače bazenčki.

Že rajnka Avstrija je posvečala veliko pozornost urejenim železniškim postajam in cvetličnemu okrasju na secesijsko urejenih peronih in vrtovih v okolici postaj. Isto tradicijo je nadaljevala poznejša italijanska železniška oblast. Čeprav nisem uspel točno ugotoviti, kdaj je prišel na postajo vodovod, pa je očitno, da je v času med obema vojnama takratna italijanska oblast preuredila parkovne površine na obeh straneh železniške postaje. To je bil čas uveljavljanja betonskih prefabrikatov in park ter celotno postajo so ogradili s takrat sodobnimi montažnimi betonskimi ograjami. Proti vlaku nizkimi in dekorativnimi, proti cesti visokimi in varovalnimi. Tako kot po drugih bogatejših vrtovih v Bistrici so tudi tu stezice ogradili z betonskimi zidki in na parkovnih površinah posadili cvetje in glavni zimzeleni okras, ki ga je to obdobje prineslo. Pušpan namreč. Vsak spodoben cvetlični vrt je imel gredice posajene s pušpanovo vedno zeleno živo mejo. Trdoživost in počasna rast te okrasne rastline še danes krasi precejšen del tistega, kar je od takratnega urejenega parka ostalo. Kakšno pozornost je železniška uprava v tedanji Italiji posvečala urejenosti železniških postaj, je vidno na celotni trasi od Postojne do Reke. Nekje bolje, v Bistrici slabše ohranjeno. Relativno velike parkovne površine so terjale tudi precejšnjo nego. Na večjih postajah, kot je bila bistriška, običajno celega človeka, na manjših in "vahtnicah" pa običajno gospodinjo, ki je morala poskrbeti, da je poleg prehranbenega vzdrževala bližje železnici tudi okrasni del vrta. Navada, ki jo je obdržala tudi socialistična oblast v začetnem obdobju, je obdržala

BAZENČKI NA POSTAJI

Še leta 1954 - od takrat je pričujoča slika, so se otroci na bistriški postaji z veseljem igrali in slikali v družbi palčkov in žabe, da o čofotanju po vodi ne govorimo.

spodoben izgled postaj še dolgo. Če izvezam našo "staro mamo Jeriškovo", ki je še pod rajnko Avstrijo kot železničarska uslužbenka skrbela za tako cvetlično ureditev postaje na Pivki in v času Italije "topolške vahtnice", mi je kot vsem iz okolice železniške postaje ostal v spominu stric "Žuokov" kot zadnji pravi vzdrževalec parka okrog bistriške postaje. Poleg betonskih ograj pa so takratne oblasti pripeljale v naše kraje še dve neavtohtoni rastlinski vrsti, ki so ju uporabili za zaščito proti

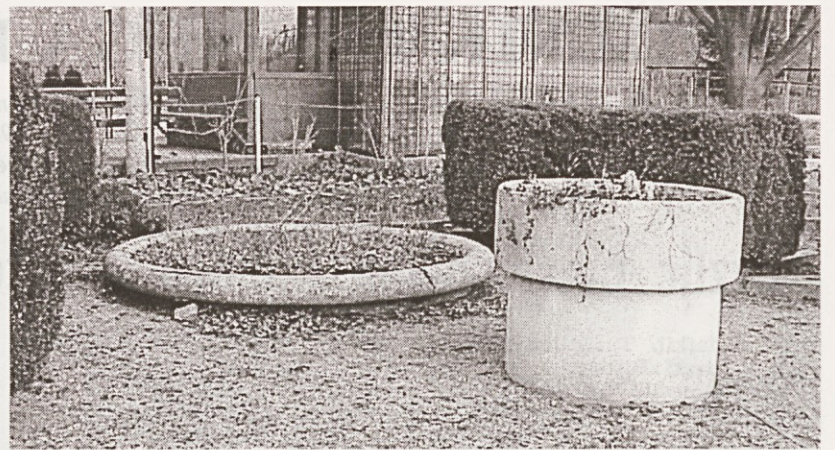
Prazna betonska banja težko pričara lepoto nekdanj impozantne stanovanjske in poslovne hiše nasproti postaje.

burji in se danes večini že zdijo prav domače. Mediteranske borovce, letošnja zima je opravila z večino izmed njih, in platane, ki še vedno obrobajo del železniške postaje in "Strujbarjov borjač".

Vrnimo se k fontanam.

Očitno se je tedanja železnica zavedala odnosa do vode, saj je poleg obvezne "špine" na vhodu na peron postavila na postaji tudi dva bazenčka z vodometi. Pa se niso zadovoljili samo s tem. Ob večjem bazenčku v parku so postavili tudi betonske palčke, žabe in gobe, ki jih je bilo treba vsako leto v zimskem času z ostalim cvetjem v prenosnih posodah spraviti v zimsko skladišče, spomladi pa lepo osvežiti in po možnosti prebarvati v veselje otrok in ponos "kapoštacijona". Manjšega pa so vkopali na dvorišče med nadzorništvom in stanovanja ob vodni postaji.

Niso pa hoteli za postajo zaostajati niti sosedje. Ob stanovanjski zgradbi mlekarne so zasadili enako bogat cvetlični vrtiček s svojim bazenčkom. Bogati trgovec z lesom, ki si je zgradil

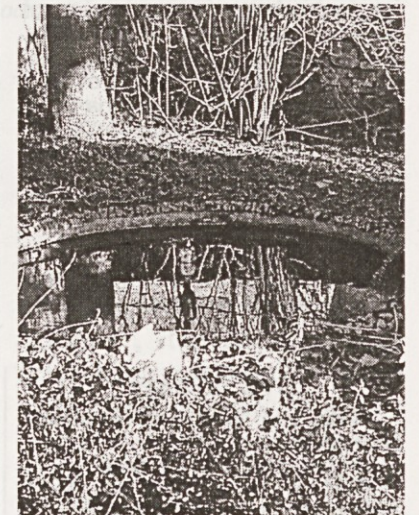
Danes je bazenček uporabljen kot cvetlično korito. Drugi časi pač.

Pozimi 1955 so vzdrževalci pozabili jeseni zapreti vodo na bazenčku pri nadzorni pisarni. Zima, burja in voda so naredile pravo skulpturo, ki je popestrila zimsko veselje. Danes zima ne more več presenetiti nikogar več. Bazenček je zasut, cariniki pa skrbijo poleti za cvetice v tem cvetličnem koritu.

svojo vilo na vzpetini poleg Hladice, na drugi strani potoka, se tudi ni zadovoljil samo z mostičkom, ki je vodil v hišo. Pred njo je posadil mediteranske bore in obvezen bazenček. In tudi na drugi strani železnice v stanovanjskem predelu

"Falerse" je bilo podobno. Okrasni vrt je segal vse do vile na koncu parka. Recimo nekje na lokaciji kotlarne, ki jo sedaj čaka ista usoda kot inženirsko vilo. Rušenje.

Edini bazenček z vodo je danes tisti pri stari mlekarni. Niti večkratni stečaji lastnikov mu ne pridejo do živga.

In kaj se je zgodilo z vsemi temi bazenčki? Polovica jih je izginila, voda pa teče samo v tistem ob stari mlekarni, pa konec koncev, saj slike same dovolj povedo.

Prihodnjič in zadnjič "Fontana na Placi."

Jožef Šlenc

Spomini na mlada leta

Čeprav je letošnji zgodnji pust že mimo, bi rad obudil pustne šege in navade, kolikor mi pač seže spomin nazaj v preteklost.

Vas ni bila poznana za - razliko od naprimer »Vrbiških Šjem« - po nekih posebno izvirnih maskah, pa vendar tradicije pustovanja ni nikoli opustila in jo ohranja vse do današnjih dni in upajmo tudi v bodoče. Z leti se menjajo samo navade, vendar osnovna tradicija, kot temu pravimo »pobiranje jajc« ostaja.

Spomin mi seže nekako 50 let nazaj, pa bi rad opisal običaje in spremembe običajev do današnjih dni.

Prvotno se je začelo s pobiranjem jajc že na pustni ponedeljek. Mladi, predvsem še neozelenjeni fantje, so se našemili kolikor je kdo vedel in znal. Če je kod imel že punco, mu je še ta pri tem pomagala, tako, da je lepše izgledal. Vas ni poznala izvirnih domačih mask, pa so bili fantje prepuščeni svoji domišljiji. Najbolj pogosto je ob pomankanju denarja bila to narobe obrnjena stara ponošena

PUST

obleka, kakšna smešna kapa in z ogljem ali globinom namazan obraz.

Dovoljenje za vključitev v družbo fantov, ki so pobirali jajca, je dobil fant, ki je pred tem plačal fantovščino - običajno je bilo to le nekaj litrov vina.

Fantje so se v zgodnjih popoldanskih urah zbrali v gostilni pri Pucu ali pozneje pri Grščetu. Izmed sebe so zbrali Balkomandanta, ki je zvečer na plesu igral posebno vlogo. Najeli so tudi muzikanta, ker se brez njega jajc ni smelo pobirati. V roke so vzeli košare za jajca, pohanje in klobase, ter posodo za mast. Denarja se v teh časih praviloma ni pobiralo in je bila to le izjema.

Pobiranje se je začelo pri gostilni, ko je prve dobrote položila v košare gostilničarka. Temu se je reklo naj bo to za seme.

Šlo se je prav v vsako hišo in skoraj nobena si ni privoščila zapreti vrata. Če je kdo to le storil, je bila to za domačijo prava sramota. V vsaki hiši se je družba ustavila, godec je zaigral vižo, pa tudi zaplesalo se je, če so bile pri hiši poskočne ženske in dekleta.

Ker je vas še kar velika, je pobiranje jajc trajalo do poznega večera. Na kraju se je v košarah znašlo več sto jajc, več kot sto klobas, nekaj košar pohanja in velik lonec masti.

Prvo večerno opravilo je bilo štetje jajc in tehtanje masti. Dobiček od prodaje jajc in masti je poleg zbranega prispevka od sodelujočih bil edini dohodek, ki pa ga je bilo tako malo, da nam je vsako leto zmanjkalo denarja za pokrivanje stroškov, pa smo se vsled tega pogosto skregali in na vse to do naslednjega pusta pozabili. Nekaj jajc in predvsem vse klobase smo tudi skuhati in pojedli za večerjo. Sledil je ples za vso družbo in za vse tiste, ki so prišli mimo. Dolga leta se je na pustnem plesu pri Grščetu kar trlo ljudi, tako, da se niso pri plesu mogel več skoraj premikati.

Mnogo let po vojni smo imeli tudi svoje muzikante, čeprav vas ni znana po neki muzikalnosti. Eden od njih je bil še živeči Nace Martinčev, ki je raztezal svojo frajtonarico. Poznal je le nekaj melodij, Avsenikovih pesmi namreč takrat še ni bilo. Najbolj

pogosta pesem mu je bila polka »Stari babi rit gori« in to pesem je ponavljal enkrat naprej in drugič nazaj. Naceta smo posadili s stolicco na mizo, da je bil na višjem in tudi zaradi tega, da je s tolčenjem noge po mizi dajal ritem namesto bobna. Na plesu smo imeli tudi Balkomandanta, ki je poveljeval, kdaj sme godec igrati in za koga naj igra. To je bil običajno starejši fant z močnim glasom. Erden takih je bil na primer Miro, ki je znal izvirno komandirati: Dame volijo, ki more in če je kdo dal za liter ali dva je zarjovel, da se igra na primer samo za Janeza in Mico.

Ples je trajal še kar dolgo v noč, včasih pa tudi ne, ker smo se kdaj tudi stepli in s tem pokvarili zabavo. Posebno radi smo se tepli s fanti iz Velike Bukovice. Naslednji dan, to je v torek, se ni dogajalo nič, ker smo morali ozdraviti mačka. Je pa zato bilo spet veselo za pepelnico sredo. Takrat so se zbrali starejši možaki, ki so po vasi najprej pepelili, pobrali še ostala jajca, dobili pa le malo klobas, ker so se gospodinje izgovarjale, da je postna sredo in se ne sme jesti mesa. Proti večeru so se zbrali na Brežinah in ob volitvi najboljšega govornika zažgali usta.

Če se tisto leto ni nobeden od

godnih fantov oženil, je moral najstarejši zapreči v konja orna kolca, zanje privezati ploh in ga vleči po celi vasi. Spominjam se, da je bil zadnji, ki je vlekel ploh, stric Tone Kusov. Ta navada se je opustila in čeprav bi danes morali vleči ploh s traktorjem, jo je vredno obuditi.

Opustilo se je tudi pepeljenje na pepelnico sredo, ker nam ženske niso hotele dati klobas, pa smo zato uvedli navado, da so fantje pobirali v ponedeljek, oženjeni pa v torek. Pozneje je tudi ponedeljek postal odveč, pa danes pobirajo na pustni torek oženjeni in neoženjeni skupaj. Tudi navade pri pobiranju so se spremenile, pa se poleg jajc in klobas pobira tudi denar. Kar denarja po pokritju stroškov ostane, se ga potroši za prvomajski piknik, ki je namenjen vsem vaščanom.

Letos je bila udeležba pri pobiranju jajc še posebno velika, le pri plesu ni več tako veselo kot nekoč, ker nam nekdanjo gužvo pobere konkurenca drugod. Kaj hočemo, borba na trgu za goste je velika, bolj važno je to, da se lepa navada ne opusti in tudi, da bi morali razmisliti, ako uvesti tudi nekatere že opuščene navade.

Danilo Pugelj

NARAVNI KAMEN V DOMAČEM OKOLJU

Kamen kot okrasni material v zadnjem času vse pogostje uporabljajo. Po drugi svetovni vojni ni bil posebno pogost deloma zaradi cene, še bolj iz političnih razlogov, saj s kamnitimi ploščami obdana hiša, okrašeno stopnišče ali kaj drugega prisodi mogočnejšem, ki takrat niso bili priljubljeni. To se je obrnilo in danes včasih skoraj neokusno ravna jo z naravnim kamnom.

Geologi so se sporazumeli s kamnarji za pravilno oznako kamna. Na vseh concih prodajajo marmorje, ki to sploh niso. Kraški marmor, podpeški marmor, hotaveljski marmor in še kateri drugi so pravilno kraški, podpeški, hotaveljski apnenec. Tudi pohorski marmor je tonalit oziroma po novih oznakah granodiorit. Vendar kamnarji iz komercialnih razlogov lažje (in dražje) prodajajo recimo kraški marmor kot kraški apnenec.

Za naravne kamne so uporabljali najrazličnejše izraze, gradbeni, okrasni, arhitekturni, skulpturni in še kak drugačen kamen. Pred leti so se geologi in kamnarji dogovorili, da bodo označevali kot naravni kamen tisto kamnino, ki jo uporabljajo v naravni obliki, torej ji ne spremenijo fizikalnih in kemičnih lastnosti. Naravni kamen lahko polepšajo s poliranjem, klesanjem, žaganjem ali drugačnim obdelovanjem, osnovne lastnosti pa morajo ostati nespremenjene. V nasprotju z naravnim kamnom je tehnični kamen, pri katerem se spremenijo osnovne lastnosti: drobijo

Cerkev v Tatrah ima portal, vogelne kamne, okna in druge gradbene dele iz sivega flišnega peščenjaka.

ga, meljejo, predelujejo v pečeh in še kaj.

V prejšnjih časih so naravni kamen veliko uporabljali. Starejše hiše so večinoma grajene s kosi kamna, ki so ga pridobivali v bližini. V Brkinih prevladujejo flišni peščenjaki, ki se dajo precej dobro oblikovati v pravilne bloke in so dovolj trdni. Ni jih bilo težko dobiti, saj so celotni Brkini razen obrobja iz flišnih plasti. Ko smo raziskovali v okolici Topolca, smo mimogrede našli ostanke ali zvedeli za nekdanje kamnolome na ali blizu Hriba pri Topolcu in v okolici Kilovč. Vsaj manjši kamnolomi so bili tudi drugod,

blizu večine vasi. Danes so opuščeni in zaraščeni, da njihovih ostankov skoraj ni več videti.

Ob tem je treba poudariti tudi to, da je naravni kamen najlepši tam, kjer je doma. Flišni peščenjak ni na pogled nič posebnega in gotovo ne sodi med najlepše slovenske naravne kamne. Vendar v Brkinih nekateri izdelki iz tega kamna učinkujejo imenitno, saj se ujemajo z okolico, ki je iz podobnih kamnin. Nekoč sem se ustavil pred cerkvijo v Tatrah. Skoraj pretresel me je cerkveni portal iz sivega flišnega peščenjaka. Preprost lok ima le nekaj vmesnih členov in nobenih drugih okraskov. Nič kaj posebnega, bi dejal, vendar učinkuje sredi flišnih Brkinov enako kot najiminitnejši izdelek iz dragocenega kamna nekje drugje, kjer je tak kamen doma.

Ljudje so imeli v preteklosti veliko boljši občutek in posluš za uporabo naravnega kamna kot danes. Poleg tega so se obnašali veliko bolj ekonomično. Naravni kamen so poiskali blizu doma. Na južnem robu Vipavske doline se flišne kamnine stikajo z apnencem. Tam so za zidavo mešali flišne peščenjake in apnenec, kar so oboje imeli blizu. V Brkinih so posegali po flišnem peščenjaku, na Štajerskem po raznih terciarnih kamninah, itd. Danes pa mnogi nabavljajo drage domače ali uvožene naravne kamne, da se postavljajo pred sosedi, čeprav dostikrat z njimi ne polepšajo svojih stavb, morda jih celo malo pokvarijo.

Rajko Pavlovec

CVETNI PRAH VIR MOČI IN ZDRAVJA

Cvetni prah ali pelod nabirajo čebele na cvetovih rastlin in sicer so to moške oplojevalne celice cvetočih rastlin ki jih v cvetu tvorijo prašniki. Rastline ustvarjajo velike količine cvetnega prahu. En sam jabolčni cvet ima okrog stotisoč drobcenih pelodovih zrn. Ko letajo s cveta na cvet, čebele med nabiranjem dodajajo cvetnemu prahu izločke iz svojih žlez (encime) in nekaj medu ali nektarja, da bi lažje oblikovale grudico cvetnega prahu, ki ga prinesejo v svoj dom – panj, na svojih zadnjih dveh nožicah. Ena sama grudica cvetnega prahu vsebuje od stotisoč do petmilijonov cvetnih zrn, barva pa je odvisna od barve cveta rastline, ki jo čebela obiskuje. Čebele rabijo cvetni prah za razvoj in obstoj svoje čebelje družine. Brez cvetnega prahu ne morejo preživeti. Normalna čebelja družina porabi v eni sezoni od 40 do 60 kilogramov cvetnega prahu.

Cvetni prah je eno najbolj popolnih naravnih hranil. Opisan je že v Bibliji in drugih starih kitajskih in egipčanskih papirusih. Več kot štirideset raziskovalnih študij priča o terapevtskem delovanju cvetnega prahu. Klinični testi so pokazali, da se zaužitni cvetni prah zlahka in hitro reabsorbira in takoj vstopi v krvni obtok, dve uri po zaužitju so cvetni prah našli v krvi, v cerebrospinalni tekočini in v urinu. Cvetni prah vsebuje vse hranilne snovi, ki pomagajo zgraditi novo celico. Ocenili so, da vsebuje več kot pettisoč encimov in koencimov, to pa je veliko več kot katerakoli druga hrana. Naše telo potrebuje encime za nenehno obnovo tkiv, za prebavo in za samo življenje. Brez encimov ni mogoče živeti. Varujejo nas celo pred prehitrim staranjem. Cvetni prah je zelo koncentriran vir esencialnih elementov in je najbolj »kompletna« hrana v naravi, saj vsebuje vse v vodi topne vitamine. Še posebej je bogat z vrsto vitaminov B, vitaminom C, vsebuje 22 aminokislin, 27 mineralov vključno z kalcijem, magnezijem, cinkom, bakrom, železom, elementi v sledovih in obilo encimov. Ena čajna žlička na dan zadosti naše potrebe po rutinu, ki okrepi kapilare. Vsebuje veliko RNA, DNA, ki jih naše telo uporabi za sintezo lastnih nukleinskih kislin. Za

vegetarijance je še posebej pomemben vitamin B12, saj si z drugo vegetarijantsko hrano s težavo zagotovijo dovolj veliko koncentracijo tega vitamina. Cvetni prah vsebuje veliko linolenske in linolejske maščobne kisline ki sta tudi esencialni maščobni kislini (esencialen pomeni da organizem nujno potrebuje neko snov, a je telo samo ne zna izdelati, zato jo moramo vnesti s hrano).

Cvetni prah pomladi telo, spodbuja delovanje organov in žlez, povečuje vitalnost in podaljšuje življenje, povečuje energijo v telesu, zato je primeren za športnike in vse ki so fizično ali umsko preobremenjeni in živijo v stresnih okoliščinah. Še posebej se priporoča ljudem po petdesetem letu starosti.

Cvetni prah vsebuje inhibine, ki preprečujejo razvoj nekaterih vrst bakterij, vsebuje hormone ki lajšajo ali preprečujejo bolezni prostate, ureja delovanje črevesja, spodbuja tvorbo belih in rdečih krvničk ter hemoglobina, krepi žile, izboljšuje splošno oslabelost, izboljšuje prekrvavitev možganov, izboljšuje vid. Ima malo kalorij. Za številne sestavine (proteini, aminokisline, vitamini B, C, D, E betakaroten, kalcij, magnezij, selen, nukleinske kisline, lecitin, cistein) je znanstveno dokazano, da krepijo imunski sistem, preprečujejo posledice sevanja in vplive kemičnih strupov in zagotavljajo trdno zdravje ter vitalnost. Cvetni prah vsebuje antioksidante, ki odstranjujejo proste radikale, nastale zaradi izpostavljanja radiaciji, kemičnim produktom, ter različnim fizičnim in čustvenim stresom. Toksini (razni strupi) zelo škodujejo ne samo imunskemu sistemu, ampak tudi telesnim organom in tako povzročajo številne zdravstvene težave. Sevanje in kemični toksini povzročajo škodljive učinke. Cvetni prah učinkovito varuje naše telo pred njimi, hkrati krepi naš imunski sistem in s tem tudi naše zdravje. Raziskave so pokazale, da cvetni prah deluje protibakterijsko in protivirusno.

*Naslednjič pa še recept
Šuštar Rude*

TRNOVSKA ROŽA NIKOLI NE UVENE

Mladoporočenec Vili in priča Tomaž, odstranjujejo prvo oviro do vhoda

Meščani Trnovega, predela Ilirske Bistrice, pa ne samo oni, so na sebi svojevrsten način doživljali poroko Viljema in Martine Škrbolje. Štiridesetletni Viljem je po rodu iz Trnovega, njegova življenjska sopotnica Martina, ki je po poklicu vzgojiteljica, pa prihaja iz Postojne.

Kot v veliko primerih sta se Martina in Viljem pred dvema letoma in pol spoznala na tradicionalni prireditvi »Prijetelji ostanimo prijatelji«, katero vsako leto organizira radio 94 iz Postojne. Hotelo je tako biti, da smo s pevskim zborom natanko pred 30-imi meseci gostovali na tej prireditvi. "Po nastopu smo ostali na zabavi," pravi Viljem in doda: "Glede na to, da sem bil svoboden kot ptica, sem v množici deklet poiskal partnerko za ples. V

čim več v družbi Martine. Minevali so dnevi, meseci in leta, ko sta sprejela odločitev, da se 2. februarja letos, pred pustno nedeljo, vzameta. Tako je tudi bilo. Začele so se vsestranske priprave za poroko, v katero so se poleg trnovcev vključili tudi prijatelji iz SŽ. Medtem ko so trnovci pripravljali "glazuro", starinski običaj, so železničarji poskušali prikazati običaje svojih prednikov. Na njihovo zadovoljstvo in na zadovoljstvo vseh tistih, ki so se s kakršnim koli razlogom nahajali na cesti za Snežnik jim je to uspelo. Narejen je bil velik slavalok kakršnega se trnovci in bistričani ne spominjajo zadnjih petdeset let. Delalo se je veliko, vsa dela na domu Vilija pa so potekala predvsem ponoči. 2. februarja popoldne so se svatje odpravili po nevesto. Sprejem v Postojni je bil

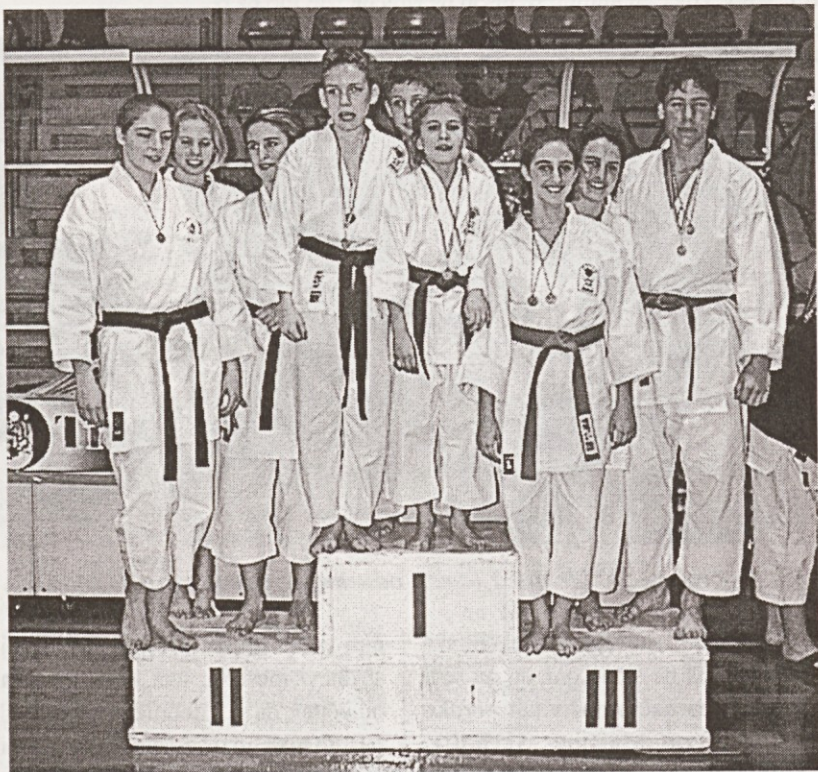
Trnovska roža nikoli ne uvne

skupini deklet sem zagledal Martino. Pogledi in v njih iskricice ljubezni so se na prvi pogled združile, ko sem jo zaprosil za ples. Privolila je, nato pa je šlo naprej vse samo od sebe." Poslušajoč soproga je Martina v znak odobravanja kimala z glavo, z malo dopolnitvijo, da se ji je Vili od prvega trenutka, ko ga je zagledala, vtisnil v spomin kot pravi gentelman, z izkazovanjem ljubezni in nežnosti. Ljubezen mladih dveh je postajala iz dneva v dan vse močnejša in čvrstih korenin. Na začetku je bil Vili kot delavec Slovenskih železnic pogost gost v Postojni, ko pa je uvidel, da je do ušes zaljubljen, je prihaja tudi z lastnim prevozom s ciljem, da bi bil

veličasten, nato pa je mlada dva v cerkvi sv. Štefana poročil župnik Vladimir Pirih. Svoj »da« pa sta izrekla v Modrijanovem mlinu, v poročni sobi. Veselje se je nadaljevalo v Trnovem, kjer so se čakajoč na mladoporočence zbrali stari in mladi, ki so jima želeli izreči čestitke. Čestitke so jima izrekli predstavniki Trnovega in SŽ, kjer je Viljem zaposlen. O veliki svatbi, starih običajih in še o čem drugem se še danes pogovarjajo, saj kakor pravijo starejši meščani je pomembno, da se ti običaji počasi vračajo, trnovska roža pa nikoli ne uvne.

Tekst - foto: Petar Nikolič

TAMARA IN ANA NAJBOLJŠI V TRSTU

Tržaški karate klub je 2/2-2002 priredil 15 mednarodni karate turnir za pokal mesta Trst. Turnirja se je udeležilo 14 karate klubov iz Hrvaške, Slovenije in Italije, v posameznih kategorijah pa je nastopilo prek 250 tekmovalcev.

Najboljši med njimi sta bili ponovno obe Samurajki iz Ilirske Bistrice. V posamezni konkurenci sta tako Tamara KOVAČEVIČ kot tudi Ana KRESEVIČ v svojih kategorijah zanesljivo osvojili prvi mesti. Domov pa sta se vrnila še z dvema medaljama iz tekovanja trojke. Tamara KOVAČEVIČ je s klubskega kolega iz Nove Gorice Tomažem VULIČEM in Luko MOZETIČEM presenetila polno Tržaško dvorano. Ekipa je nastopila v kategoriji kadetov, saj v njihovi starostni kategoriji ni bilo prijavljenih ekip. Poleg tega, da so morali nastopiti proti starejšim in tudi nosilcem višjih pasov pa še nikoli niso skupaj trenirali v trojki. Zaradi tega so nastopili popolnoma neobremenjeno in na presenečenje vseh gladko osvojili prvo mesto. Tretje mesto v isti kategoriji je osvojila Ana KRESEVIČ s klubskega kolega Majo BARONIK in kolegom Markom SEKARDIJEM iz Kopra. Obema želimo še veliko takšnih uspehov.

Z.K.

OGNJENI KRST MALIH SOKOLOV

Teja Kapelj, Domen Saftič, Tevž Kapelj, trije mali »sokolčki«, so s svojim prvim nastopom več kot odlično opravili v tretjem kolu osnovnošolske lige v Slovenski Bistrici. Teja in Tevž sta nastopila za OŠ Košana, ki jo obiskujeta, Domen pa za OŠ Jelšane. Za udeležbo na Šolski ligi sta bila pripravljena še dva mala tekmovalca, ki pa se tekme zaradi bolezni nista mogla udeležiti. Vsi trije »sokolčki« so varovanci trenerke Marjance Šajn. Nesporno pa ostaja dejstvo, da Marjanca, še ne tako dolgo tudi sama vrhunska tekmovalka, odlično dela za najmlajšo generacijo v klubu.

KK SOKOL

5. POKLAL STYRIA OPEN V FURSTENFELD-U 1. MESTO ŠPELA MUHA

V okviru priprav za nastop na Evropskem mladinskem prvenstvu je Špela Muha nastopila z reprezentanco Slovenije na 5. Styria Open, kjer je v katah prepričljivo osvojila prvo mesto. Z zmago je Špela še enkrat več dokazala, da je v tem trenutku najboljša katašica v Sloveniji in da nima resne konkurence. Vendar pa bo oceni njenega trebnarja KRISTOFERJA ŠTEMBERGARJA do nastopa na prvenstvu Evrope za mladince potrebno nekatere stvari še popraviti, da bo Špela na prvenstvu nastopila čim boljše pripravljena.

KK SOKOL

ŠPELA MUHA NA EVROPSKEM MLADINSKEM PRVENSTVU V NEMČIJI

Članica karate klub Sokol, Špela Muha je z državno reprezentanco Slovenije nastopila na MEP v mestu KOBLENZu v NEMČIJI.

Prvenstvo je potekalo od 15 do 17 februarja, v dveh tekmovalnih dneh. Špela je na prvenstvu nastopila v katah, kjer je malcen nesrečno izgubila v drugem kolu s predstavnico Turčije z izidom 2:1.

Navkljub vsemu pa smo z Špelinim nastopom lahko izjemno zadovoljni, ker je bila Špela dolgo časa poškodovana in ni mogla trenirati.

KK SOKOL

ZIMSKA ŠOLA V NARAVI IZ CERKNA Z NOVIMI IZKUŠNJIAMI

Že tradicionalne Zimske šole v naravi, ki jo osnovne šole v občini ob sodelovanju Športne zveze pripravijo v Cerknem, se je to leto udeležilo 110 otrok iz petih razredov osnovnih šol iz občine. V programu pa je sodelovalo še 21 razrednikov in vaditeljev – učiteljev smučanja, ki so poskrbeli za spoznavanje drugačnega okolja in pridobivanje novi smučarskih znanj vseh udeležencev. Pogoji za delo so bili kot ponavadi zelo ugodni, tokrat predvsem za prvo izmeno, ki je imela res lepe vremenske razmere za vadbo. Tega ne bi mogli reči v celoti za drugo skupino otrok, ki so imeli kar nekaj smole z dežjem in neprimernim (mokrim) snegom za vadbo. Vseeno pa so se otroci večinoma vračali zadovoljni po doživetem v okviru celotnega programa. Med ostalim so se otroci zabavali tudi na račun Pusta. To kažejo tudi priloženi posnetki iz Cerkna.

Z.D.

DARJAN SMAJLA DRUGI NA 11. POKALU SAMOBOR 2002

Člani karate kluba Sokol so pod vodstvom trenerja Kristoferja Štembergerja pričeli letošnjo tekmovalno sezono z udeležbo močnega mednarodnega turnirja 11. POKAL SAMOBOR 2002 na Hrvaškem. Turnir je potekal dva dni in sicer 26. 1. so nastopili starejši tekmovalci, 27. pa je bil dan rezerviren za mlajše kategorije.

V kategoriji kadetov je Dejan Kljun nastopil v soboto 26. 1. v borbah. V zares močni konkurenci je z eno zmago in enim porazom po podaljškem osvojil 4-8 mesto. Na njegov uspeh smo še posebej ponosni, ker so se turnirja udeležili tako reprezentanti BIH kot Slovenije.

Naslednji dan 27. 1. pa je v mlajših skupinah nastopilo šest naših tekmovalcev. Najprej je z nastopi začela ekipa mlajših deklic, ki so v postavi Doris Brne, Saša Štefančič, Mateja Hrvatina, osvojile tretje mesto v konkurenci osmih ekip. Največji uspeh pa je prinesel bistriški karateistom Darjan Smajla, ki je v kategoriji mlajših dečkov osvojil 2. mesto.

Darjan, ki je po petih zmagovalnih nastopih (izgubil je šele v finalu proti domačinu) pokazal res izredno znanje in navdušil vse prisotne v dvorani. V nadaljevanju sta s svojimi nastopi največ pokazala Tine Maljevac in Anja Čekada. Anja je v katah osvojila 4-8 mesto.

KK SOKOL

PRIZNANJE ŠPORTNE ZVEZE NOVA GORICA TAMARI KOVAČEVIČ

Športna zveza Nova Gorica je v petek 1.2.2002 podelila priznanja za dosežene športne rezultate v letu 2001. Prireditvi, ki je bila zelo lepo organizirana so prisostvovali številni znani in zaslužni športniki, kulturno zabavni program pa je povezoval znani športni novinar Ervin Čurlič. Med najboljše Goriške športnike je bila povabljen tudi mlada komaj 11 letna karateistka iz Ilirske Bistrice Tamara KOVAČEVIČ, ki že drugo leto zapored tekmuje za tamkajšnji karate klub SAMURAI. Za dosežke v letu 2001 je bila nagrajena s priznanjem. V letu 2001 je namreč Tamara dosegla kar nekaj odmevnih rezultatov, kot so 2 mesto na državnem prvenstvu, 1 in 3 mesto na pokalnih tekmovanjih karate zveze Slovenije, 1 mesto na evropskem pokalu za mlade v Ferari (pokal Topolino) posamezno in z ekipo ter še številne druge vrhunske rezultate na mednarodnih in domačih tekmovanjih. V posebno čast pa ji je, da je priznanje prejela v družbi takšnih asov kot so slovenska reprezentantka v atletiki Meta Mačus, nogometaši Miran Srebrnič, Borut Mavrič, Florjan Debenjak, avtomobilist Slavko Komelj in številni drugi priznani Goriški športniki.

Z.K.

TIM MIT d.o.o.

- TRGOVINA, PROIZVODNJA, ZASTOPSTVO
- PREVOZI, SPECIALNI PREVOZI
- EKOLOGIJA
- PRAZNJENJE GREZNIC
- ODVOZ ODPADNIH OLJ IN KEMIKAJIJ
- ČIŠČENJE IN PREBILANJE KANALIZACIJ

GABRJE 3, 6250 ILIRSKA BISTRICA
tel.: 05/714-58-38, fax: 05/714-10-91
GSM: 041/740-583

HTC ŠPORT
ŠPORTNA TRGOVINA
PTC MIKOZA
tel. 05/710-11-38
e-mail: htc@siol.net

ŠEPEC d.o.o. Postojna
prodajni center Jurček
Ljubljanska 15
tel. 05/726-51-47
TRGOVINA DIRENDAJ
DIRENDAJ - OTROŠKI RAJ

**FIZIOTERAPIJA
IN TRGOVINA**
Rozmanova ul. 1
6250 Ilirska Bistrica
TRGOVINA - tel./fax.: 05/710-12-56
FIZIOTERAPIJA - tel.: 05/710-12-55

- * ORTOPEDSKA OBUTEV
- * MERILNIKI
- * KRVNEGA PRITISKA
- * INKONTINENČNI PROGRAM
- * NOGAVICE ZA KRČNE ŽILE
- * VSI OSTALI
- * ORTOPEDSKI PRIPOMOČKI

ZIMSKA LIGA MALEGA NOGOMETA 2001-2002 AVTOSHOP PONOVO PRVAK

Pred vrati je bilo v glavnem precej živahno.

V soboto 2. februarja je v Športni dvorani v Ilirski Bistrici potekal zaključek tekmovanja v Zimski ligi malega nogometa 2001-2002. Ekipe so se pomerile v velikem in majhnem finalu za razvrstitev od 1. do 4. mesta. Za 3. mesto bi morala biti odigrana tekma med ekipama Kočanija in Okrepčevalnica Danilo. Ker pa ekipe Okr. Danilo ni bilo (igralci naj bi bili zasedeni s klubskimi tekmami ?) je 3. mesto brez boja osvojila ekipa Kočanije.

Ne glede na to črno piko v tekmovanju je bila potem tekma za 1. mesto toliko bolj zanimiva. Igralci ekipe Avtoshop so nastopili kar brez treh igralcev (kazni zaradi kartonov) in je kazalo, da bo ekipa Balasty v polni zasedbi zagotovo lažje osvojila naslov prvaka. Vseeno je potek tekme narekoval drugačen rezultat. Avtoshop je takoj povedel in v prvem polčasu vodil že s 3:0. Igralci Balastyja so v drugem delu resneje ogrozili vodstvo in se približali na izid 2:3. Ob kar nekaj lepih priložnostih niso znali rezultata izenačiti – med igro so se v glavnem ukvarjali s semforjem in nešportnimi komentarji k sodniškim odločitvam za kar so zaslužili tudi izključitev igralca. Navsezadnje je ekipa Avtoshop zaključila tekmo z golom v zadnjih sekundah in zmagala z rezultatom 4:2 ter tako drugič zapored postala zmagovalec lige.

Organizator je po zaključku tekme podelil priznanja najboljšim štirim ekipam, ki so razvrščene takole:

1. AVTOSHOP
2. BALASTY
3. KOČANIJA in
4. OKR. DANILO.

Podeljena so še priznanja za najboljšega igralca, to je bil STAMENOV GORAN (Avtoshop), najboljši vratar je bil IVANIČ IVAN (Balasty). Daleč najboljši strelec pa je bil član NK Primorje in mladinski reprezentant ZATKOVIČ MITJA (Okr. Danilo).

Pokale in priznanja za fairplay je organizator podelil kar trem ekipam, ki so si to zaslužile z najmanj negativnimi točkami: AUTSAJDER, KOČANIJA in PODGRAD.

Razvrstitev ekip od 5. do 16. mesta je bila po finalnih tekmah odigranih že 26. januarja sledeča:

5. ZAP POKLAR KUDRA
6. PODGRAD
7. KIRN
8. DOLINA LJUBAVI
9. LIPA
10. ŠD ZLATOROG UTD
11. ZIDARSTVO ŠLOSAR
12. KADETI NK
13. BRKINI
14. ROMIBAR
15. ELEKTRO SKOK
- in 16. AUTSAJDER.

Po zaključku tekmovanja pa se že pripravlja sezona na zunanjih igriščih saj bo potrebno pohiteti s temami drugega dela OLMN.

Prvenstvo mora po dogovoru končati konec maja – pred začetkom svetovnega prvenstva v nogometu. Tako se predvidene tekme občinskega pokala za soboto, 23. marca, začetek lige pa že v sredo, 27. marca.

Z.D.

TEKMOVALNA EKIPA RIBIŠKE DRUŽINE »BISTRICA« V LETU 2001

Tekmovalna ekipa RD Bistrica je v letu 2001 nastopila v ligi ZRD Primorske v lovu rib s plovcem. Tekmovalci so dosegli kar nekaj odmevnih rezultatov oziroma uvrstitev med prve tri na posameznih tekmovanjih. Ekipa se je v končnem seštevku uvrstila na 4. mesto. V končnem seštevku celotne lige pa je kot posameznik Zlatan KOVAČEVIČ osvojil tretje mesto v konkurenci 40 tekmovalcev. Nastopili so tudi na pokalni tekmi ZRD Primorske, kjer so osvojili 2. mesto.

Poleg lige so se tekmovalci udeležili tudi nekaj mednarodnih tekmovanj na katerih so dostojno zastopali našo družino in tudi občino Ilirska Bistrica. V Italiji so na tekmovanju v mestu Sandona di Piave osvojili 4. mesto, na Hrvaškem v Buzetu 1. mesto, v Bujah 2. mesto, v Fužinah 2. mesto in na zimskem pokalu v Pazinu 2. mesto.

Na 12 urnem maratonu dvojic na jezeru Mola so tekmovali z več ekipami. Ekipa Borislav Zejnullović in Vlado Korpar je osvojila 1. mesto, ekipa Ismet in Zlatan Kovačević pa 2. mesto. Na pokalu RD Bistrica je naša ekipa osvojila 3. mesto.

Predstavljeni so le rezultati

ekipno, da pa so bili tako dobri so zaslužni prav vsi posamezniki, ki so za ekipo tekmovali, zato jih je na tem mestu potrebno omeniti. Za ekipo so čez leto tekmovali: Rustja Zvone, Vlado Korpar, Niko Retar, Borislav Zejnullović ter Ismet in Zlatan Kovačević.

Poleg udeležbe na tekmovanjih pa je tekmovalna ekipa izpeljala vsa domača tekmovanja od 1. aprilske tekme na največjo postrv do vseh ostalih, ki so: ribiški maraton, Hrabarjev memorial, 2. ligaški tekmi in Pokal Bistrice. Tekmovanje za Jožetov memorial so izpeljali člani sekcije Vreme. Za neumorno pomoč na tekmovanjih se je potrebno

posebej pohvaliti tajnika RD Jonusa Jašarevskega.

Povedati pa je potrebno tudi, da tekmovanja za posameznike predstavljajo zelo velike stroške in da je le majhen del teh stroškov na RD, ostalega nosijo tekmovalci sami. Poleg naštetih tekmovanj so se tekmovalci namreč udeleževali še mnogih po Sloveniji, za katere pa so prav vse stroške krili sami, kljub temu, da so predstavljali RD Bistrica, za kar jim gredo vse čestitke. Na tem mestu se tekmovalci zahvaljujejo tudi sponzorju Iztoku Setnikarju za njegov prispevek k doseženim rezultatom.

Z.K.

ODLIČNI REZULTATI V 3. KOLU OSNOVNOŠOLSKE LIGE V KARATEJU

Pod pokroviteljstvom Športne zveze Ilirska Bistrica in v organizaciji karate kluba Sokol, so osnovne šole v naši občini prijavile učence v tretje kolo osnovnošolske lige v karateju. Tekmovanje se je odvijalo 02.02. 2002 v prostorih športne dvorane v Slovenski Bistrici. Tekmovanje se je udeležilo 35 osnovnih šol iz cele Slovenije s 150 tekmovalci.

Tekmovanje je potekalo ločeno za dečke in deklice, po sledečih starostnih skupinah:

1-4 razred, 5-6 razred, 7-8 razred

Pa pogledjmo rezultate, ki so jih dosegli

OŠ Dragotin Kette II. Bistrica:

- Mateja Hrvatin 1. mesto v katah (5-6 razred)
- Anja Čekada 2. mesto v katah in 6. mesto v borbah (7-8 razred)
- Maja Kožar 8. mesto v katah (7-8 razred)
- Tina Markovič 10. mesto v katah (7-8 razred)

OŠ Anton Žnideršič:

-Tine Maljevac 2. mesto v katah

in 4. mesto v borbah (5-6 razred)

-Doris Brne 3. mesto v katah in 7. mesto v borbah (5-6 razred)

-Karin Boštjančič 5. mesto v katah (1-4 razred)

-Jan Trstenjak 8. mesto v katah (7-8 razred)

-Monika Tomažič 10. mesto v katah (1-4 razred)

OŠ Kuteževo:

-Darjan Smajla 3. mesto v katah in 8. mesto v borbah (5-6 razred)

-Saša Štefančič 4. mesto v katah (5-6 razred)

OŠ Jelšane:

Monika Tomažič 4. mesto v katah (1-4 razred)

Bistriški osnovnošolci so v močni konkurenci z rezultati dokazali kakaj spadajo v vrh slovenskega karateja.

Naslednje kolo in hkrati zaključek lige bo konec aprila v Mariboru. Žal pa se prvih dveh kol naši tekmovalci niso mogli udeležiti, saj bi s svojim znanjem in rezultati zagotovo posegli po najvišjih mestih v skupnem seštevku.

PLAMING

Plaming, projektiranje in izdelava tehnološke opreme, d.o.o.
Ul. Nikole Tesla 5, p.p. 68
6250 Ilirska Bistrica
tel.: +386 (0)5/70-410-00
fax: +386 (0)5/70-410-55
e-mail: plaming@siol.net

OMNIA ŠPORT

TRGOVINA OPREME ZA ŠPORT IN PROSTI ČAS

VABIMO VAS NA UGODNE NAKUPE
OBLAČIL IN OBUTVE IZ KOLEKCIJE
POMLAD - POLETJE 2002.

TRGOVINA ILIRSKA BISTRICA TPC MIKOZA

Bazoviška 32, 6250 Ilirska Bistrica

tel: 05/7101057, faks: 05/7101058

STVARI, KI JIH NE SMETE REČI POLICAJU!

Mi lahko pridržite pločevinko pive, ker drugače ne morem doseči svojega voznškega dovoljenja?

Mar nisi ti tisti tip iz Policijske Akademije 5?

Hej, ti pa res dobro potegne tvojo golf! Vsaj 230 km/h si moral voziti da si me dohitel!

Tudi jaz sem hotel postati policist, vendar pa sem se potem raje odločil dokončati srednjo šolo...

Wow, na las si podoben tipu s fotografije, ki jo ima na nočni omarici

moja nova punca...

Oh, gospod policist, to je čudovito! Tudi prejšnji policist mi je dal le opozorilo in ne kazni!

Vem, gospod policaj, da sem vozil prehitro, toda ne po svoji krivdi! Veste, ko sem se sklonil, da bi iz torbe vzel eno rolco trave, mi je iz žepa padla pištola in se zagostila med stopalko za plin in zavoro. Zaradi tega sem peljal skozi naselje 140 km/h in takrat ste me vi zaustavili.

GRAFITIRANO!

Na zadnji seji občinskega sveta so sprejeli naslednje sklepe (soglasno!):

Kjer se prepirata dva, ima župan vedno prav!

Toliko veljaš, kolikor te ljudje ne poznajo.

Kdor laže tudi krade. Ampak, če si veliko nakradel, nimaš več potrebe lagati.

Najprej pometi pred svojim pragom, potem pa smeti naskrivaj vrzi pred tuij prag. Če si želiš na bolje in ti gre za profit, si kupi kakšno olje in zlezi v pravo rit!

OSEM NOVOROJENČKOV

V mesecu januarju je v postojnski porodnišnici prišlo na svet 63 novorojenčkov; od tega jih je odšlo v Ilirsko Bistrico nekaj več kot prejšnji mesec in sicer pet deklic ter trije fantki. V Jelšane je kot nova družinska članica prišla Janja, v Veliko Brdo Maja, Dolnji Zemon Lara in Anže, Zarečico Luka, Podstenje Tamara ter v Ilirsko Bistrico Marija in Anže. Vsem očkom in mamicam iskrene čestitke.

Bojana Urh

Novosti iz naše knjižnice

NOVE KNJIGE

- MISLEJ-BOŽIČ, Nadja (ur.). Branje na stičišču
- FOUCAULT, Michel. Arheologija vednosti, (Studia humanitatis).
- HLEBS, Jože. Kozmos, evolucija, življenje
- JANŽEKOVICH, Janez. Smisel življenja, Zbirka Religiozna misel, 12
- JERŠEK, Marjetka. Energija videnja : odkrijte svojo jasnovidnost
- STOKES, Gordon. Brez stresa je učenje lažje
- WALSCH, Neale Donald. Druženje z Bogom
- BLET, Pierre. Pij XII. in druga svetovna vojna
- SMOLIK, Marijan (ur.), KROPEJ, Andrej (ur.). Leto svetnikov
- MICHEL, François. Pojdimo k jaslicam
- TERESA. Sadovi ljubezni : misli za vsak dan
- UNTERMAN, Alan. Judovstvo, Zbirka Mali leksikon
- KVATERNIK, Peter (ur.). V prelomnih časih
- Gostoljubnost v turizmu kje smo in kako naprej
- HARGREAVES, David H., HOPKINS, David, LEASK, Marilyn. Šola zmore več
- SPLICHAL, Slavko (ur.). Komunikološka hrestomatija 1
- MAJCE, Janez. Slovenski denar
- RUS, Veljko. Podjetizacija in socializacija države
- SOLŽENICYN, A. I.. Rusija v razsulu
- DROLIC, Aleš (ur.). Spremljanje pridruženja EU
- DROLIC, Aleš (ur.). Spremljanje pridruženja EU, Zaščita manjšin
- ŠINKOVEC, Janez, TRATAR, Boštjan. Obligacijski zakonik
- ŠKOF, Branko (ur.), KOVAČ, Marjeta (ur.). Uvajanje novosti pri šolski športni vzgoji
- BIZJAK, Janez, LAH, Avguštin

- (ur.). Turizem in okolje
- GONICK, Larry, OUTWATER, Alice. Okolje v stripu
- LAH, Avguštin. Voda - vodovje
- OBLAK, Franc. Naloge in vaje iz matematike, Četrta vadnica
- OBLAK, Franc. Naloge in vaje iz matematike, Druga vadnica
- WILKES, Angela. Spremljajmo letne čase
- LAH, Avguštin (ur.). Zdravje in okolje
- BAJT, Joško. Boj za lastno zdravje
- CARR, Allen. Končno nekadilci - brez truda in za vedno
- GONICK, Larry, DEVAULT, Christine. Seks v stripu
- LUKAS, Elisabeth. Tudi tvoje trpljenje ima smisel
- MEŠKO, Sabrina. Mudre življenja
- MIKLOŠIČ, Marjan. Z začimbami do zdrave prehrane
- NITSCH, Cornelia. Dr. Mama!
- NOVAK, Peter, MEDVED, Sašo. Energija in okolje
- TOURLES, Stephanie L.. Negujmo telo naravno!

Internet

DNEVNIK NEKEGA BOSANCA

III.DEL – VRNITEV

Zaradi vojne je neki Bosanec s svojo družino zapustil domovino in odšel v Kanado, nato pa se je preselil na Florido. Tudi tukaj mu ni bilo vseč, zato...

1. september:

Dobil denar od zavarovalnice. Zasovražil sem to Ameriko. No, ja, kot tudi Kanado. Svojo družino prepričujem, da obiščemo Disneyland. Potem pa bomo premislili kam in kako.

8. september:

Potrošil sem denar od zavarovalnice. Ne vem, kam naj gremo. Otroci bi že morali v šolo. Končno se mi je posvetilo. Poklical sem sorodnike da mi svetujejo, kako naj kupim stanovanje v Sarajevu. Po hitrem postopku se učimo gramatiko, jaz pa že uspešno razlikujem »ekavico« in »ijekavico«. Otroci mešajo mehki in trdi »č«, pozabljajo vstaviti »h«, kjer je potrebno, ipd. Kaj bo z nami!

24. oktober:

Sorodniki so mi javili, da je na občini eden, ki bi mi poceni uredil papirje ter eden, ki bi mi zrihtal kakšno stanovanje. Prodali avto in računalnik. Poslali denar za stanovanje.

25. november:

Papirji za stanovanje v Sarajevu so urejeni, sreči ni videti konca. Mi smo brez denarja. Otroci ne hodijo v šolo. Vsi pomagamo v bližnji samopostrežbi, imamo dovolj za motel in karto. Priprave za vrnitev so v teku. V sobi gledamo CNN in poskušamo razumeti trenutno politično situacijo. Jaz imam probleme z razumevanjem notranjih meja, pa valjda se nismo za to borili. Pravijo mi, naj ne serem!

24. december:

Še zadnje priprave za pot. Kupili smo najcenejše karte, na prvi dan Božiča – avion bo prazen. Po vsej sili moram kupiti leviske, ker me ne morejo več gledati v teh mojih cunjah. Vsi smo se lepo oblekli, s seboj smo vzeli tudi nekaj baterij, sveč, mleka v prahu, kavo ter dve-tri čokolade. Da razveselimo naše. Zadnja noč na prekletem severnoameriškem kontinentu. Strela udarila tistega, ki je ta kontinent sploh odkril-in vse, ki tu živijo!

25. december:

Prvi dan Božiča. Komaj čakam, da se namestim v avionu. Naletim še na Dedka Mraza v bermudah in ga pošljem v eno stvar! Predamo stvari v kontrolo, vzamejo nam vrečo z rižem ter vrečke mleka v prahu... Pravijo, prepovedano po nekem njihovem zakonu! To je že preseglo vse meje! Tekoče kolnem. Oni se mi smejejo. Budale. Stevardesa me opozori, naj pazim, kako se obnašam, ker sem ljubeznivo stisnil pilota in mu zakričal na uho : »Vozi, Miško!«

27. december:

Amsterdam. Mmmmm, že občutim vonj Evrope. Oba potna lista, tako rdeči kot tudi plavi sta nam pretekla. Dva dni prenočimo na policijski postaji. Vzeli so nam sekret papir – vnetljiv material, pravijo. Z ene role odtržem malo papirja, nikoli se ne ve. Nihče ne opazi.

31. december:

Evo nas na poti za Dunaj. Med seboj smo se že vsi pokregali. Obtožujejo me, da sem jih vse spravil v težave, brez njihove volje. Prepričujem jih, naj ne serjejo in naj se pridno učijo, skoraj smo že doma. Pristanemo na Dunaju. Ah, Vienna, Strauss, Waltzer, Dunau,...klin'c! Policija nas loči na poseben izhod.

1. januar:

Novo leto dočakal v krogu družine, v posebej okrašeni celici. Otrokom podarim čokolade. Fati sem uspel ukrasti en tester v FREE SHOPU v Amsterdamu – Gyvency for men. Všeč ji je. Diši.

Pravijo, da nas bodo čez dva dni spustili. Hrana dosti boljša od tiste v Amsterdamu. Skoraj sem že pozabil na tisto sranje, ki smo ga jedli na tisti poganski Floridi. Mekdonald, Meklaud, Mekintos, Meksiko, to so samo nekatere od prepovedanih besed po našem groznem ameriškem doživetju.

6. januar:

Zagreb.

»Servus lepi Zabreg moj, kaj se krije v mahali toj!« Spet kontrola. Odvzamejo nam uvožene baterije – uvoz nevarnega materiala! Iz policije nas spustijo že po 20 minutah, opravičijo se. Da nam ne bi bilo potrebno plačati carine, pustim lažni Rolex na policiji in odtržem gumb s Fatine jakne, da izgleda rabljena. Nihče od družine ne govori z mano. Trdijo,

da je neumna ideja o vrnitvi moja. Carinik se smehlja, policaji se smejejo, taksist se smehlja, jaz mislim, da je nekaj hudo narobe. Niso me vprašali niti za vizo, niti za potni list, niti za šahovnico... Vprašam, če potrebujem vizo, pa se začnejo vsi krohotati. Pravijo, kak' ste vi Bosanci bedasti.

7. januar:

Odvzamejo nam avio-karte – omenjajo nekakšen meddržavni sporazum. Nič mi ni več jasno, bunim se kot Grk v zaporu. Ugotovim, da nima smisla in iz nogavice potegnem še zadnje dolarske rezerve. Odločim se nadaljevati pot z avtobusom. Na srečo je taksist sprejel tudi dolarje. V zadnjem trenutku pridrim na avtobusno postajo, banka še dela. Menjam dolarje v kune za karto in KM (verjetno kilometre?) za prtljago. V čakalnici vsi kadijo, postane nevzdržno. Grem na sekret, da pridem k sebi. Tako smrdi, da komaj stojim na nogah. Nekako se privlečem do izhoda. Prerivamo se na vstopu v avtobus, nekdo je prodal višek kart – težka bo. Jaz sem pristal na tri sedišča za štiri osebe pod pogojem, da prtljago držimo v naročju. Bolje ista nego ništa! Ajd, si mislim, samo da je glava cela!

8. januar:

To pišem potem. Bil je tako mrzlo, da bi tudi pingvini padli v nezavest. Se pa tolažim, kako je šele v Kanadi. Poskušam zaspati, vendar ne morem. Glasbeni okus šoferja je še hujši od tistega že tako slabega predvojnega.

V zadnjem delu avtobusa nekdo bruha. Nekdo je spredaj odprl Argeto in odvil kuhana jajca. Slabo mi je. Bog se me usmili! Avtobus se ustavi na treh carinah in treh policijskih kontrolnih točkah. Odvzamejo mi kožno jakno, ki sem jo še pred vojno kupil v Turčiji. Kakšna noč!

11. januar:

To pišem na koncu poti. Dva dni smo bili zaštopani na Makljenu. Na srečo je imel en izkušen potnik na tej relaciji paket kuhanih jajc. Neki švercer pristane, da mi da paket Argete za žepni Nintendo. Neumnež, jaz sem kupil Nintendo na razprodaji za \$4.99. Nismo lačni, me pa boli vsaka mišica od tega sedenja. Sedaj imamo dovolj mesta, ker so po poti policaji zadržali nekaj sumljivih potnikov.

Prevod in priredba: B.O.

Naslov izvirnika:

Dnevnik jednog Bosanca

RENAULT
AVTOSERVIS
Smrdelj Valter s.p.

6250 Ilirska Bistrica, Bazoviška 44
Tel.: 05/71-00-760, Fax: 05/71-00-761

POZOR

POZOR

POZOR

POZOR

VELIKA RAZPRODAJA VOZIL LETNIK 2001

POPUST:

TWINGO 150.000 SIT
CLIO 150.000 SIT
THALIA 150.000 SIT
KANGOO 250.000 SIT
MEGANE 250.000 SIT
SCENIK 250.000 SIT
LAGUNA 400.000 SIT
ESPACE 500.000 SIT
+ 50.000 SIT BON ZVESTOBE

MITJA HAIR TEAM

Poslovni center Mikoza, Bazoviška 32
Informacije-naročila: tel: 05/714-44-43

Ob odličnih frizerskih uslugah nudimo še:

- *svetovanje glede vaše pričeske
- *ugodne cene frizerskih storitev
- *izobraževanje frizerjev
- *onemoglim, starejšim in vsem strankam, ki jim je prihod v salon onemogočen, nudimo svoje usluge na domu

Še o članku: KDO VODI OBČINO?

Pod zgornjim naslovom se je Vojko Tomšič razpisal v članku Sneznika z dne 31.1.2002. Seveda ni povedal nič pametnega in koristnega. Dosegel pa je edini namen, to je žaljivo opravljanje oseb, ki so mu ovira tudi v predstoječi volilni kampanji.

Kot bivši svetnik bi moral vedeti, da občino vodi svet občine z večinskim odločanjem o vseh pomembnih in finančno podprtih zadevah. Dobre rešitve in tudi kakšno slabo je treba pripisati v celoti temu organu.

Prav gotovo pa ima pri vsem veliko odgovornost župan na čelu občinske uprave, ki mora pripraviti dobre strokovne rešitve za odločanje na občinskem svetu in jih mora nato učinkovito in racionalno izvršiti. To mu doslej tudi dobro uspeva.

Pisec članka se ni dotaknil problemov z dobronamerno kritiko, temveč je uporabil znano žaljivo in intrigantsko metodo diskreditiranja oseb.

Bližajo se nove volitve, ki bodo naše delo nagradile s ponovno izvolitvijo, ali pa ne, če nismo zadovoljili pričakovanj občanov. Dvomim pa, da bodo uspeli na volitvah taki, ki se v javnosti oglašajo kot opravljalci, intriganti, ki le napadajo druge, sami pa volilcem nimajo kaj ponuditi.

Nekatera pojasnila na odprta vprašanja v članku bom na kratko nanizal in jih namenjam predvsem mlajšim bralcem, ki časovno odmaknjenih dogodkov ne morejo poznati.

Ilirska Bistrica je začela izgublјati takratni položaj upravno-političnega centra že v letu 1952. Takrat je nastopilo prvo

združevanje okrajev. Ukinjen je bil tudi okraj Ilirska Bistrica, ki je bil po obsegu večji od sedanje občine. Segal je do: Golca, Slivja, Tater, Kozjan in Suhorja. Veliko ljudi in služb se je preselilo v Postojno (Oblastni odbor) ali ostalo brez dela. Pozneje, ob ponovni centralizaciji okrajev pa v Koper. Šele okrog leta 1963, ko je bil izveden zadnji ciklus združevanja do tedaj premajhnih občin, je bil dosežen obseg sedanje občine Ilirska Bistrica. V navedenih obdobjih so se formirala podjetja in zavodi regionalnega značaja s sedežem v Postojni, kot npr.: gozdno gospodarstvo, železniško podjetje, i dr., ki še danes zaposlujejo velko ljudi.

V letih 1971-72 se je ponovno začela politična akcija formiranja upravno-političnih bazenov. Seveda v našem primeru v Postojni. Prišlo je do institucionaliziranja medobčinskih forumov: ZK, SZDL, ZS. Imenovan je bil tudi medobčinski svet skupščin občin, vendar le kot posvetovalni organ prav po zaslugi takrtnega našega občinskega vodstva. Zgodovina se sicer ponavlja. Ponovno govorimo o decentralizaciji in regionalizaciji države. To pa bo pomenilo za periferne občine, kot je naša, nadaljnjo izgubo državnih funkcij in občinskih pristojnosti ter delovnih mest.

Glede likvidacije TOK-a pa naslednje. Direktorsko mesto v TOK-u sem praviloma prevzel takrat, ko je podjetje zašlo v krizo in nikdar po svoji želji:

Leta 1972, ko je TOK zaključeval investicijo v zgrešeno tehnologijo, ki ni dala pričakovanih rezultatov,

-podjetje je bilo sanirano z lastnimi tehnološkimi kadri in z ostrimi notranjimi racionalizacijami, kar je povzročilo politične konflikte.

-Konflikti so se kompromisno razrešili z mojo izključitvijo iz ZK vendar z zahtevo, da opravljam dolžnosti direktorja do uspešne sanacije podjetja.

-Po izvršeni 1. fazi sanacije je direktorske posle prevzel v maju 1975. leta Lipolt Franc, dotakratni vodja tehnološkega sektorja. Lipolt je imel tudi največ zaslug, da se je tehnologija finalizacije citronske kisline u SMD iz Nemčije v najnujnejšem obsegu sanirala. Pod njegovim vodstvom je TOK v naslednjih letih dosegla trdno dohodkovno stanje in s kooperacijami dosegala že 50% delež finalne čiste proizvodnje.

Drugič sem prevzel vodenje podjetja, kot rešitev v sili v marcu 1987, ko je bil takratni direktor v postopku kazenske preizkave. Imenovan pa sem bil za direktorja šele novembra 1987. Rezultati zaključnega računa za leto 1986 so pokazali, da sem prevzel sledeče stanje:

570 milijonov din nepokrite izgube

-60 milijonov din primanklјaja v skladu skupne porabe

-1000 milijonov kratkoročnih kreditov za pokrivanje manjkajočih obratnih sredstev

-146% je znašala takratna obrestna mera za kredite, ki je naraščala zaradi vse večje inflacije.

-420 milijonov din ali 1.923.519 DM je ostalo koncem leta 1987 neizterjanih neopravičeno plačanih avansov Kvarner Exspressu Opatija, kot fiktivno plačilo

POJASNILO

»Vaš kotichek« je rubrika v kateri objavljamo mnenja oziroma mišljenja bralcev, ta niso stališča glavnega in odgovornega urednika, uredništva ter uredniškega odbora in se od njih distanciramo.

odkupa deviz.

V postopku sodne izterjave je tožena stranka (KEY) trdila, (1987 – 90), da so bila ta sredstva v dogovoru z občinskim vodstvom in vodstvom TOK kanalizirana in porablјena v RTC Sviščaki za investicije na Sviščakih.

Kriza, ki jo je povzročila predvsem vse večja nesolventnost jugoslovanskega trga v letih dom 1990 je zahtevala notranje zaostritve gospodarjenja in ponovno omejevanje rasti osebnih dohodkov. Politični pritiski in zahteve Neodvisnega sindikata, da se morajo OD povečati za 50% in v naslednjih 3 mesecih do maja za 100%, so povzročili, da sem koncem marca 1990. leta odstopil iz direktorskega mesta, ko je podjetje še vedno poslovalo s pozitivnim rezultatom.

Ker DS podjetja ni mogel zagotoviti imenovanje novega direktorja, sem ponovno prevzel funkcijo vršilca dolžnosti direktorja v maju istega leta in zasilno reševal stanje do oktobra. Ponudila se je rešitev, ki jo je predlagal sekretar za gospodarstvo RS in v soglasju z občinskim vodstvom delegiral za direktorja Vidmar Jožeta iz Ljubljane. To pa je že druga zgodba.

Do zmanjšanja zaposlenosti je moralo priti povsod tam, kjer je bila storilnost v razkoraku do zapadlih konkurentov tudi do 8-krat.

TOK je imela izdelan sanacijski program, ki bi zagotavljal zaposlenost za 150

delavcev, tudi ob upoštevanju izgube jugoslovanskega trga.

Stečaj se je uvedel v januarju 1991 leta po dogovoru med Rep. sekr. za gospodarstvo, vodstvom občine in Banko Koper. Pred tem pa so nekatere politične stranke in predvsem Stranka Zelenih zahtevale ustavitev proizvodnje. Na kolektiv pa so vplivale preko Neodvisnega sindikata tako, da je večina kolektiva celo glasovala za uvedbo stečaja in s tem za zaprtje dobre in slabe ali čiste in umazane proizvodnje.

-Uradno je stečajni postopek začel na osnovi blokiranih žiro računov za znesek, ki je znašal največ 7.056.000 konvertibilnih din (19.11.1990).

-Neizterjani avansi neopravičeno plačani Kvarner Expressu Opatija na račun razvoja Sviščakov (RTC) pa so znašali po tekočem tečaju 13.465.000 – K – din (brez zamudnih obresti).

Bralcem prepuščam sodbo, kdo je vplival in največ prispeval k »spremstvu« delavcev TOK na Zavod za zaposlovanje. Tudi zakaj se je prekinil razvoj Sviščakov in obstoj firme RTC Sviščaki, ki je bil odvisen le od priliva TOK-ovih sredstev preko KEY Opatija.

Na koncu zaključujem, da so pisci tako opravlјivih člankov neresni in takšni ne sodijo v javno glasilo.

VITOMIR DEKLEVA
Podžupan in član ZZP

Komentar k uvodniku z “izvirnim” naslovom: BISTRIŠKI AZIL ZA ZAPUŠČENE PSE IN...

Urednice Urh, v Snežniku št.136 z dne 31.01.2002

Že dalj časa se ob prebiranju Sneznika sprašujem, ali je ta časopis glas civilne družbe, kot si ga predstavljam, da naj bi bil: korekten, objektivnen, z nepristranskimi članki, ali pa je ta namenjen le blatenju župana in njegovega dela.

Ves čas mojega županovanja nisem pričakoval od vašega časopisa samo hvale, niti nisem nikoli poskušal vplivati na vas in vaše sodelavce, da bi se izogibali kritiki mojega dela, kar mislim, da je tudi prav. Pisanje naj bo korektno in sprejemljivo za civilizirano družbo, kot naj bi bila naša država. Žal pa se v času vašega urednikovanja, prav v vašem časopisu, pojavljajo članki, ki niso zgled objektivnosti in doslednosti, posebno pa niso v skladu z novinarsko etiko, ki novinarje opozarja, da opravljanje, natolcevanje in širjenje nepotrjenih “resnic” ter predsodkov, ni vredno dobrega novinarja.

Spoštovanju novinarskega kodeksa pa je še posebej zavezan urednik oz. urednica, v tem primeru vi, ga. Urh.

Prav v zadnji številki glasila ste šli čez vsako mero. Kot urednica in komentatorka. (Ne bom se spuščal v članek vašega pisca Tomšiča, ker o njem in njegovih že tolikokrat ponavljenih podtikanjih ne mislim razpravljati. Ni vredno. S Tomšičem se bova srečala na pristojnem mestu za dokazovanje klevet. Od njega in vas pa le pričakujem, da bo z naslednjo številko Sneznika začela izhajati nadaljevanka, kaj je doslej za našo občino (ki se kot ladjica potaplja ob tako nesposobnem županu) naredil on, v svoji “bogati” in “vsestranski” karieri. Gotovo bo to dolgo in zanimivo branje).

O vašem uvodniku in oblikovanju

časopisa, ki presega vse meje novinarske etike, predvsem pa je brez osnovnega novinarskega znanja pa naslednje: Prav bi bilo, urednica ga. Urh, da vzamete v roke NAŠ ČAS-OPIS, osnovnošolski delovni zvezek za izbirni predmet Šolsko novinarstvo za 7., 8. in 9. razred devetletne osnovne šole (avtorica je naša znana novinarka in profesorica dr. Manca Košir), kjer je nazorno razloženo bistvo novinarstva. Svetujem vam, da rešite tudi kakšno praktično nalogo, ki je v tem učbeniku, vsekakor vam bo to koristilo. Vsako delo se namreč začne pri učenju osnov. Sam sem učbenik prebral in iz njega vam citiram nakaj najosnovnejših meril o novinarski etiki.

1. Dober novinar spoštuje dolžnosti, ki jih nalaga profesionalni novinarski kodeks. Njegova temeljna dolžnost je ščititi dostojanstvo osebe. Najprej svoje lastne, zato naj ne piše traparij in ne ravna z javno besedo kot svinja z mehom. Lastna vest ti bo povedala, kaj je prav in kaj je narobe. Prisluhnji ji v samoti in tišini. In vedel boš.

2. Potem je potrebno spoštljivo obravnavati tistega, o katerem pišeš. Dobro premisli, da ne boš o njem/njej zapisal česa, kar ne bi rad, da bi drugi o tebi. Opravljanje, natolcevanje, širjenje govoric in predsodkov ni vredno dobrega novinarja.

3. Novinarski kodeks terja, da pišeš po resnici in pravici. Da preverjaš informacije. Da čim bolj celovito predstaviš problem. Da ščitiš ranljive (otroke, bolnike) in ne delaš samo za denar, ampak za javno dobro.

Da ste oblikovanja in sestavljanja časopisa neveščni, kaže vaša razporeditev članka v Snežniku: Kdo vodi občino? Po vsej novinarski logiki, bi članek v običajnemu časopisu sodil v rubriko

Pisma bralcev, kar naj bi pri vas, kot razumem, nadomeščala rubrika Moj kotichek. Čeprav ste se od omenjenega članka ogradili, kot ste napisali, da to niso stališča glavnega in odgovornega uednika ter uredniškega odbora, ste istočasno izvleček z “udarnim” naslovom postavili na naslovno stran časopisa in tako zavedli bralce, kot da bi bil to vaš prispevek oziroma prispevek vaših novinarjev. Od česa ste se ogradili?

Poleg te reklame, za katero vam “čestitam”, pa ste odlično reklamirali tudi naslednjo številko Sneznika (konec koncev je pglavitna naloga urednika, da je prodaja časopisa kar najboljša, mar ne?). Že v uvodniku ste se na vam značilen, tendenciozen način lotili tudi časopisnega žanra ankete, priljubljene, obenem pa tudi velikokrat zlorabljene metode, uporabljene za namerno usmerjanje bralcev.

Na vprašljivo primernost ankete sem bil sam opozorjen z več telefonskimi klici. Po povedanem, močno dvomim v verodostojnost podatkov, posebno če še pomislim na to, kdo so bili sestavljalci in postavljalci vprašanj. Kar nekaj anketirancev mi je celo dejalo, da je izvedba ankete potekala nestrokovno, zavajajoče, postavljena vprašanja pa so napeljevala k željenim odgovorom. Moram pa dodati, da sem po eni strani vesel rezultatov, ki jih napovedujete, 23% glasov še pred volilno kampanjo je veliko. In še nekaj, na volitvah vedno zmagam, ko mi vaš časopis napove prepričljiv poraz. Če vam bo z “vašo resnico” uspelo naslednji mesec povečati prodajo Sneznika, ste vsaj v nečem uspel. Bravo! Po vaši zaslugi v Snežnik tako postal še en “viden” člen v verigi rumenega tiska. Ali je to vloga in namen lokalnega časopisa? Razmislite.

Urednica, ali je potrebno spraševati, kaj se je v občini, v času mojega županovanja naredilo (zgodilo), ko bi to lahko sama ugotovila, če bi se kot novinarka kdaj udeležila kakšne prireditve, otvoritve, sestanka, ali če bi kdaj zdržala na seji občinskega sveta več kot uro.

Naj vas na koncu še vprašam, ali sem

vam tak trn v peti zato, ker vas k takemu pisanju kdo napeljuje, midva se konec koncev niti ne poznavata niti se še nisva nikoli pogovarjala. Mogoče vas bi morala kdaj zanimati tudi moja resnica in ne samo resnica določenih akterjev bistriške politične scene. Navsezadnje ga urednica, vsaka medalja ima dve plati!

FRANC LIPOLT

Pisanje...

Pisanje pisem bralcev so hobi, ki nekako ni po mojem okusu. Kljub temu me včasih prevari. Tako so me ob prebiranju prispevka Vojkota Tomšiča v prejšnji številki tega časopisa zasrbeli prsti. Potem ko sem zaprl usta.

Tako. Zdaj vemo. Če ne bi Bistrica imela ZZP-ja, bi imeli ničelno (0%) brezposelnost. Takorekoč matematično dokazano. Če je ničelna brezposelnost teoretično nemogoča, toliko slabše za teorijo! Škoda je le, da massa Tomšič ni imel možnosti pokazati svojih talentov in narediti ekonomski obrat ob katerem bi še Kardelj zardeval. Tako pa so grdi ex-managerji vse zafurali.

Le ena lepotna napakica je. Massa Tomšič je bil v prejšnjem desetletju eminenten član LDS-a, ki je vladal v teh krajih (tudi župan je bil iz te stranke). Tako se živo spomnim njegove ideje s tribune o problematiki drog v Bistrici; približen citat: “Zakaj pa ne bi to generacijo pustili in reševali naslednjo.” Preprosto, mar ne.

Vse bolj se mi dozdeva, da so zato, da ni v Il.B. boljše krivi tomšiči. To so tiste vrste Bistričani, ki radi predvsem sesuvajo, še najrajši svoje soobčane. Pri čemer pa ne le, da nimajo kaj pokazati, temveč nimajo niti kakšne dobre ideje o tem, kako stvari izboljšati.

Leto 2002 je volilno leto in tudi tomšiči so politično aktivni. Ne tako, da bi rekli to in to se lahko dela boljše, tako in tako je treba, da bo kam šlo. Jok, tomšiči imajo boljši recept. Sesuvanje ljudi, ki trenutno nekaj počnejo. V upanju, da je tomšičev v občini dovolj za eno močno svetniško skupino. Potem pa bomo že kako. Delo iz prejšnjih mandatov v hadezejevskem stilu je ostalo nedokončano. Vsa ta srd nad sedanjo glavo občine je pravzaprav razumlјiv. Čeprav je moderno in kunšno udrihati čez Franca L., ki se ga slika kot vseh sedem jezdecev apokalipse in osem nadlog skupaj, bom jaz kot človek z dokazano slabim občutkom za timing pač rekel, da je razlika očitna. Človek je po mojem mnenju pač dober župan (aha, bo rekel TŠ, saj sem vedel).

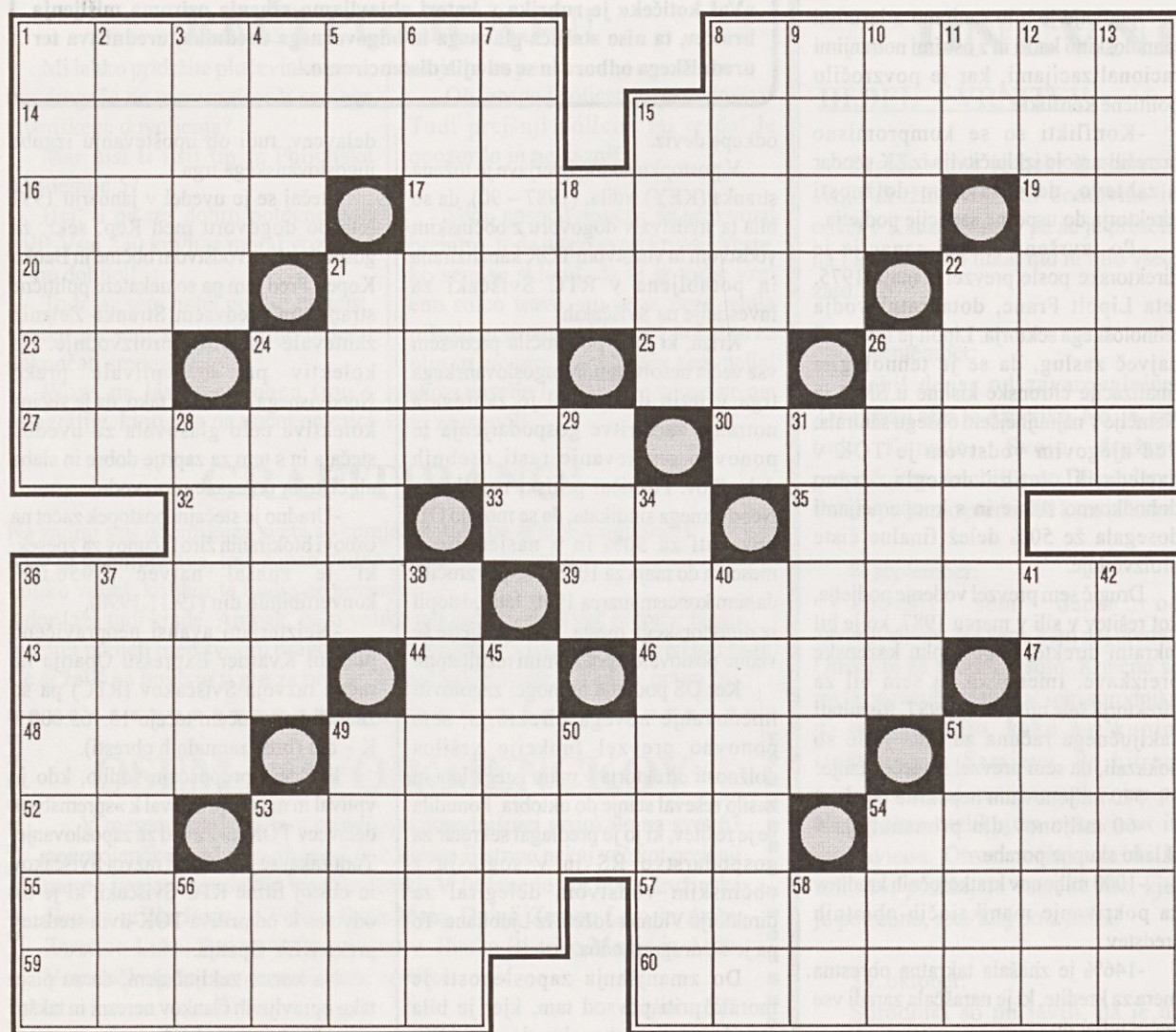
Sicer pa sem, prosto po tomšiču, prodana duša. Ma kaj to, celo zelo poceni sem. Hvala za info. Sporočam županu, da ne dvignem več roke zanj, če ne bo zvišal tarife. Do zdaj se je namreč od vseh teh dotacij Direktu v moj žep nakapalo natanko 0 SIT.

Če bi mi bilo vseeno, bi rekel, ah kaj, tomšiči so bolj glasni in marsikoga prepričajo, pa naj si bo karkoli že. Namesto tega pa vabim gospoda Tomšiča na javno soočenje mnenj o včeraj danes in jutri v Il.B.

Sicer pa se mi massa Tomšič kar malce smili. Če misliš, da so vsi ljudje kupoprodajne pogodbe, potem je svet verjetno hudo siv.

Dejan Ujčič

Nagradna križanka

Mali oglasi

V Ilirski Bistrici ugodno prodamo adaptirano 3-sobno stanovanje, 55 m² v podpriljičju bloka na Župančičevi ulici;
Informacije na tel: 041/329-475

V Vrbici prodam 3.035 m² zazidljivo parcelo;
Ponudbe na tel: 041/449-688.

Kupim stanovanje v Ilirski Bistrici od 50 - 70 m² v Prešernovi, Župančičevi, Gregorčičevi ulici ali na Vojkovem drevoredu.
Ponudbe na tel.: 041/ 345 -753.

Prodamo dvosobno stanovanje cca. 60 m².
Ponudbe na telefon: 00492331330500 ali v uredništvo Snežnika.

V Vrbici pri Ilirski Bistrici prodam DVE ZAZIDLJIVI PARCELI, velikosti 3.035 m² in 1.600 m².
Telefon 041/449 688.

KUPIM vikend na Sviščakih. Ponudbe v uredništvo Snežnika.

V Ilirski Bistrici, Aljažev breg, PRODAM starejše gospodarsko poslopje, lokacija primerna za spremembo v stanovanjsko hišo, v izmeri 135 m² in z dvoriščem v izmeri 95m², z dvema garažama, ter z elektriko in vodo, po ugodni ceni. Možnost nakupa sosedovega zemljišča. Informacije na tel. 05/ 71 41 842 ali 05/ 71 45 129

NUDIM INŠTRUKCIJE IZ PREDMETOV MATEMATIKA IN FIZIKA ZA OSNOVNO TER 1. IN 2. LETNIK SREDNE ŠOLE. INFORMACIJE DOBITE NA TELEFON: 031/278-353

IŠČEM kupca za polovico vikenda na Sviščakih.

Ponudbe na tel: 041 52 89 79

INŠTRUKCIJE iz angleškega jezika za osnovne in srednje šole.
tel.: 05/714-43-84

Poučujem in inštruiram italjanščino, Patricija 040 378888

REŠITEV JANUARSKE KRIŽANKE

VODORAVNO: 1. SEKRET, 7. KEMAL, 12. PROFIL, 13. OPICA, 14. RIN, 15. SARKAZEM, 17. ANTA, 19. KETTE, 20. TARLE, 22. AKRIT, 25. OTROK, 28. ANNE, 29. SALAMINA, 31. OTT, 33. EMONA, 34. UNESEK, 36. TIRAN, 37. TANTRA.
NAVPIČNO: 4. R(UDOLF) F(RANCL), 35. E(MIL) N(AVINŠEK).

OBVESTILO

CZNI CIVILNO ZDRUŽENJE
ZA NADZOR INSTITUCIJ

CZNI, v nadaljevanju Civilno združenje za nadzor nad institucijami je pravna oseba zasebnega prava, vpisana v register društev, ki pomaga članom pri odkrivanju nepravilnosti v slovenskih institucijah (vse vrste sodišč, državna administracija...) katerih posamezniki delujejo z nekontrolirano močjo neobjektivnih ocen na posledice navadnega državljana..

CZNI organizira okroglo mizo z javno tribuno v petek, dne 1.3.2002 v prostorih kinodvorane v Pekrah pri Mariboru ob 16 uri na temo: ALI RES NEODVISNO IN NEPRISTRANSKO SODSTVO V SLOVENIJI?

Povabljeni so predstavniki civilne družbe, vsi vodilni predstavniki parlamentarnih strank, predsednik vrhovnega sodišča, pravosodni minister, predsedniki nekaterih sodišč, varuh človekovih pravic in predstavniki medijev.

Člane in ostale državljane Slovenije pozivamo, da nam pisno pošljejo vprašanja, ki se bodo javno zastavila tistim prisotnim udeležencem, na katere bodo vprašanja naslovljena; neprisotnim udeležencem pa bomo pisno od njih zahtevali jasen odgovor.

Informacije na Franetič 05/788 00 33 in Kreslin 02/ 681 26 31

OPRAVIČILO

Pri članku »Srečanje starostnikov v Jasenu« je pisec napačno zapisal imena organizatoric kulturnega programa. Pravilno se glasi: Magda Logar in Tamara Štefančič. Prizadetima se od srca opravičujemo.

OZRK IL. Bistrica

VODORAVNO: 1. klient, 8. stropna deska, debela deska, 14. kmetijski stroj, 15. ameriški teniški igralec (Jim), 16. telesna poškodba, 17. vojašnica, 19. kemični simbol za element radij, 20. naglas, poudarek, 21. pivnica, vinska klet, 22. športne sani, 23. kemični simbol za element natrij, 24. ime glasbenika Claptona, 25. nikalnica, 26. stik roke s trupom, 27. kalcijev karbonat, 30. majhen osat, 32. japonski drobiž, 33. sodobni italijanski popevkar, 35. grška črka, 36. del omare, 39. kotlič, 43. reka v Sibiriji, 44. samoglasnika, 46. nelagoden občutek, 47. Ludolfovo število, 48. avstrijska poročevalna agencija, 49. šesti sklon, 51. kratica za slovenski tolar, 52. deveta in enaindvajseta črka abeceda, 53. slon, 54. huda nalezljiva bolezen, 55. Kekčeva sestra, 57. vrsta aparata za projiciranje TV slike, 59. italijanski pevec zabavne glasbe, 60. gora pri Triglavu.

NAVPIČNO: 1. očetova sestra, 2. vrsta

metulja, 3. slovenski stomatolog, 4. izraelsko pristanišče, 5. inicialki elektrotehnika Tesle, 6. alkaloid v listih koke, 7. kandiran pomarančni olupek, 8. otok v Indoneziji, 9. mesec, 10. nadav, 11. kemični simbol za element nikelj, 12. angleški humorist, pisatelj (Klapka), 13. polnokrvni arabski konj, 15. ameriški filmski režiser (Christopher), 18. avtomobilska oznaka Splita, 21. simbol vladarske časti, 22. slovenski kipar (Stojan), 24. Zevsov ali Atenin ščit, 26. muslimansko moško ime, 28. puljska znamenitost, 29. slast, 31. abortus, 34. italijanska smučarka (Isolde), 36. velik kos blaga iz nepremočljivega platna, 37. plazilec, 38. zadnji igralec v nogometni obrambi, 40. umetno dobljeni radioaktivni izotop vodika (T), 41. potomec, naslednik, 42. brenkalo, 45. grška črka, 49. prelaz na Velebitu, 50. enaka samoglasnika, 51. islamski asket, 53. rusko žensko ime, 54. kovanje, 56. kemični simbol za element niobij, 58. pritrilnica.

Dimitrij Grlj

NAGRADO,
VEČERJO ZA DVE OSEBI PRI GRILL DANILU,
za januarsko križanko prejme:

GREGORČIČ JANA
Dolnji Zemon 92, 6250 ILIRSKA BISTRICA

ČESTITAMO SREČNI NAGRAJENKI
IN JI ŽELIMO "DOBER TEK".

REŠITEV
FEBRUARSKE
KRIŽANKE

nam pošljite do
20.marca 2002,
na naš naslov:
UREDNIŠTVO
ČASOPISA SNEŽNIK
Bazoviška 40 6250 Ilirska
Bistrica

Med prispelimi pravičnimi
rešitvami bomo izžrebali
nekoga, ki bo prejel lepo
nagrado:

VEČERJO ZA DVE
OSEBI V GOSTIŠČU
GRILL DANILO

GOSTILNA S PRENOČIŠČI
POTOK
Ema Deželak s.p.

Dolenje 64, 6254 Jelšane
tel. +386 (0)5/71-42-648
GSM: 041/747-657

Spoštovane žene in dekleta,
vsaj ta dan v letu si dovolite,
da za vas in vašega spremljevalca
pripravimo večerjo, zato ste v
soboto 09.03.2002 ob 20.30
vabljeni na plesni večer z
ansambлом Casablanka.

PRODAJNA
MESTA
ČASOPISA
SNEŽNIK:

V VSEH TRGOVINAH
ILIRIJE, V TRGOVINI
BALASTY, V PAPIRNICI
LINEA ART, V TOBAKU,
V PAPIRNICI "POD LIPO",
NA BENCINSKEM SERVISU
ISTRABENZA IN V
TRGOVINI TUŠ.

Snežnik

Časopis Snežnik je nestrankarski
časopis, ki izhaja na območju
občine Ilirska Bistrica.
Cena izvoda je 250,00 SIT.

Naslov uredništva:
Bazoviška 40, 6250 Ilirska Bistrica,
tel. 05/71-00-320, fax. 05/71-41-124
e-mail: ga-commerce@siol.net
Ustanovitelj: Borislav Zejnullović
Izdajatelj: "GA Commerce" d.o.o.
Bazoviška 40, 6250 Ilirska Bistrica
Glavni in odgovorni urednik:
Borislav Zejnullović
Urednica: mag. Milena Urh
Uredniški odbor: Laszlo Balazs, Vladimir
Čeligoj, Dimitrij Grlj, Maksimilijan Modic,
Ksenija Montani, Danilo Pugelj, Joško
Stegu, Ivica Smajla, Jožef Slenc, Igor
Štemberger in Heda Vidmar.
Strokovni sodelavec: Bojan Oblak
Tehnični urednik: Raymond Fabijanič
Slika v glavi: Fotografija - Hinko Poročnik
Oblikovanje - Romeo Volk
Tisk: Grafični Atelje, Alma Zejnullović s.p.
Naklada: 1500 izvodov

Nenaročenih člankov ne
honoriramo.
Rokopise in fotografije vračamo.

Na podlagi zakona o DDV sodi časopis
med proizvode, za katere se obračunava
DDV po stopnji 8.5%.
Javno glasilo Snežnik je vpisano v
Evidenco javnih glasil, ki jo vodi
Ministrstvo za kulturo RS pod številko 1679.

Kako potekajo priprave na uvajanje schengenskega sporazuma in kdaj bo Republika Slovenija začela izvajati ta sporazum na meji z RH?

Amsterdamska pogodba o EU (oz. t.i. schengenski protokol) določa, da morajo vse bodoče članice EU v celoti prevzeti schengenski pravni red, ki je z uveljavitvijo te pogodbe postal del pravnega reda EU. Zato Slovenija že od osamosvojitve naprej postopno prilagaja ukrepe pri nadzoru državne meje t.i. schengenskim standardom. Intenzivne priprave pa so se pričele leta 1998 in obsegajo prilagajanje predpisov ter pripravo na izvajanje teh predpisov. Posebej zahteven je projekt zagotavljanja zadostnih kapacitet za izvajanje schengenskega pravnega reda, posebej kar zadeva izvajanje nadzora bodoče zunanje meje (mejno kontrolo in varovanje t.i. zelene meje). Potrebne kapacitete za to (določitev koncepta dela policije, kadrovske potrebe, programov izobraževanja in usposabljanja, potrebne opremo za izvajanje nalog, nadgradnje informacijsko telekomunikacijskega sistema, prilagoditev letališč itd.) so bile določene v okviru t.i. partnerskega sodelovanja med slovensko policijo, nemško zvezno mejno zaščito (Bundesgrenzschutz) in avstrijskim zveznim notranjim ministrstvom. Na osnovi tega je nastal t.i. akcijski plan ukrepov pri zagotavljanju zadostnih kapacitet v policiji za izvajanje schengenskega pravnega reda, ki jih moramo izvesti v naslednjih letih (predvidoma do leta 2005), če hočemo izpolnjevati kriterije za izvajanje schengenskega pravnega reda. Uveljavitev schengenskega pravnega reda v prakso ni avtomatično z dnevom polnopravnega članstva države v EU. Schengenski pravni red pozna dvostopenjski mehanizem uveljavitve: ob vstopu v EU država članica mora prevzeti schengenski pravni red, v celoti pa se uveljavi šele, ko Svet ministrov držav članice EU odloči, da je neka država dejansko sposobna izvajati določbe schengenskega pravnega reda v praksi. Tako Slovenija pričakuje, da bo (predvsem zaradi vključevanja v Schengenski informacijski sistem, kar pred polnopravnim članstvom ni možno) začela izvajati schengenski pravni red leto ali leto in pol po vstopu v EU. To pa ne pomeni, da ne bo že prej postopno prilagajala izvajanje mejne kontrole na bodočih zunanjih mejah EU (torej tudi na meji z Republiko Hrvaško) schengenskim standardom.

Ali bo s Schengenskim pravnim redom zmanjšalo število mejnih prehodov?

Zmanjšane števila mejnih prehodov zaradi uvajanja schengenskega pravnega reda ni predvideno. Je pa dejstvo, da schengenski pravni red določa, da je prehajanje meje dovoljeno zgolj in samo na uradnih mejnih prehodih, ko so le ti odprti. Izjeme so možne le na osnovi bilateralnih sporazumov držav članic EU s sosednjimi državami (npr. sporazumi o

obmejnem prometu, sporazumi o turističnem prometu), v kolikor so določeni kot del schengenskega pravnega reda, o čemer odloča Svet ministrov.

Kako poteka sodelovanje z ustreznimi hrvaškimi organi glede uvajanja schengenskega pravnega reda?

Slovensko Ministrstvo za notranje zadeve in Policija v okviru rednih stikov na različnih nivojih sicer seznanjata hrvaške kolege s pripravami na izvajanje schengenskega sporazuma. Ni pa formaliziranega sodelovanja. Med ministroma za notranje zadeve je bil sprejet načelen dogovor o pripravi novega sporazuma o sodelovanju med slovensko in hrvaško policijo v pogojih, ko bo ta meja zunanja meja EU.

Kaj bo dokončno uvajanje schengenskega pravnega reda spremenilo v primerjavi z dosedanjim mejnim in "obmejnim" režimom?

Sedaj slovenska policija izvaja mejno kontrolo po slovenskih predpisih, ki omogoča tudi izvajanje t.i. selektivne mejne kontrole oz. je obseg mejne kontrole odvisen od rizičnosti države, od koder potnik prihaja. Rizičnost je opredeljena bistveno drugače, kot to določa schengenski pravni red. Po uveljavitvi schengenskega pravnega reda se bo izvajala mejna kontrola po določbah prava skupnosti, ki določa, da je potrebno opraviti predpisano dokaj obsežno mejno kontrolo pri vseh tujcih iz tretjih držav (iz držav, ki niso članice EU). Ta obsega obvezno preverjanje veljavnosti potnega dokumenta, preverjanje v Schengenskem informacijskem sistemu in preverjanje izpolnjevanja pogojev za vstop v vse države "schengna", saj se mejna kontrola na zunanjih mejah opravlja v imenu in za vse države članice. Da ob tem ne bi prihajalo do nenormalnih zastojev pri prehajanju meje, je potrebno zagotoviti bistveno več policistov za izvajanje mejne kontrole in jim olajšati delo z sodobno opremo. Kar zadeva obmejni promet, le ta sodi v t.i. "simplified border crossing regime". Ta je možen samo izjemoma na osnovi bilateralnih sporazumov držav članic EU s sosednjo državo, v kolikor je tak sporazum po sklepu Sveta ministrov držav članic EU potrjen kot del schengenskega pravnega reda. Če bo prišlo do uveljavitve določb sporazuma o obmejnem prometu med Republiko Slovenijo in Republiko Hrvaško pred vstopom Slovenije v EU, bo nadaljevanje obmejnega režima odvisno od načelnega soglasja (oz. nenasprotovanja) vseh držav članic EU. V kolikor pa bomo želeli kasneje skleniti tak sporazum, pa bo potrebno že v fazi priprav dobiti izrecno soglasje vseh držav članic.

Ali bodo po uveljavitvi schengenskega pravnega reda hrvaški državljani še naprej vstopali v Republiko Slovenijo samo z osebno izkaznico?

V principu je to možno, saj bo šlo za "prineseno dediščino" Republike Slovenije kot članice EU v obliki

OBČANI SPRAŠUJEJO – POLICIJA ODGOVARJA

VPRAŠANJA O SCHENGENSKEM SPORAZUMU

veljavnega mednarodno-pravnega sporazuma. Do sedaj nadaljevanju veljavnosti takih sporazumov pri novih članicah EU in "schengna" (npr. Avstrija) ostale članice niso nasprotovale, čeprav gre za odstopanje od formalnih določb (črke sporazuma) schengenskega pravnega reda. Vendar je pravica do vstopa v eno državo članico samo z osebno izkaznico vezana zgolj na bilateralni sporazum, ne na schengenski pravni red. To pomeni, da sedaj npr. slovenski državljani lahko vstopajo samo z osebno izkaznico v Avstrijo in Italijo, potovanje v druge države članice brez potnega lista (čeprav med njimi ni mejne kontrole) pa ni dovoljeno oziroma je prekršek po določbah schengenskega pravnega reda s hudimi posledicami. Tiho soglasje ostalih držav članic pa je skoraj izključno odvisno od ocene, ali dejstvo, da državljani neke države članice v državo članico lahko prihajajo samo z veljavno osebno izkaznico, predstavlja tveganje za varnost ostalih članic, ali ne.

Ali bodo po uveljavitvi schengenskega pravnega reda možne posebne vstopne kolone za hrvaške državljane?

Teoretično je to možno, praktično pa zgolj na mejnih prehodih, kjer bo infrastruktura to omogočala. Schengenski pravni red temu ne nasprotuje. Taka ureditev pa je stvar bilateralnih dogovorov med državama, ki mejita.

Ali bo schengenski sporazum vplival na pretok blaga in storitev?

Ne! Schengenski pravni red ureja zgolj področje pretoka oseb (prehajanje zunanje meje, mejno kontrole in varovanje te meje, področje vizumov) in policijsko sodelovanje med državami članicami. Ne posega pa na področje pretoka blaga, kapitala in storitev, kar je stvar prava skupnosti.

Kadrovske projekcije za zagotovitev schengenskih kriterijev?

V Policiji in na Ministrstvu za notranje zadeve se že dalj časa intenzivno pripravljamo na prevzem nalog ob vstopu Slovenije v Evropsko unijo (v nadaljevanju EU). V ta sklop sodi tudi zagotovitev pogojev za izvajanje nadzora državne meje po t.i. schengenskih standardih, ko bo slovensko-hrvaška meja postala zunanja meja EU, in to tako glede zadostnega števila kadrov, tehnične opreme, informacijsko-

telekomunikacijske podpore kot usposabljanja policistov za opravljanje nalog mejne kontrole in varovanja meje, kot to določa pravni red EU. Kadrovski koncept, ki pomeni ohranjanje enovite organiziranosti in vodenja policije, je pripravljen, predvideva pa večjo stopnjo specializacije organizacijskih enot policije, spremembe v organizaciji policije ter ustanovitve nekaterih novih policijskih enot.

Konkretni izračuni kažejo, da je bilo v začetku leta 2001 sistemiziranih dobrih 7.000 delovnih mest uniformiranih in neuniformiranih policistov, od tega je bilo 300 delovnih mest nezasedenih. Od skupnega števila sistemiziranih delovnih mest policistov je bilo za izvajanje nalog nadzora državne meje sistemiziranih 1370 delovnih mest uniformiranih policistov. Projekcije kadrovskega potreb za izvajanje nadzora bodoče zunanje meje EU po schengenskih standardih, ki so bile pripravljene skupaj s tujimi (nemškimi in avstrijskimi) eksperti, predvidevajo, da bi morali dodatno zaposliti dobrih 1500 policistov na lokalni (na policijskih postajah), regionalni (na policijskih upravah) in državno ravni (na generalni policijski upravi). Poleg bo morala policija nadomestiti še približno 400 delavcev, ki naj bi iz različnih vzrokov odšli iz policije

Glede na izkušnje drugih držav in dosedanjimi razgovori z vodstvom carine Policija predvideva, da bo del delovnih mest prenesenih tudi iz carine oz. da bomo lahko prekvalificirali del "presežka" kadrov v carini, ki bo nastal po vstopu Slovenije v EU. Pri tem smo že upoštevali možne premestitve znotraj policije po tem, ko bo prišlo do opuščanja mejne kontrole na bodočih notranjih mejah EU, t.j. na meji z Italijo, Avstrijo in Madžarsko. Policija (oziroma Ministrstvo za notranje zadeve) je že v letu 2000 začela postopno uresničevati kadrovske načrt izpolnjevanja schengenskih standardov in je zaposlila 363 kandidatov za policiste, od katerih je bila polovica razporejena v enote ob bodoči zunanji meji. Konkretni plan zaposlovanja in usposabljanja ter ustanavljanja novih enot do leta 2005 je del dokumenta "Izvedbeni načrt za uveljavitev schengenskih standardov nadzora bodoče zunanje meje EU", ki ga je maja letos potrdila vlada. Dokument je bil posredovan tudi Medvladni konferenci

o pristopu Republike Slovenije k EU za področje pravosodja in notranjih zadev. Z realizacijo tega načrta bo Slovenija leta 2005 sposobna izvajati nadzor slovensko-hrvaške meje, kot tudi mednarodnih letališč in pristanišč, po kriterijih, ki veljajo za zunanje meje EU. To pa je predpogoj za začetek izvajanja schengenskega pravnega reda in posledično ukinitve nadzora na notranjih mejah EU.

Trgovina
TARSEL d.o.o.

Rozmanova 29, Ilirska Bistrica
tel./fax.: 05/71-41-588

*KONFEKCIJA
*ŠOLSKE POTREBŠČINE

ČEBELARSTVO
TARSEL

*NARAVNI DOMAČI MED
*PROPOLIS
*CVETNI PRAH

OPTIKA

Gregor Primc

Gregorčičeva 9, Ilirska Bistrica
Tel.: 05/71-00-510

Sprejemamo
naročila za
okulistične
preglede
na telefon
05/71-00-510

PIZZERIA
KUDRA

Vrbovo 22
6250 Ilirska Bistrica
710-0-710

INSTALACIJE
KOVAČIČ STOJAN s.p.
Koseze 69a, Ilirska Bistrica
tel.: 05/71-00-370, fax: 05/71-00-371
GSM: 041/642-868

Naši oglaševalci se predstavijo

KALISTER - AVTO

KALISTER-AVTO Ilirska Bistrica je sestavni del podjetja KALISTER-AVTO iz Dolenj. Ukvarjamo se s prodajo in servisiranjem vozil OPEL, z avtooptiko ter prodajo nadomestnih delov za skoraj vse tipe vozil.

Trgovina v Ilirski Bistrici se nahaja na naslovu Bazoviška 8, v prostorih nekdanje Opreme. Svoja vrata smo odprli v sredo, 20.2.2002.

Na zalogi imamo filtre olja, goriva in zraka za večino vozil, preko 70 izpušnih cevi in loncev, končnike, ležaje koles, garniture tesnil motorja, amortizerje za večino vozil, garniture sklopke...

Imamo tudi zelo veliko izbiro zavornih cilindrov, cevi ter zavornih ploščic in diskov, pa homokinetičnih zglobov, zobatih, klinastih in mikro jermenov, ipd.

Pri nas dobite tudi okrasne pokrove za kolesa, prevleke, razne aditive, avtokozmetiko, vse vrste

čistil ter vse ostale razne drobnarije za vaše jeklene konjičke.

Sprejemamo tudi naročila za avtomobilске prtljažnike in kljuge za vse tipe vozil.

VELIKA IZBIRA AVTOMOBILSKIH GUM: SKORAJ VSE ZNAMKE!

Vabljeni v našo novo trgovino
KALISTER AVTO, Bazoviška 8, Ilirska Bistrica,
tel.: 05/710-14-30

KSP
ILIRSKA BISTRICA
Prešernova 7

Izberite prvi!

I&S ALADIN

V centru Postojne,
med Cesto na Kremenco
in Ulico 1. maja,
Primorje gradi moderen
poslovno stanovanjski
objekt Ribnik.

Poleg odlične lokacije se objekt ponaša z estetsko dovršeno zunanjo podobo in dobro premišljeno razporeditvijo prostorov. Pritličje je namenjeno poslovnim prostorom, v dveh nadstropjih pa so manjša in večja stanovanja. Predvideni rok vselitve je začetek pomladi 2002.

*Nikar ne čakajte.
Izberite zdaj,
ko lahko izbirate.
Bodite prvi.*

primorje

Primorje Ajdovščina d.d.,
05 36 90 351, 36 90 331

NAROČILNICA

Snežnik

Kot naročnik imate, z redno plačano naročnino:

- pravico do brezplačnega, enega malega oglasa, za vsako številko časopisa in
- 30% popust pri naročilu osmrtnic in zahval.

Naročilnico pošljite na naslov: Časopis Snežnik, Bazoviška 40, 6250 Ilirska Bistrica, po faksu 05/ 71 41 124, lahko pa tudi po telefonu na št. 05/71 00 320 ali na elektronski naslov: ga-commerce@siol.net

IME IN PRIIMEK

NASLOV

POŠTA

DATUM

PODPIS

TIB TRANSPORT, d.d., Ilirska Bistrica
Šercerjeva 17, 6250 Ilirska Bistrica
Tel. H.c.: +386 (0)5 70 40 100, fax (0)5 71 41 105

Je vaše vozilo pripravljeno na zimo in slabše razmere na cesti?

Obiščite nas in poskrbeli bomo za brezhibnost vašega vozila in varno vožnjo.

Pooblaščen serviser vozila in opreme ter prodaja rezervnih delov:

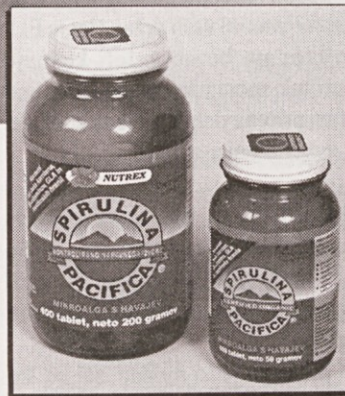
vozila gorica

OHRANITE MLADOST, ZDRAVJE IN VITALNOST!

SPIRULINA PACIFICA

Obogatite svojo prehrano z mikroalga iz oceanskih globin, ki je naravni vir vitaminov, mineralov, antioksidantov in vseh esencialnih aminokislin.

Spirulino PACIFICO lahko kupite v vseh dobro založenih lekarnah in trgovinah z zdravo hrano.

SEDAJ JE ČAS
ZA ASFALTIRANJE
ALI TLAKOVANJE
VAŠEGA DVORIŠČA

NIZKE GRADNJE

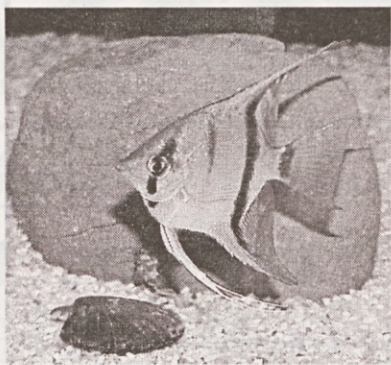
041/682-549
041/652-769

Bistriški ZOO kotiček

VESELJE Z AKVARIJEM!

Se vam zdijo štirinožni kosmatinci, pernat kričachi in breznogi hišni ljubljenci dolgočasni!? Omislite si akvarij! Kupite posodo. Vanjo nalijete kakšnih pedeset do sto litrov naše "fine" bistrške vode. Malo peska in kamenja z obrežja Reke. Pa rožce in lučke in direkt v dnevno sobo - točno tja kamor bodo jutranji žarki prebudili naše krdele tridesetih tropskih rib iz rek vsega sveta-vsak dan! Ste mar amaterji? Ste že čisto obupani nad ovelimi vodnimi rožami, milijoni polžev, zamašenimi filtri...ponekod je vse zeleno...ponekod rjavo. Se vam zdi, da kupujete samo ribe z kratko življensko dobo? Hmm, malo verjetno. 1001 nasvet o sladkovodnih akvarijih ni nikoli preveč. Zato za vse tiste, ki se boste in tiste, ki ste se že lotili tega enkratnega hobija nekaj vodil kje začeti in kako pravilno postaviti svoj prvi akvarij. Pravilo št. 1: PRAVILNA VELIKOST IN OPTIMALNA RAZSVETLJAVA! Kolikor večji akvarij, toliko enostavnejša nega! Že uveljavljeno in preizkušeno pravilo, ki sa ga je vredno držati. V večjih akvarijih so zaradi večje prostornine vrednosti vode stabilnejše. Kljub temu pa lahko tudi v akvarijih s 100 litri in manj pripravite ustrezne biološke razmere. Ker je veliko rib teritorjalnih, potrebujejo svoje revirje, ki jih branijo pred drugimi ribami, zato vam svetujemo vsaj 100 literski akvarij. Rasvetljava je v večini odvisna od višine akvarija. Za sladkovodne akvarije so najbolj primerne živosrebrne halogenske žarnice. Z njimi osvetlimo le določene dele akvarija (npr.: tisti del kjer so rastline, ki za rast potrebujejo energijo). Svetlobni kontrast je tam večji in tako nastanejo osvetljeni in senčni deli v akvariju, kar ribam ugaja. Priporočljiva jakost svetlobe je 30 do 50 lumnov na liter vode. Za akvarij s prostornino 100 litrov potrebujete dve svetlobni cevi 90 cm 30 vatov.

Kompromisna rešitev glede ekonomičnosti in primernosti svetlobe za celoten akvarij so žarnice daylighstar, ki imajo zaščito UV žarkov in tako preprečujejo rast nezaželenih alg, aquastar, ki razpršuje svetlobo podobno kot v tropskih vodah in grolux, ki podpira fotobiološke procese v rastlinah. Prostor za akvarij izberite tako, da na njega ne bo padala dnevna svetloba! Pod akvarij podložite ustrezno podlago! Podlago iz stiropora ali prozorne umetne snovi ki ne bo poškodovala akvarijskega stekla. Podlaga preprečuje, da bi dno akvarija počilo pod lasno težo. Lesene omarice se namreč hitro napijejo vode in zgrbančijo, kar povzroči pok akvarijskega dna na neravni podlagi.. V večini primerov so odtokanje vode minimalna, skoraj neopazna, zato pred končno postavitvijo napolnite l akvarija z vodo, ki na stoji vsaj 48 ur! Tako se boste izognili morbitnim poškodovanim ali slabo zlepljenim kotom. Le v tem primeru namreč lahko uveljavljate reklamacijo v večini trgovin. Pravilo št. 2: FILTRIRNE TEHNIKE Kolikor večji toliko boljši! Večji filter je potrebno manjkrat čistiti in v njem je več prostora za naselitev bakterij, ki razgrajujejo škodljive

snovi. Z mehanskim čiščenjem odstranjujemo iz vode lebeče delce nečistoče. Pretok mora biti tolikšen, da pretoči vso vodo vsaj enkrat na uro. Narejen in nameščen naj bo tako, da bo čiščenje in zamenjava filtrirnega materiala preprosta. Struktura materialov mora omogočati prepustnost vode. Filtrirni materiali naj bodo netopni in nedrobljivi. Kot filtrirni material za zunanje filtre uporabljamo Biobox kocke, Super activ šotni material, Aktivno oglje, Biopur keramične školjke in razna filtrirna vlakna. Šoto in oglje vedno pretresemo v mrežico za filtrirni material. Tako onemogočimo, da bi prišli v stik z črpalko in jo zamazali.

Za filtre je zelo primerna granularna šota. Uporabljamo jo za mehčanje vode. Vendar pa ima tudi negativne lastnosti, saj na nekontroliran način obarva vodo rjavo in s tem odvzema rastlinam potrebno svetlobo za rast. Aktivno oglje vstavimo v filter kadar vode ne moremo zamenjati npr.: pri uporabi zdravil. Nujno je tudi pri razmnoževanju rib, saj ohrani vodo izredno čisto. Negativna stran oglja je ta, da nase veže tudi hranljive snovi, zato je potrebno redno kontrolirati vrednosti vode (npr.: železa Fe-test). Pravilo št. 3: TALNA PODLAGA! Podlaga ne predstavlja le esetski videz temveč mora biti hranljiva. Mora biti zračna in ne sme vsebovati sveže humusne zemlje (npr.: iz ribnika ali reke). Zato uporabljamo pesek brez primesi zemlje. Kot hranljivo podlago za rastline uporabljamo že pripravljene substrate (Floredopo). V takšnem substratu so mineralne snovi, ki pa po nekaj mesecih izginejo. Nadomestimo jih z minerali v obliki tablet (Florenete A), ki jih enkrat mesečno polagamo h koreninam ali preko listov z mineralno tekočino (Florena). Za 100 literski akvarij potrebujemo min 15 kg peska (prilagajamo ga vrsti rib, grobega ali finega) in do 4 kg substrata, ki ga razporedimo samo na predhodno označena področja kjer bomo posadili rastline.

SE NADALJUJE!

V prihodnji številki:

- Kakovost in vrednost vode.
- Kako posadimo rastline.
- Nekaj najbolj priljubljenih vrst akvarijskih ribic.
- Kako pravilno naseliti ribe.
- Najpogostejše bolezni rib...

Feniks&Tukano zoo in vrtni center v Domu na Vidmu, Gregorčičeva 2 Il. Bistrica vam nudi ob nakupi akvarija poleg svetovanja še brezplačno montažo na domu.

Vabljeni vsak dan od 10h-18h sob. 8h-13h!

AVTOMEHANIKA

Branislav Jovanovski s.p.
Koseze 5E, ILIRSKA BISTRICA
tel 05/71-45-855, 041/422-007

NUDIMO VAM:

JURID-BENDIX
zavorne obloge,
ploščice, diski,
BOSAL izpušni lonci,
ARAL motorna olja,
ter vsi ostali avto deli

ODPRTO
8-12 in 13-17
ob sobotah 8-12

d.o.o. AJDOVŠČINA

Pekarna Ilirska Bistrica
Cankarjeva 24
6250 Ilirska Bistrica
tel/fax: 05/ 714 10 38

Sabina Murko s.p.
Bazoviška 32, 6250 Il. Bistrica
tel.: 05/71-00-610

NOVO NOVO NOVO

Spomladanska kolekcija ženskih kostimov, prehodnih jaken...znamke OKMAL. Poskrbeli smo tudi za močnejše postave. Na zalogi imamo oblačila za šport in prosti čas! Modrčki za svečane priložnosti.

V trgovini ANA
vas pričakujemo!

FRANC MARTINČIČ s.p.
6250 Ilirska Bistrica
Bazoviška 42
tel.: 05/71-00-780
fax: 05/71-00-781

- * PRODAJA VOZIL SEAT
- * TRGOVINA Z AVTODELI IN DODATNO OPREMO
- * KLEPAR - LIČAR - VLEKA
- * MENJAVA AVTOPLAŠČEV
- * PREPISI VOZIL

ODŠEL JE NAŠ -

IVAN URBANČIČ

Zahvala vsem, ki so se poslovili od njega osebno ali v spominu nanj. Hvala za podarjeno cvetje in sveče. V naših srcih bomo ohranili spomin na naklonjenost in spoštovanje, ki ste ju izkazovali v njegovem življenju in ob poslednjem slovesu.

Hvala za sočutje, tolažbo in pomoč ob boleči izgubi: sorodnikom, sosedom, prijateljem, bivšim sodelavcem, mnogim sovaščanom in znancem, soborcem v NOB, pevcem za žalostinke med pogrebno svečanostjo, društvu upokojencev za spremstvo s praporom in vsem, ki so nam kakorkoli stali ob strani.

Predvsem hvala spoštovanemu župniku g. Borisu za opravljen verski obred, za ganljivo zapeto »SPAVAJ...SLADKO« in čuteče besede tolažbe, upanja, tudi za zahvalo pokojnemu.

MARIJA, SAŠA, BERTO, BERTI

- DRSI MED SPOMINE
SREDI PREDNIKOV V VEČNOST

Knežak, Bled

PAPIRNICA
LineaArt
Bazoviška 19, 05/714-20-77

VELIK IZBOR
VELIKONOČNIH VOŠČILNIC
DARILNA EMBALAŽA

IRBIS

Koseze 32c, 6250 Ilirska Bistrica
tel.: 05/71-00-280, 71-00-281, fax: 05/71-00-285

VELIKA IZBIRA
KASET IN CD-jev
PO UGODNIH CENAH

OMV ISTRABENZ
MATKO VINCENC s.p.

VABILO

Na predavanje »OLJČNO OLJE IN BOLEZNI SRCA IN OŽILJA«, dr. LUDVIKA ČEPARJA, ki bo v petek, 16. marca ob 16:30 v OŠ Antona Žnidaršiča.

Rdeči križ Ilirska Bistrica

ILIRIKA
BORZNO
POSREDNIŠKA
HIŠA d.d.

* posredujemo pri vaših prodajah in nakupih
vrednostnih papirjev na ljubljanski borzi
* kupujemo tudi delnice, ki niso uvrščene na borzo

Naše poslovalnice:

KOPER
05/672-72-32
SEŽANA
05/734-14-10

AJDOVŠČINA
05/366-14-94
NOVA GORICA
05/333-42-43

POSTOJNA
05/726-10-50
ILIRSKA
BISTRICA
05/714-19-35
LJUBLJANA
01/425-80-74

MESEČNI PREGLED DOGAJANJA IZ LJUBLJANSKE BORZE IN POSLOVNIH NOVIC

Na ljubljanski borzi vrednostnih papirjev je minuli mesec minil v pozitivnem vzdušju, kar se je odrazilo v povišanju večine borznih indeksov. Glavni slovenski indeks SBI 20 je 24. januarja dosegel zgodovinsko najvišjo vrednost 2.251,87 indeksnih točk, njegova vrednost pa se je v zadnjem mesecu povečala za dober odstotek. Najbolj je oživelo trgovanje z delnicami pooblaščenih investicijskih družb, njihov indeks PIX je v obdobju zadnjega meseca porasel za kar 7,6 odstotkov. Pravcati boj za delnice pooblaščenih investicijskih družb (PID) in njihov porast pa nista bila nepričakovana, saj so PIDi še vedno eni izmed najbolj podcenjenih papirjev na slovenskem trgu. Drugi razlog za povečano trgovanje s PIDi pa so prejšnji teden podpisane menjalne pogodbe med pooblaščenimi investicijskimi družbami in Slovensko razvojno družbo (SRD) za še preostalo premoženje, ki ga je država namenila za zapolnitev privatizacijske luknje v skupni vrednosti okoli 28,014 milijarde tolarjev. S to predajo premoženja, naj bi bila v celoti izpolnjena obveznost SDR-a do PID-ov.

Vzrokov, da se slovenski trg kapitala le prebuja je več. Eden izmed teh so pravgotovo govorice, da investicijski sklad Charlemagne Capital s sedežem v Londonu ustanavlja poseben sklad za naložbe v Sloveniji, na Hrvaškem, v Bolgariji in Romuniji. Sklad naj bi začel delovati junija, vlagal pa bo izključno v podjetja finančnega sektorja, medije in komunikacije na omenjenih trgih. Vzpodbudna je tudi novica, da Japonsko energetska podjetje Chiyoda skuša te dni v Rusiji najti partnerja za skupno naložbo v Sloveniji, s katero bi v prihodnjih nekaj letih v Lendavi zgradili novo, okrog pol milijarde evrov vredno naftno rafinerijo.

Nadaljujejo se tudi nakupne in prevzemne aktivnosti podjetij. Elan je za 466 milijonov evrov na Hrvaškem kupil tekstilno tovarno v stečaju Trio. Belišče, ki je največji hrvaški proizvajalec papirja in embalaže, je objavil javno ponudbo za odkup delnic največjega proizvajalca embalaže v Sloveniji, Valkartona. Koprsko naftno podjetje Istrabenz nadaljuje z nakupi v turističnih podjetjih, saj je v zadnjem mesecu dni kupilo delnice še v štirih obalnih turističnih podjetjih. Poleg večinskih deležev, ki jih ima v Hotelih Morje in Hotelih Palace ima zdaj še delnice v Turističnem podjetju Portorož, Marini Portorož, Metropoli Group in Hotelih Piran. Je pa družba Istrabenz prejšnji teden prodala skoraj 1,9-odstotni delež v ljubljanski naftni družbi Petrol, ker v Petrolu nima interesa.

V postopku prevzemanja Banke Koper je sedaj na potezi Banka Slovenije, ki mora odločiti, ali bo banki SanPaolo IMI odobrila upravljalne pravice v Banki Koper. Banka SanPaolo IMI je objavila ponudbo za prevzem Banke Koper 29. novembra lani, za delnico je takrat ponudila 101.971,72 tolarja. Italijanska banka je ponudbo še trikrat podaljšala, končna ponujena cena, pa znaša 102.011,72 tolarja. Ponudba za prevzem Banke Koper se izteče 25. februarja in tokrat ne bo več podaljšana. Najpozneje tri dni po izteku ponudbe mora SanPaolo IMI Agencijo za trg vrednostnih papirjev obvestiti, ali je bila ponudba uspešna ali ne. Če BS ne bi izdala soglasja banki SanPaolo IMI bi lahko le-ta uveljavila razvezni pogoji oziroma odstopila od prevzema.

Nina Pulko

Ilirika Borzno posredniška hiša d.d.

OBVESTILO

Društvo prijateljev mladine je sklenilo še eno uspešno leto delovanja ZAČENJAMO NOVO obdobje, zato vabimo v našo družbo ljudi z dobro voljo, pripravljenostjo sodelovati v naših programih.

Oglasite se na tel.: 7110263 ali 7144175.

Ni nam treba čakati na srečo.

Sreča je tu ali pa ne; Vprašanje je le, v čem jo najdem.

Martin Kessel

Društvo prijateljev mladine vošči vsem ženskam praznike v mesecu marcu.

ZAHVALA

Škrabolje Viljem z ženo Martino se zahvaljujeva ob najini poroki vsem Trnovcem in Trnovkam, ki so nama olepšali praznovanje. Posebna zahvala velja Trnovskim fantom za postavitev mlaja, katerega so pripeljali s konjsko vprego. Hvala družini Benigar – po domače Ščap, kjer se je vse začelo in družini Ujčič iz Jurčičeve ulice, kjer se je zabava nadaljevala. Hvala tudi prebivalcem Jurčičeve ulice in ostalim Trnovkam in Trnovcem, ki ste naju tako slovesno pričakali po sklenitvi zakonske zveze na »GORENCU« z muziko. Bilo je nepozabno. Upam, da bo takih domačih ohceti še veliko v Trnovem!

ŠE ENKRAT VSEM HVALA!

ŠKRABOLJE VILJEM in MARTINA JEJČIČ ŠKRABOLJE

VOŠČILO

Območno združenje Rdečega križa Ilirska Bistrica poklanja vsem ženam iskreno voščilo za 8.marec, Dan žena,

z mislijo

»Kar prihaja od srca, seže do srca«,
avtorja Coleridgea.

VABILO

V sodelovanju s Turističnim društvom, ZKD vabimo vse žene naše občine na urico prijetnega druženja ob 8.marcu v veliko dvorano Doma na Vidmu, 7.marca 2002 ob 19.uri.

Skupaj bomo uživali v kulturno umetniškem programu, ki nam ga pripravljajo različni ustvarjalci iz naše občine.

Rdeči križ Il.Bistrica

OBVESTILO KRVODAJALCEM

Prva letošnja krvodajalska akcija v Ilirski Bistrici bo 11.aprila 2002.

Vljudno vabljeni!

**VABLJENI
NA 27. ZIMSKI VSPON NA SNEŽNIK
9. IN 10. MARCA 2002 !**

NE POZABITE NA DOHODNINO

Na podlagi podatkov Statističnega urada Republike Slovenije o povprečni mesečni plači v Republiki Sloveniji za leto 2001, ki predstavljajo podaljško za izračun lestvice za odmero dohodnine za leto 2001 in zneskov olajšav, ki znižujejo osnovo za dohodnino, vam v informacijo posredujemo izračun lestvice za odmero dohodnine za leto 2001 ter zneske posameznih olajšav, ki se bodo upoštevali pri odmeri dohodnine za leto 2001.

Zneski, določeni v 12. členu zakona o dohodnini (U.I.I.RS, št.71/93, p.2/94 in 7/95, 14/96-odločba US in 44/96), se za odmero dohodnine za leto 2001 valorizirajo tako, da znašajo:

če znaša letna osnova nad	do	znaša davek SIT		SIT
1.279.236	1.279.236	217.469	17%	1.279.236
2.558.470	2.558.470	665.201	+ 35% nad	2.558.470
3.837.708	3.837.708	104.503,80	+ 37% nad	3.837.708
5.116.942	5.116.942	1.138.520	+ 40% nad	5.116.942
7.675.412	7.675.412	2.801.526	+ 45% nad	7.675.412
			+ 50% nad	

JAVNI POZIV k vložitvi napovedi za odmero dohodnine za leto 2001

Zavezanci za dohodnino morajo vložiti napoved za odmero dohodnine za leto 2001 najkasneje do 31. marca 2002 na predpisanem obrazcu.

Napoved so dolžni vložiti vsi zavezanci, razen:

-zavezanec, katerih (bruto) dohodki ne presegajo 11% poprečne letne (bruto) plače zaposlenih v Republiki Sloveniji za leto 2001;

-učencev in študentov, katerih (bruto) prejemki iz naslova plačila za začasno ali občasno opravljeno delo preko študentskih ali mladinskih organizacij, ki posredujejo delo na podlagi pogodbe o koncesiji, ne presegajo 51% poprečne letne (bruto) plače zaposlenih v Republiki Sloveniji za leto 2001;

-zavezanec, katerih edini vir dohodnine je pokojnina, če med letom 2001 v skladu z zakonom niso plačevali akontacije dohodnine in med letom niso uveljavljali olajšav za vzdrževane družinske člane.

Napoved vložijo:

-zavezanci za dohodnino s stalnim prebivališčem v Republiki Sloveniji (rezidenti) pri izpostavi davčnega urada, na območju katerega so vpisani v davčni register v času vložitve napovedi;

-zavezanci, ki niso rezidenti Republike Slovenije, pri izpostavi davčnega urada, na območju katerega so vpisani v davčni register v času vložitve napovedi, če niso vpisani, pa pri izpostavi davčnega urada, na območju katerega imajo začasno prebivališče v času vložitve napovedi.

VABILO NA PREDSTAVITEV PESNIŠKE ZBIRKE

Literarno društvo Ilirska Bistrica vabi na predstavitev

pesniške zbirke

»NAŠLA SEM BESEDE«

bistriške pesnice

Marine Grilj,

ki bo v Domu na Vidmu

8. marca ob 19 uri.

Vabljeni!

POSLANSKA PISARNA

Poslanska pisarna na sedežu občine Ilirska Bistrica je odprta vsak 1. ponedeljek v mesecu **Igor Štemberger** (SMS) in vsak 3. ponedeljek v mesecu **Vojko Čeligoj** (DeSUS), med 15. in 17. uro. V kolikor je poslanec zadržan je poslanska pisarna odprta naslednji ponedeljek.

Oba poslanca imata poslansko pisarno tudi v Postojni v prostorih Krajevne skupnosti Postojna na Jamski cesti, vsak 1. ponedeljek v mesecu, med 17. in 19. uro, poslanec **dr. Aleksander Merlo** (LDS) pa isti dan v nadaljevanju.

DAN ŽENA JE PRED VRATI

Bliža se pomlad. To je čas, poln pričakovanj. Vrstijo se prazniki, narava nas vabi...

Vsekakor pa nam spomladansko cvetje te dneve še polepša. Tudi prvi zvončki so že pokukali na dan. Tu pa tam nas premaga želja in stopimo po kakšno lončnico v cvetličarno.

Prihaja tudi 8. marec – dan žena, ki se je po krajšem zatišju spet uveljavil. Za ta praznik podarimo cvetje svoji mami, ženi, prijateljici ali sosedu. Pa tudi ženske ne smemo pozabiti na 10. marec – to je dan mučnikov (naših mož). Ob tej priliki rade podarimo kakšen kaktus.

Za ta letni čas so še posebej primerne GUZMANIA, ANTURIUM, bolj poznan kot FLAMINGOVEC ter GLOKSINIA.

Vabljeni torej v našo cvetličarno.

Tokrat pa zopet nagradna igra. Izrežite kupon in nam ga pošljite na uredništvo Snežnika. Izžrebali bomo enega, ki bo prejel nagrado - šopek v vrednosti 3.000 SIT.

MIRANDA NOVAK s.p.

Gregorčičeva 21a, 6250 IL. BISTRICA